

ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางวิภา กักเลียม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**The Successful Factors For The Chief Executive of the Makhamtia
Sub-district Administrative Organization , Mueang District,
Surattani Province**

Mrs. Vina Kokliam

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

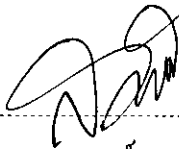
Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชื่อและนามสกุล นางวิณา ก๊กเยี่ยม
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิท พวงงาม)

.....
(รองศาสตราจารย์อุปนรรต พรหมอินทร์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ **ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**
ผู้ศึกษา นางวิภา กักเยี่ยม **รหัสนักศึกษ** 2508000474 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและทีมงาน อดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและทีมงาน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และอดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 10 คน ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งระดับแกนนำชุมชน จำนวน 10 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งมี 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นปัจจัยภายในของผู้สมัคร ประกอบด้วย ภูมิหลัง คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวและประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้ผู้สมัครได้เข้าสู่ตำแหน่ง เพราะผู้ชนะการเลือกตั้งเป็นคนมีพื้นเพเดิมในพื้นที่ มีญาติพี่น้องจำนวนมาก และยังเป็นคน มีบุคลิกลักษณะดีมีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นในอดีตที่โปร่งใส และการมีทีมงานที่เก่งดี เป็นที่ยอมรับของประชาชน ส่วนที่สอง เป็นปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้สมัครได้เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จ ประกอบด้วย ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เจริญขึ้น ทำให้สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ประชากรจากต่างถิ่นย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่เพิ่มขึ้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงมีทั้งคนดั้งเดิมในพื้นที่ และกลุ่มผู้อาศัย ความรุนแรงทางการเมืองมีน้อย ประชาชนให้ความสำคัญกับการเมืองในระดับดี

คำสำคัญ ปัจจัยความสำเร็จ การเข้าสู่ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กิตติกรรมประกาศ

งานค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิทช์ พวงงาม กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งงานค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาเป็นอย่างสูงไว้ในโอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภณ บุญล้ำ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่ได้กรุณาขอให้ความช่วยเหลือแนะนำและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา ขอขอบพระคุณ นายสมชาย ใจงาม นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเตี้ย ที่สละเวลาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมาจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วิณา ก๊กเยี่ยม

พฤศจิกายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง	9
แนวคิดเกี่ยวกับปกครองท้องถิ่นและการเมืองท้องถิ่น	11
แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง	14
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	19
แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำและผู้นำ	22
แนวคิดระบบอุปถัมภ์และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์	27
ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย	31
การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรต้น	51
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ตัวแปรตาม	82
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปการวิจัย	88
อภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	104
แบบสัมภาษณ์	105
ประวัติผู้ศึกษา	116

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	จำนวนหมู่บ้านและประชากรในเขตพื้นที่ อบต.มะขามเตี้ย..... 32
ตารางที่ 2.2	ข้อมูลการเลือกตั้ง ส.อบต. และนายก อบต. ในเขตพื้นที่ อบต.มะขามเตี้ย..... 32
ตารางที่ 2.3	ประเภทของอาชีพและธุรกิจของประชาชนในเขตพื้นที่ อบต.มะขามเตี้ย..... 33
ตารางที่ 2.4	จำนวนถนนสายต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ อบต.มะขามเตี้ย..... 34
ตารางที่ 3.1	ข้อมูลแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และกลุ่มต่าง ๆ..... 43
ตารางที่ 3.2	ข้อมูลรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง..... 45
ตารางที่ 3.3	รายละเอียดแบบบันทึกข้อมูลเอกสาร..... 46
ตารางที่ 3.4	การปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม..... 49
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก..... 51

ฉ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	41

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นลักษณะของการปกครองแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยมีหัวใจสำคัญ คือ ให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะถือเป็นการปกครองที่อำนาจเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนซึ่งประชาชนได้เสนอตัวเพื่อรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนหรือใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้ามามีบทบาทในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของตน ตลอดจนการตรวจสอบเพื่อถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหารทั้งในการเมืองระดับชาติและการเมืองระดับท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นรากฐานของการเลือกตั้งระดับชาติ ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีความสำคัญอย่างมาก (ปธาน สุวรรณมงคล 2540)

ในฐานะที่การเมืองระดับท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของการเมืองระดับชาติ การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) จึงถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่มีความสำคัญต่อการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนท้องถิ่นที่มีสภาพปัญหาสังคม วัฒนธรรมความเป็นอยู่ และทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน ลำพังเพียงรัฐบาลกลาง ในฐานะที่ต้องดูแลประชาชนโดยรวมทั่วประเทศ ย่อมไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง และตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้ รวมถึงการเรียกร้องของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นของตนเองมาอย่างยาวนาน ทำให้รัฐบาลในหลายประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจจากส่วนกลาง (Centralization) มาสู่การการปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) มากขึ้น เพื่อให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินการกิจของท้องถิ่น และถือเป็นสถาบันฝึกปฏิบัติการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (โกวิทช์ พวงงาม 2551: 11)

หลังปี 2540 เป็นต้นมา เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ประกาศใช้ แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นจึงได้ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2550 การเมืองท้องถิ่นก็ยังคงมีการเคลื่อนไหว

ตลอดเวลา มีการกระจายภารกิจและรายได้ลงสู่ท้องถิ่นมากขึ้นกว่าสามแสนล้านบาทในปี พ.ศ. 2552 (ปรธาน สุวรรณมงคล 2552) การเมืองท้องถิ่นจึงได้กลายเป็นเวทีการเมืองภาคตัวแทน ที่มีการแข่งขันในการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยตามวิธีการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1. รูปแบบทั่วไป ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 2. รูปแบบพิเศษ ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2539:157)

การจัดการปกครองท้องถิ่นนั้นได้ยึดหลักการกระจายอำนาจการปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การปกครองท้องถิ่นนั้นถือได้ว่าเป็นรากฐานการปกครองของระบอบประชาธิปไตย (basic democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครอง ฝึกให้ประชาชนได้เรียนรู้ในการวางแผน วางนโยบายเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่นให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่คนอาศัยอยู่ อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด (ชูศักดิ์ เทียงตรง 2518 :6-7) และจะเห็นได้ว่าเป้าหมายการปกครองท้องถิ่นนั้น ประการแรกคือ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารับการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองหรือมีส่วนเข้าดำเนินกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเอง **ประการที่สอง** ก็เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักปกครองตนเองซึ่งเป็นหัวใจประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ เป็นการปกครองที่ประชาชนปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งบังคับบัญชาจากเบื้องบน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีฝ่ายนิติบัญญัติที่ควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารตามระเบียบ กฎหมายและอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่อย่างอิสระโดยไม่จำเป็นต้องฟังคำสั่งจากรัฐบาลไทยทุกเรื่อง ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ในฝ่ายต่าง ๆ นั้น ล้วนแต่เป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นที่ได้เลือกเข้ามาทำงานแทนตน การให้สิทธิปกครองตนเองแก่ประชาชนทำให้ประชาชนสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่นในการทำงานและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา **ประการที่สาม** ก็เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์ **ประการสุดท้าย** ก็เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเบาภาระรัฐบาล องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ยกฐานะมาจากสภาตำบลเพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน และเป็นการกระจายอำนาจสู่ประชาชนมากขึ้น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 111 ตอน 53 ก ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2537 สภาตำบลซึ่งมีเงินรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกโดยตำแหน่งได้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบล สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะเลือกคณะกรรมการบริหารขึ้นเป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารจะเลือกคณะกรรมการบริหารด้วยตนเองเป็นประธานกรรมการบริหาร 1 คน ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 และในกฎหมายฉบับนี้เองได้กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลยังเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีหน้าที่ดูแลทุกข์สุข และให้บริการประชาชนในหมู่บ้านและตำบลแทนรัฐบาลกลางที่ไม่สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง จนถึงปัจจุบันนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศมี 5,770 แห่ง (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ณ 15 ธันวาคม 2552)

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน 107 แห่ง (ข้อมูลกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ณ 15 ธันวาคม 2552) โดยในจำนวนนี้ไม่ได้มีการจัดการให้มีการเลือกตั้งครั้งเดียวพร้อมกันทั้งจังหวัด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลไม่พร้อมกัน สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้นได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 และถือเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการยกฐานะในกลุ่มแรกของประเทศไทย หลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แล้ว ได้มีการจัดการให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2550 ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มที่ได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อปี 2540 ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มใหญ่และมีจำนวนมากที่สุดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการจัดการให้มีการเลือกตั้งครั้งหลังสุดเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2551 จำนวน 86 แห่ง (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง)

จะเห็นได้ว่าปัจจุบันเวทีทางการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลที่กระจายอยู่ทั่วทุกท้องถิ่นของประเทศ ได้กลายเป็นเวทีการเมืองภาคตัวแทนที่มีการแข่งขันกันเข้าสู่ตำแหน่งด้วยวิธีการเลือกตั้งตามกระบวนการประชาธิปไตย ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 กำหนด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง เมื่อเป็นเช่นนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะในรูปของการเข้ามาบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง จึงมีการแข่งขันกันสูงขึ้นระหว่างกลุ่มที่มาจากกลุ่มนักปกครองท้องถิ่นเดิม ที่ส่วนใหญ่คือกลุ่มที่มีทุนทางสังคมสูง กับกลุ่มนักธุรกิจท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มทางการเมืองใหม่ที่มีทุนทางเศรษฐกิจเป็นรากฐานในการเข้าสู่การเมือง ในหลาย ๆ ครั้งและหลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการเลือกตั้งขึ้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงได้ใช้แนวทางและวิธีการต่าง ๆ มาเป็นปัจจัยเสริมให้ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งที่แตกต่างกัน ประกอบกับ ผู้วิจัยเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสภาพทางภูมิรัฐศาสตร์ ที่เป็นกิ่งเมืองกิ่งชนบท มีฐานะทางการเงินการคลังอยู่ในระดับปานกลาง คือ อยู่ที่ประมาณ 10-15 ล้านบาท ส่วนใหญ่การแข่งขันทางการเมืองจะไม่ค่อยรุนแรงมากนัก ซึ่งมีเป็นจำนวนค่อนข้างมากที่สุดในประเทศไทย จึงได้เลือกตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มนี้มาเป็นประเด็นศึกษาถึง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลว่าเป็นไปตามครรลองประชาธิปไตยเพียงใด โดยได้เลือกศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีการเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 และในฐานะที่เป็นพนักงานส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้ทำการศึกษาปัจจัยภายในตัวผู้สมัครซึ่งได้แก่ ภูมิหลังของผู้สมัคร คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร และประสบการณ์ด้านการเมืองของผู้สมัคร ส่วนปัจจัยภายนอกของตัวผู้สมัคร ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมการเมืองในท้องถิ่นมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

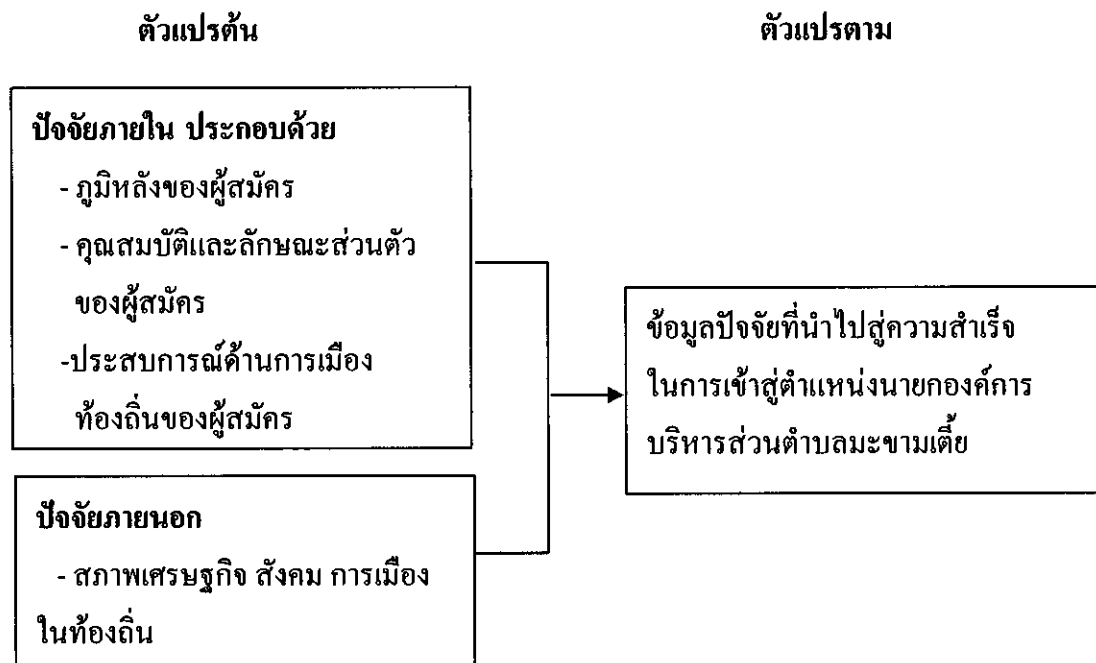
ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของ “องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองของระดับท้องถิ่นอื่นในภาพรวมได้ ข้อเสนอแนะของการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นให้ได้คนดี มีคุณภาพ เข้าสู่การเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นในฐานะผู้ที่เข้ามาดูแลผลประโยชน์สูงสุดของชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดที่ใช้ในการศึกษาสภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และแนวคิดเพื่อตอบปัญหาการวิจัย ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการเมืองท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเมืองท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำและผู้นำ แนวคิดระบบอุปถัมภ์และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษาไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน

4.2 ขอบเขตด้านเวลา

ศึกษาดังแต่วันที่ผู้สมัคร ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จนถึงวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง คือ ระหว่างวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551

4.3 ขอบเขตด้านประเด็นวิจัย

ศึกษาเฉพาะการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากมีความสนใจในประเด็นที่ว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของนายสมชาย ใจงาม กรณีการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง การบันทึกข้อมูลจากเอกสาร การจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีการสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วม

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1.1 ปัจจัยความสำเร็จ หมายถึง สิ่งที่มากำหนดให้ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าสู่ตำแหน่ง ประกอบด้วย ปัจจัยภายในตัวผู้สมัคร ได้แก่ ภูมิหลังของผู้สมัคร คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ประสบการณ์ด้านการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.1 ภูมิหลังของผู้สมัคร หมายถึง สถานะทางครอบครัว ความสัมพันธ์กับชุมชน เศรษฐกิจและการเมืองที่ปรากฏตั้งแต่อดีตจนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

1.1.2 คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

1.1.3 ประสบการณ์ทางการเมืองของผู้สมัคร หมายถึง ประสบการณ์การทำงานด้านการเมืองของผู้สมัครนายก ฯ ในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

1.1.4 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองท้องถิ่น หมายถึง ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

1.2 การเข้าสู่ตำแหน่งนายก อบต. หมายถึง การลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย และการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าคู่แข่ง

1.3 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ที่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 และตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

1.4 คู่แข่งขัน หมายถึง ผู้สมัครอื่นในเขตเลือกตั้งเดียวกัน ได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นคู่แข่งของนายสมชาย ใจงาม

1.5 ผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

1.6 เขตเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย รวม 1 เขต 4 หมู่บ้าน

1.7 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปี 2551 และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

1.8 ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเลือกตั้งนายก อบต. กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

1.9 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น หมายถึง บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 และตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

1.10 การอุปถัมภ์ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่ลูกปิ้งค้ำจุน หรือยอมตกลงแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งกับประชาชน หรือกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่อยู่เหนือผู้สมัคร

1.11 เครือญาติ หมายถึง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นญาติพี่น้องกับผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.12 ระบบหวัะแนน หมายถึง การวางรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นายองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการจัดกระบวนการผู้รับหาคะแนนเสียงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่จะช่วยรณรงค์เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย วิธีการต่าง ๆ

1.13 การจัดเลี้ยง หมายถึง การจัดให้มีการจัดเลี้ยงรื่นเริง หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม การจัดเลี้ยงรื่นเริง โดยที่ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ในช่วงเวลาที่กฎหมายกำหนดห้ามมิให้มีการจัดเลี้ยง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบถึงปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายองค์การบริหารส่วนตำบล มะขามเตี้ย อำเภอเมือง ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

6.2 เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น รูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง ฯ จังหวัด สุราษฎร์ธานี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการเมืองท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำและผู้นำ
6. แนวคิดระบบอุปถัมภ์และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์
7. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

1.1 ความหมายของการเมือง

ในการศึกษาเรื่องการเมืองนั้น มีนักคิดนักวิชาการหลายท่านในแต่ละยุคแต่ละสมัย ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “การเมือง” ที่ถือเป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาเหตุผลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทางการเมืองและเพื่อนำเอาเหตุผลและข้อเท็จจริงเหล่านั้นไปสรุปเป็นกฎเกณฑ์หรือแนวคิดที่จะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการมีชีวิตที่ดีของมนุษย์ ดังได้มีผู้ให้ความหมายของการเมืองไว้หลากหลาย ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2531: 90) ให้ความหมายของคำว่า “การเมือง” ว่าหมายถึง

- 1) งานเกี่ยวกับรัฐหรือแผ่นดิน เช่น วิชาการเมือง ได้แก่ วิชาว่าด้วยรัฐการจัดการจัดส่วนแห่งรัฐและการดำเนินการแห่งรัฐ 2) การบริหารประเทศเฉพาะที่เกี่ยวกับนโยบายในการบริหารประเทศ เช่น การเมืองระหว่างประเทศ ได้แก่ การดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ 3) กิจการอำนาจหรือการ

ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น ตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ ตำแหน่งที่มีหน้าที่
 อำนาจการ (คณะรัฐมนตรี) หรือควบคุม (สภาผู้แทนราษฎร) การบริหารแผ่นดิน

กระมล ทองธรรมชาติ (2515 : 111-112 อ้างถึงใน ผกาพรรณ ดันสอน 2549: 8-9)
 อธิบายโดยสรุป คำว่า “การเมือง” ไว้หลายประการ ได้แก่ 1) การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจ 2)
 การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่อันชอบธรรม 3) การเมือง คือ เกมการเล่นไฟไปก็เกอร์อย่าง
 หนึ่งซึ่งมีอิทธิพลเป็นเดิมพัน 4) การเมือง คือ การประนีประนอมผลประโยชน์ต่าง ๆ 5) การเมือง
 เป็นเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจของบุคคลหนึ่งหรือหลายคนซึ่งอ้างว่าตนหรือกลุ่มพวกตนเท่านั้นสามารถใช้
 ความรุนแรงได้โดยชอบธรรม 6) การเมืองคือศิลปะและศาสตร์ของการปกครองไทยและสรุปว่า
 “การเมือง” หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมซึ่งอาจจะมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือ
 ขัดกัน หรือมีความคิดเหมือนกันหรือต่างกันทำการต่อสู้กันเพื่อสรรหาบุคคลไปทำหน้าที่ปกครอง
 ประเทศแทนพวกเขา และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจหน้าที่ จะทำให้พวกเขาสามารถตัดสินใจในเรื่อง
 ของส่วนรวมได้โดยชอบธรรม อาจกล่าวได้ว่าเรื่องของการเมืองนี้มีผลกระทบต่อสังคมหรือ
 ผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างมาก

ปธาน สุวรรณมงคล (2552 : 3-7) ได้นิยาม “การเมือง” ออกได้เป็น 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 มองการเมืองว่า เป็นเรื่องของอำนาจและอำนาจที่ว่ำนั้น คือ อำนาจของรัฐ
 หรือที่เรียกอย่างหนึ่งว่า อำนาจอธิปไตย ประกอบด้วย อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจ
 ตุลาการ ในมุมมองนี้ การเมืองจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของรัฐอย่างแยกกันไม่ออก

กลุ่มที่ 2 มองการเมืองว่า การเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้ระหว่างกลุ่มการเมือง เพื่อ
 เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ของรัฐ

กลุ่มที่ 3 การเมืองเป็นเรื่องของความขัดแย้งนิยามนี้เห็นว่าความขัดแย้งเป็นธรรมชาติ
 ของการเมือง ซึ่งความขัดแย้งนั้นอาจมาจากความจำกัดของทรัพยากรในสังคม หรือมาจากการใช้
 อำนาจในการจัดสรรอย่างไม่เป็นธรรมแก่คนในสังคม

กลุ่มที่ 4 การเมืองเป็นเรื่องของการจัดสรรทรัพยากรในสังคม ดังที่ เดวิด อีสตัน
 (David Easton) ได้นิยามไว้ว่า การเมืองเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่า
 ให้กับสังคมอย่างเป็นธรรม

กลุ่มที่ 5 การเมืองเป็นเรื่องของการบริหารของรัฐในเชิงนโยบายสาธารณะ ทั้งนี้
 นโยบาย สาธารณะเป็นสิ่งที่แสดงเจตนาารมณ์ของผู้มีอำนาจรัฐ โดยเฉพาะฝ่ายบริหาร ที่จะกระทำ
 หรือไม่กระทำการใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

จากมุมมองเกี่ยวกับ “การเมือง” ของกลุ่มต่าง ๆ ข้างต้น หากพิจารณาในเชิงบวกแล้ว
 การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของรัฐที่มีกฎหมายรองรับ และการใช้อำนาจโดยนัยนี้

นักการเมืองก็คือ ผู้ที่ประชาชนมอบหมายให้เข้ามาทำหน้าที่และใช้อำนาจรัฐเพื่อจัดสรรทรัพยากร ในสังคมให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติโดยรวม

1.2 ความสำคัญของการเมือง

ปรัชญาเมธีสมัยใหม่มองสังคมการเมืองว่า ถือกำเนิดมาจากความจำเป็นที่มนุษย์ เป็นสัตว์สังคมและมีความจำเป็นต้องมีผู้ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หรือเรียกอีกอย่าง หนึ่งว่า “ผู้ปกครอง” ส่วนประชาชนในสังคมเรียกว่า “ผู้ใต้ปกครอง” ทำให้สังคมถูกแบ่งออกเป็น สองชนชั้นโดยชนชั้นบน เรียกว่า “ชนชั้นนำหรือชนชั้นผู้ปกครอง” กับประชาชนทั่วไปหรือ “ชน ชั้นผู้ถูกปกครอง” โดยมีสิ่งที่เป็นเสมือน “สัญญาประชาคม” คือการที่ผู้ปกครองให้ความคุ้มครอง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนแลกกับความเชื่อฟังในคำสั่งของผู้ปกครองภายใต้ รูปแบบการเมืองการปกครองที่ต่างกันไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และการเมืองท้องถิ่น

2.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ได้มีผู้ให้ความหมายหรือนิยามของการปกครองท้องถิ่นไว้มากมาย แต่ส่วนใหญ่ แล้วยคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกันจะต่างกันบ้าง จะต่างกันบ้างก็เพียงสำเนียง และรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

วิลเลียม วี ฮอลโลเวย์ (William V Holloway อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล 2547:1-2) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า “เป็นองค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากร ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมี สภาท้องถิ่นที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน”

จอร์น เจ คลาค (John J Clark อ้างถึง ชูวงศ์ ฉายะบุตร 2539:25) ให้คำจำกัดความ เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า เป็นหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ ให้บริการประชาชนในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ โดยให้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มี หน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบโดยปราศจากการควบคุม ของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

นอกจากนี้การให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีนักวิชาการใน ประเทศไทยได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นไว้ในลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน อย่างเช่น

วุฒิสภา ตันไชย (2547 :1) ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางหรือส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่และประชากรเป็นของตนเอง ประการสำคัญขององค์กรดังกล่าวจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่าง ๆ ทุกรูปแบบ แม้ว่าการปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงานแต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547 :22) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งราชการได้มอบอำนาจในการปกครองและบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำนาจหน้าที่ และพื้นที่ของคนที่กำหนดไว้ตามกฎหมายโดยมีความอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย หรืออีกนัยหนึ่ง การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การกระจายอำนาจของราชการส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นอิสระต่างหากจากการปกครองของราชการส่วนกลาง ที่ให้อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง

โกวิท พวงงาม และ อลงกรณ์ อรรถแสง (2547:7) ให้ความหมายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละท้องถิ่น มีผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลัง และกำหนดนโยบายของตนเองรวมทั้งหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อประโยชน์ของรัฐและของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรดังกล่าวในกรณีของประเทศไทยได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด, เทศบาล, องค์กรบริหารส่วนตำบล, กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นต้น

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้น สามารถประมวลบทสรุปความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ดังนี้

1. เป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งในระดับท้องถิ่น โดยรัฐกระจายอำนาจและหน้าที่บางประการให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ
2. เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับให้มีสิทธิตามกฎหมาย และมีอิสระในการปกครองตนเอง แต่ไม่ได้หมายความว่า องค์กรดังกล่าวจะมีฐานะเป็นรัฐใหม่แต่อย่างใด เนื่องจาก

ยังมีหน่วยการปกครองส่วนกลางเป็นผู้กำกับดูแลเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการด้วยความเรียบร้อย

3. เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ในระดับท้องถิ่น โดยประชาชนเป็นผู้เลือกตัวแทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองตนเอง

4. เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย งบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ลักษณะความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ลิขิต ชีรวะกิน (2539:314-31) กล่าวว่า โครงสร้างหลักของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี 3 ส่วน ประกอบด้วย โครงสร้างส่วนบน ได้แก่ รัฐธรรมนูญ รัฐสภา รัฐบาล โครงสร้างส่วนกลาง ได้แก่ พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ และโครงสร้างส่วนฐานราก ได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นและการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นในลักษณะเป็นส่วนเสริมซึ่งกันและกัน ถ้าประเทศไม่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นส่วนบน คือ ในระดับชาติ การปกครองส่วนท้องถิ่นก็คงจะดำเนินไปได้ลำบาก ในขณะเดียวกันการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยโดยเน้นแต่โครงสร้างส่วนบนมองข้ามฐานรากก็ย่อมจะกลายเป็นคนหัวโตไม่มีส่วนอื่นช่วยเสริมและรับน้ำหนัก ย่อมเสียดุลและอ่อนแอ ฉะนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นฐานเสริมระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย
2. เป็นเวทีการฝึกฝนกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตย
3. เป็นที่เลือกสรรและสร้างผู้นำทางการเมือง

นอกจากนี้ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่ของการพัฒนาชุมชน เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องมีการกระจายอำนาจเพื่อให้ท้องถิ่นช่วยเหลือตนเอง การปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระรัฐบาลกลางในแง่ที่ว่า ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดีกว่าคนต่างถิ่น ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลสำคัญ คือ ทำให้ท้องถิ่นรู้จักการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยรัฐบาลกลางเป็นหน่วยส่งเสริมงบประมาณบางส่วนและความรู้ทางเทคนิค

ส่วน ศิริศักดิ์ ศิริมังคะลา (2543:10-13) ได้กล่าวถึงระบบการเมืองท้องถิ่นว่า การเมืองการปกครองไทยตามระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีเงื่อนไขเชื่อมโยงอำนาจระหว่างสภานิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร เน้นให้สภานิติบัญญัติเป็นสถาบันหลักมีอำนาจควบคุมฝ่ายบริหาร

และฝ่ายบริหารจะต้องมาจากฝ่ายนิติบัญญัติ หลักการของประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับระบบการเมืองท้องถิ่นที่ว่า คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน กล่าวคือ

1) การปกครองของประชาชน การปกครองท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสทางการเมืองให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกตัวแทนของตนทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนกับประชาชนมีอำนาจอธิปไตยระดับท้องถิ่น เป็นผู้กำหนดตัวแทนของตนให้ทำหน้าที่ดำเนินกิจการแทนตน นับว่าเป็นการปกครองของประชาชน

2) การปกครองโดยประชาชน การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการทางการเมือง โดยสมัครเข้ารับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนในการกำหนดนโยบายและกำหนดแนวดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ประชาชนเป็นผู้อำนวยความสะดวก มีใช้ดำเนินการโดยบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากส่วนกลางหรือหน่วยงานอื่น จึงเป็นการปกครองของประชาชน

3) การปกครองเพื่อประชาชน วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น คือ การให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การที่ประชาชนเลือกตัวแทนดำเนินกิจกรรมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ติดตามวิพากษ์วิจารณ์จึงเป็นการปกครองเพื่อประชาชน ระบบการเมืองท้องถิ่น เป็นระบบการเมืองที่แยกย่อยจากการเมืองระดับใหญ่

จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในระดับท้องถิ่นภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีหลักการสำคัญคือประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการจัดสรรแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าในระดับท้องถิ่น การใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนในท้องถิ่นถูกใช้โดยผ่านระบบตัวแทนเช่นเดียวกับการปกครองของประเทศไทย โดยใช้การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่จะให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชน คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และรัฐบาล การเลือกตั้งท้องถิ่นจึงนับเป็นกลไกสำคัญที่จะทำได้มาซึ่งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวข้องดังกล่าวมาใช้ศึกษาปรากฏการณ์ทางการเมืองและการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

3. แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง

3.1 ความหมายของประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง

ราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” ไว้ในหนังสือพจนานุกรมของทางราชการว่า “แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่”

ทั้งนี้ พึงเข้าใจว่าการที่ปวงชนจะมีความเป็นใหญ่ในการแสดงมิตินี้ได้ ก็จำเป็นที่ชนทุกคนรวมกันเป็นปวงชนนั้นต้องมี “สิทธิและหน้าที่ของมนุษย์ชน” อันเป็นสิทธิและหน้าที่ตามธรรมชาติของทุกคนที่เกิดมาเป็นมนุษย์ คือ สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคซึ่งมนุษย์จะต้องใช้พร้อมกันกับหน้าที่ มิให้เกิดความเสียหายแก่เพื่อนมนุษย์อื่นและหมู่คนอื่นหรือปวงชนเป็นส่วนรวมถ้าชนส่วนมากซึ่งเป็น “สามัญชน” ถูกตัดสิทธิมนุษยชนโดยให้มีหน้าที่แต่อย่างเดียวสามัญชนก็มีลักษณะเป็นทาส หรือข้าไพร่ของชนส่วนน้อยซึ่งมีสิทธิใหญ่ยิ่งหรือ “อภิสิทธิ์ชน” แบบการปกครองจึงไม่ใช่ประชาธิปไตย ถ้าสามัญชนมีสิทธิมนุษยชนอย่างเดียวโดยไม่มีหน้าที่ มนุษยชนแบบการปกครองก็เกินขอบเขตของประชาธิปไตย

ส่วนการเลือกตั้ง (election) ได้มีนักวิชาการจำนวนมากได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้สาระสำคัญต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมาย “การเลือกตั้ง” ว่า “เลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทน หรือการให้ดำรงตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งกรรมการ

การเลือกตั้งจึงเกี่ยวข้องกับรูปแบบการเมืองการปกครองหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งแต่เดิมนั้นคนมักจะเข้าใจกันว่าการเมืองระบอบประชาธิปไตยทางอ้อม (Indirect democracy) หรือประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน (Representative democracy) เท่านั้น ที่มีการเลือกตั้ง แต่โดยข้อเท็จจริงยังมีรูปแบบการปกครองอื่นที่จัดให้มีการเลือกตั้งด้วย อย่างเช่น ระบอบเผด็จการคอมมิวนิสต์ แต่เมื่อพิจารณาถึงหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงแล้วสามารถสรุปได้ว่า สิทธิเลือกตั้งที่แท้จริงมีเฉพาะประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2534 :201) กล่าวไว้ว่า การเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ และเจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการ เรียกร้อง (demand) หรือ การสนับสนุน (support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายต่อกระบวนการทางการเมือง

เสนีย์ คำสุข (2533:27-28 อ้างถึงในจันทร์คณา มั่นคง 2547 :15) หลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การที่รัฐให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การเลือกตั้งเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้ประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยของตนเอง ฉะนั้น การเลือกตั้งจึงเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญและมีปัจจัยเกี่ยวข้องซับซ้อน โดยเฉพาะการเลือกตั้งที่มีการแข่งขันกันสูง

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2547:238-394) ได้กล่าวไว้ว่าการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

อย่างกว้างขวางและสุจริต ยุติธรรม เพราะการเลือกตั้งเป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานที่ประชาชนจะได้ใช้ ในฐานะผู้เป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด (อำนาจอธิปไตย) การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่สามารถพิสูจน์เชิงประจักษ์ได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

3.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ประหัต หงษ์ทองคำ (2547 : 238-394) กล่าวว่า ความสำคัญของการเลือกตั้งเป็นหัวใจของกระบวนการเลือกตั้งอย่างแท้จริง ประชาชนจะสนใจไปใช้สิทธิจำนวนมาก ใช้สิทธิด้วยความสำนึกรับผิดชอบอย่างครบถ้วน พิจารณาผู้สมัครรับเลือกตั้ง นโยบายและผลงานอย่างครบถ้วนและมีเหตุผล ปฏิเสธผู้สมัครที่ไม่มีผลงานแม้จะมีอามิส หรือข้อแลกเปลี่ยน คำมั่นสัญญาที่น่าสนใจเพียงใดก็ตาม ผลการเลือกตั้งที่ดีจะเกิดขึ้นเมื่อประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งอย่างแท้จริง การเลือกตั้งที่ดีในสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้นจะเกิดผลดีแก่ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนผู้เลือกตั้งอย่างสมบูรณ์ หมายความว่า การเลือกตั้งที่ดีย่อมส่งผลดีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนพลเมือง ที่อยู่ภายใต้การบริหารกิจการของรัฐบาลและองค์กรทางการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน การใช้สิทธิเลือกตั้งก่อให้เกิดผลและความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนหลายประการ ได้แก่

- (1) การเลือกตั้งทำให้ได้บุคลากรทางการเมืองที่มีคุณภาพ ส่วนบุคคลที่ประชาชนเลือกขึ้นมา นั้นจะดีหรือเลวอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้เลือกตั้งเป็นสำคัญ
- (2) การเลือกตั้งจะสร้างมิติใหม่ทางการเมืองเกิดขึ้น นั่นคือ ถ้าเป็นการเลือกตั้งการเมืองระดับท้องถิ่น ประชาชนก็จะเป็นผู้เลือกผู้บริหารท้องถิ่นมาปฏิบัติหน้าที่บริหารกิจการท้องถิ่นสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
- (3) การเลือกตั้งจะส่งผลให้เห็นว่าประชาชนเป็นผู้เลือกนโยบายที่ใช้เป็นหลัก ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองการบริหาร กล่าวคือ ผู้สมัครต้องยึดหลักการสำคัญในการหาเสียง โดยการนำเสนอ นโยบายหลัก หรือนโยบายสำคัญของพรรคหรือของคนที่จะนำมาใช้ปฏิบัติทางการเมืองการบริหาร เพื่อให้ประชาชนตัดสินใจเลือกตั้ง
- (4) การเลือกตั้งจะยืนยันหลักการสำคัญของการเมืองระบอบประชาธิปไตย ที่ว่า “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนสามารถใช้อำนาจนี้เลือกและเปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้”

จากความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งของประชาชนสามารถสรุปได้ว่า การเลือกตั้งจะมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าสามารถทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จะทำให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างระมัดระวัง รับผิดชอบใคร่ครวญอย่างรอบคอบแทนการใช้

สิทธิโดยขาดการพินิจพิจารณา หรือใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเกรงกลัวต่ออำนาจอิทธิพลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

3.3 การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดรายละเอียด ลักษณะ ขั้นตอน และวิธีการเลือกตั้งท้องถิ่น มีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง(มาตรา 284 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน และให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสามคน (มาตรา45 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง(ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552) และให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน (มาตรา 58 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552)และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

(2) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

ก. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

ข. มีอายุไม่ต่ำกว่า25 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง ยกเว้นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง (มาตรา 58/1 (1) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552)

ค. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่สมัครรับเลือกตั้งติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดินหรือบำรุงท้องที่ให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงวันที่สมัครรับเลือกตั้ง

ง. สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา (มาตรา 58/1 (2) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552)

จ. ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือเลขานุการ หรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุที่มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง (มาตรา 58/1 (3) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552)

ฉ. ไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ.ศ.2545 รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่6) พ.ศ.2552

(3) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงโดยตรงและโดยลับ

(4) คณะกรรมการประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า 4 คน แต่ไม่เกิน 6 คน มีหน้าที่จัดให้มีการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งท้องถิ่น จึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่น แต่เดิมประชาชนไปเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแล้วสภาท้องถิ่นก็เลือกผู้บริหารจากข้าราชการเป็นหลักแต่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงหรือโดยอ้อม และมีสิทธิถอดถอนบุคคลเหล่านั้น

จากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นนั้น มีการเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนที่ประชาชนต้องการเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตน ดูแลจัดสรรผลประโยชน์ของท้องถิ่น เช่นเดียวกับการปกครองของประเทศไทยที่มีการเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญ ในการได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชน มาทำหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติ (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา) ฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) ดังนั้น

การเลือกตั้งท้องถิ่น จึงเป็นกิจกรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่เป็นฐานรากของการเมืองการปกครองไทยในระบบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ และเป็นวิธีการจัดการเลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ

4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4.1 ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

บัญญัติ พุ่มพันธ์ (2551:32-42) ได้ให้ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไว้ว่า เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปรูปแบบหนึ่ง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ของตำบลที่อยู่นอกเขตเทศบาล จัดตั้งมาจากสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีจำนวนราษฎรไม่น้อยกว่า 2,000 คน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อดูแลทุกข์สุขและให้บริการประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล แทนรัฐบาลกลาง แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมีงบประมาณและพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง

4.2 ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) เป็นองค์กรตามกฎหมายที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน และชุมชน ตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น
- 2) เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนฐานราก มีความอิสระ และมีความคล่องตัวในการบริหารงานภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหา อำนวยความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว
- 3) เป็นองค์กรที่มีผู้แทนประชาชนเข้าไปบริหารงานทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภา อบต. และฝ่ายบริหาร คือ นายก อบต. ด้วยการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้การแก้ไขปัญหาและพัฒนาตำบล หมู่บ้าน ตรงตามความต้องการอันแท้จริงของประชาชน
- 4) เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางปฏิบัติแก่ประชาชนในขอบเขตที่ไม่กว้างขวางมากนัก ทำให้ประชาชนมองเห็นภาพรวมอย่างชัดเจน และมีส่วนร่วมได้ไม่ยาก
- 5) เป็นการสร้างผู้นำทางการเมืองที่จะเข้าสู่เวทีทางการเมืองระดับต่าง ๆ รวมทั้งระดับชาติต่อไป
- 6) เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

4.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ที่มีชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะ โครงสร้างและการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอำนาจหน้าที่ที่ต้องจัดทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ที่อาจจัดทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงรักษาการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

- 10) ให้มีตลาด ทำเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 12) การท่องเที่ยว
- 13) การผังเมือง

4.4 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้านให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน ถ้ามี 1 หมู่บ้านให้มีสมาชิก 6 คน มีอายุคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 46 ของพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้ 1 คน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 59 ของพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

- 2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- 5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แลละกฎหมายอื่น

จากแนวคิดนี้ จะเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่ดำเนินการตามแนวคิดการกระจายอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความเป็นราชการในฐานะหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และมีความเป็นการเมือง ตามแนวคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนในท้องถิ่น การเลือกตั้งท้องถิ่นทำให้ได้มาซึ่ง “นายกองค์การบริหารส่วนตำบล” ในฐานะผู้บริหารท้องถิ่นที่มีฐานะ บทบาทคล้ายคลึงกับรัฐบาลกลางเพียงแต่มีขอบเขตความรับผิดชอบเฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและตามเจือใจของกฎหมายเท่านั้น และ “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล” ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติของท้องถิ่น มีฐานะบทบาทคล้าย สภานิติบัญญัติไทย (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา) ในการควบคุมตรวจสอบนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งถือเป็นกฎหมายท้องถิ่น ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสำคัญต่อการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นขนาดเล็ก ระดับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความใกล้ชิดประชาชน และมีบทบาทอย่างสูงต่อวิถีชีวิตของประชาชน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาในระดับฐานรากของประเทศ (อ้างถึงใน จันทรศณา มั่นคง 2547 : 20-21)

5. แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำและผู้นำ

5.1 ความหมายของชนชั้นนำและผู้นำ

มอสคา (Mosca 1965:50-55 อ้างถึงใน กันต์คมล ไชยราช 2551:14) เป็นบุคคลแรกที่ได้กำหนดความแตกต่างอย่างเป็นระบบ ระหว่างชนชั้นนำ (elite) กับชนชั้นผู้ตาม (masses) โดยอธิบายแนวความคิดของเขาว่า ในท่ามกลางตามข้อเท็จจริงที่แน่นอนแล้วมีแนวโน้มว่าต้องพบเห็นในองค์กรทางการเมืองทุกหนทุกแห่ง สิ่งหนึ่งที่ปรากฏชัดในสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคม

ที่ล่าหลังหรือสังคมที่เจริญก้าวหน้าไปเพียงใดก็ตามจะมีบุคคลอยู่ 2 จำพวก คือ ชนชั้นผู้ปกครอง และชนชั้นผู้ถูกปกครอง พวกแรกมีจำนวนน้อย คอยทำหน้าที่ทางการเมืองผูกขาดอำนาจและเป็นผู้ที่คอยเอาเปรียบจากผลที่อำนาจนำมาให้ ส่วนพวกที่สอง เป็นพวกที่มีจำนวนมากมากกว่าพวกแรก กลับถูกบงการและควบคุมโดยพวกแรกในลักษณะที่เป็นการควบคุมตามกฎหมาย การตัดสินใจขาดจากการครอบงำของชนกลุ่มน้อยที่มีองค์การที่จัดระเบียบแล้ว อำนาจของชนกลุ่มน้อยใด ๆ เป็นสิ่งที่บุคคลแต่ละคนในชนบทส่วนใหญ่ไม่อาจจะต่อต้านได้ และโดยข้อเท็จจริงแล้วชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ ประกอบขึ้นด้วยบุคคลแต่ละคนที่เป็นคนชั้นนำ โดยปกติแล้วสมาชิกของชนกลุ่มน้อยปรากฏว่ามีอิทธิพลอย่างมากในสังคมที่เขาอาศัยอยู่

“ชนชั้นนำ” หมายถึง คนส่วนน้อยในสังคมที่มีอำนาจและอิทธิพลมากที่สุด ครอบครองทรัพย์สินและความมั่นคงมากที่สุด คนส่วนน้อยนี้อาศัยความได้เปรียบ เข้าควบคุมการตัดสินใจของสังคมหรืออำนาจการปกครองด้วย อาจจำแนกชนชั้นนำออกได้เป็น 2 พวกคือ

1) ชนชั้นนำทางอำนาจ (power elite) หมายถึง ชนชั้นนำที่ควบคุมหรือมีบทบาทต่อการตัดสินใจของคนหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นบทบาททางการเมืองของชนชั้นนำ เป็นสำคัญ ซึ่งก็คือผู้นำทางการเมือง

2) ชนชั้นนำทางกิจกรรม (functional elite) หมายถึง กลุ่มคนที่เป็นผู้นำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม เช่น ชนชั้นนำทางวัฒนธรรม ชนชั้นนำทางวิชาการ และชนชั้นนำในอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดช่วงชั้นทางสังคม (social stratification) ทำให้สังคมมีลักษณะความไม่เสมอภาค และในความไม่เสมอภาคนั้นจะมีกลุ่มชนที่ถูกจัดเป็นชนชั้นสูงมีอำนาจและครอบงำการตัดสินใจที่สำคัญภายในสังคม

เสนีย์ คำสุข (2533:35 อ้างถึงใน จันทรศกามา มั่นคง 2547:22)) กล่าวไว้ว่า ความแตกต่างระหว่างชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปนั้น อยู่ตรงที่ชนชั้นนำมีทรัพย์สิน ชื่อเสียง เกียรติยศ และอำนาจมากกว่า และได้ใช้ความได้เปรียบเพื่อควบคุมการตัดสินใจทางการเมือง

นอกจากนี้ยังมีความหมายถึง บุคคล ซึ่งมีบุคลิกภาพ อุปนิสัย และความสามารถที่ดีเด่นในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งจะเป็นผู้ที่สามารถจูงใจประชาชนให้มีความคิดเห็นคล้อยตามและลงมือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากแนวคิดและทฤษฎีชนชั้นนำ นำมาสู่การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น อธิบายได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้สมัครลงแข่งขันในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งมักจะเป็นกลุ่มชั้นนำในท้องถิ่น โดยเริ่มจากชนชั้นนำทางกิจกรรม เช่น

ชนชั้นนำทางอาชีพในท้องถิ่น ชนชั้นนำทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น ชนชั้นนำทางเศรษฐกิจ และชนชั้นนำทางสังคม เป็นต้น ลักษณะของชนชั้นนำเหล่านี้ คือ การมีทรัพย์สิน ชื่อเสียง เกียรติยศ ในระดับท้องถิ่น และเป็นคนส่วนน้อยที่มีอยู่ในท้องถิ่น ดังนั้น ความเป็นชนชั้นนำทางกิจกรรมในท้องถิ่นของผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้บริหาร ได้รับเลือกตั้งในที่สุด

พัฒนา บุญยรัตนพันธ์ (2517:128-129 อ้างถึงใน กันต์คมล ไชยราช 2551:15) ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพเด่น ประกอบด้วยความสามารถเป็นพิเศษในชุมชน หรือในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งในแต่ละกลุ่มชนย่อมประกอบด้วยบุคคลที่มีบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ หรือทักษะที่แตกต่างกันไป ในขณะที่ทุกคนมีความผูกพันซึ่งกันและกัน ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มจะต้องยอมรับนับถือความคิดเห็นของกันและกัน ด้วยเหตุนี้เองสถานการณ์ที่บีบตัวขึ้น จึงผลักดันให้สมาชิกของกลุ่มบางคนกลายเป็นผู้นำ ย่อมเนื่องมาจากคุณลักษณะพิเศษประจำตัวอีกด้วย เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความโอบอ้อมอารี และความเสียสละ

5.2 คุณลักษณะของผู้นำ

จุมพล หนิมพานิช (2547:29-32) กล่าวว่า ผู้นำจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างไปจากมวลชนหรือคนส่วนใหญ่ คุณลักษณะที่สำคัญมีอยู่ 6 ประการ

1) ลักษณะทางกาย (physical characteristics) ได้แก่ อายุ ลักษณะท่าทาง ส่วนสูง น้ำหนัก

2) ภูมิหลังทางสังคม (social background) บุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูงเป็นข้อดีหรือข้อที่มีประโยชน์ ในการนำไปสู่สถานภาพการเป็นผู้นำที่มากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่ต่ำกว่า ผู้นำในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าผู้นำในอดีต

3) สถิติปัญญาความรู้ความสามารถ (intelligence) บุคคลที่เป็นผู้นำมักจะเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจ มีความรู้ความสามารถดี กล่าวอีกนัยหนึ่ง บุคคลที่เป็นผู้นำโดยทั่วไปมักจะมีรู้ความสามารถค่อนข้างสูงกว่าผู้ตามหรือผู้ร่วมงาน

4) บุคลิกภาพ (personality) ถ้าเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้นำต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพจะเป็นตัวกำหนดภาวะผู้นำได้ชัดเจนกว่าคุณลักษณะอื่น ๆ บุคลิกภาพได้รวมเอาสิ่งต่าง ๆ ไว้มากมายและถ้าจะว่ากันแล้วคุณลักษณะที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่ว่าจะ เป็นคุณลักษณะทางกาย สถิติปัญญา ความรู้ความสามารถ หรือคุณลักษณะทางสังคมถือว่ารวมอยู่ในการจำแนกประเภทกว้างๆ ของบุคลิกภาพ จึงเป็นความจริงที่มีการพูดว่า บุคลิกภาพของผู้นำ คือ กุญแจที่นำไปสู่ความสำเร็จ

5) ลักษณะเกี่ยวกับงาน(task-related characteristics) ผู้นำตามคุณลักษณะแบบนี้จะมีความต้องการความสำเร็จและมีความรับผิดชอบสูงนอกเหนือไปจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6) ลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม (social characteristics) ผู้นำตามคุณลักษณะแบบนี้มักจะเป็นผู้ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น เป็นผู้ที่ชอบติดต่อกับปะสังสรรค์กับบุคคลอื่นและชอบให้ความร่วมมือกับบุคคลต่าง ๆ ดี

ในการเป็นผู้นำจะต้องเป็นผู้วางนโยบายได้ชัดเจน อันเป็นนโยบายที่มีพื้นฐานมาจากการวิเคราะห์ได้อย่างลึกซึ้ง โดยพิจารณาถึงบริบทสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมประกอบ มีการจัดลำดับขั้นตอนเป็นแผนที่ชัดเจน มีการประเมินผลและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่เป็นจริงได้ (ลีปปอนท์ เกตุทัต อ่างถึงใน สัมภาษณ์ อุตถาวงค์ 2547 :74)

จันทร์คณา มั่นคง (2547:23) ได้นำเสนอลักษณะสำคัญของผู้นำในชนบทของไทยไว้ 5 ประการ คือ

1) ลักษณะส่วนตัวของบรรดาผู้นำชนบทของประเทศไทย

เป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การศึกษาถึงบทบาทในสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและการศึกษาผู้นำ อันเป็นที่มาของการที่บุคคลได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำในสังคมชนบท จากการศึกษาลักษณะส่วนตัวในงานวิจัยพบว่า ผู้นำในชุมชนเป็นผู้ที่มีอาวุโสในชุมชน แต่ผู้นำก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้อาวุโสเท่านั้น บุคคลที่มีการศึกษาคิดว่าประชาชนทั่วไปในชุมชน ผู้มีฐานะ มีความมั่นคง บุคคลที่กล้าหาญ เสียสละ ทำคนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนก็ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำชุมชนเช่นเดียวกัน

2) บทบาทของผู้นำในชนบท

พบว่า บทบาทส่วนใหญ่ในสังคมของคนที่เป็นผู้นำมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการให้บริการแก่ผู้อื่นด้วยความเสียสละเพื่อท้องถิ่น อยากเห็นความเจริญ มุ่งมั่นที่จะทำความดีทุกวิถีทางเพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ต้องการที่จะกระทำตนให้เป็นตัวอย่าง ต้องการริเริ่มงานแล้วให้ผู้อื่นทำตามหรือเอาอย่างให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยหวังผลที่จะก่อให้เกิดพัฒนาต่าง ๆ โดยไม่หยุดยั้ง

3) ค่านิยมของคนชนบทไทยในปัจจุบัน ต่อคุณลักษณะของบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือให้เป็นผู้นำในชนบทไทย ผลงานวิจัยได้เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- (1) ให้ความช่วยเหลือแก่คนทั่วไปด้วยเมตตาจิต
- (2) ซื่อสัตย์ พุดจริงทำจริง

- (3) ประกอบสัมมาอาชีพอย่างแข็งขัน
 - (4) เป็นกันเอง
 - (5) เป็นที่พึ่งทางวัตถุและจิตใจ
 - (6) มีตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบ
 - (7) เป็นคนเคร่งศาสนา
 - (8) อื่นๆ เช่น โอบอ้อมอารี เป็นต้น
- 4) ประสพการณ์นอกหมู่บ้าน

ผู้นำท้องถิ่นมักจะเป็นผู้ที่มีประสพการณ์นอกหมู่บ้านกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีประสพการณ์เกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ในเมืองหรือชุมชนที่เจริญ นอกจากนี้จะมีความสัมพันธ์กับสื่อสารมวลชนค่อนข้างสูง การเป็นคนรู้มากเห็นมากทำให้ชาวบ้านยอมรับนับถือ

5) ความชำนาญพิเศษ

ผู้นำจะได้รับการฝึกอบรมหรือมีความชำนาญในงานบางอย่างซึ่งชาวบ้านนิยมมากเป็นพิเศษ

จากแนวคิดนี้ ในการศึกษาวิจัย ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า บริบททางสังคมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย จัดเป็นสังคมที่เป็นกึ่งชนบทมากกว่ากึ่งเมือง ฉะนั้น ลักษณะสำคัญอันเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้รับความสำเร็จ ในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จะเกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีผู้นำและลักษณะผู้นำในชนบทของไทย กล่าวคือ

(1) หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามแนวคิดทฤษฎีผู้นำจะพิจารณาจากลักษณะทางกาย ได้แก่ อายุ ลักษณะท่าทาง ส่วนสูง น้ำหนัก ภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สติปัญญา ความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ ลักษณะเกี่ยวกับงานมีความมุ่งมั่น และมีความรับผิดชอบสูง และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม มนุษยสัมพันธ์ดี เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น

(2) บุคคลที่มีอาวุโสในชุมชน บุคคลที่มีการศึกษามากกว่าประชาชนทั่วไปในชุมชน ผู้มีฐานะมีความมั่นคง บุคคลที่กล้าหาญ เสียสละ ทำคนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนจะมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งให้เป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

(3) ประชาชนมักคาดหวังว่า ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ตนเลือกเข้าไป จะต้องคอยให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเสียสละเพื่อประชาชนในท้องถิ่น ฉะนั้น

อุดมการณ์หรือสิ่งที่ผู้สมัครแสดงให้ประชาชนเห็นถึงความจริงใจว่ามีความมุ่งมั่นที่จะทำความดีทุกวิถีทาง เพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของตน

(4) ลักษณะของผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้ง จะต้องมีความคุณลักษณะตามค่านิยมของคนในชนบท ที่มีจะทำให้การยอมรับนับถือบุคคลที่มีจะทำให้ความช่วยเหลือแก่คนทั่วไปด้วยเมตตาจิต มีความซื่อสัตย์ พுகจริงทำจริง ประกอบสัมมาอาชีพอย่างแข็งขัน มีความเป็นกันเองเป็นที่พึ่งของประชาชนในท้องถิ่นได้ มีตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบในสังคม และที่สำคัญต้องได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก เพื่อความเป็นน่าเป็นตาของท้องถิ่นอีกด้วย

5.3 ผู้นำที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองระดับสูงสุด เป็นผลมาจากการได้ชัยชนะจากการเสนอตัวเข้าแข่งขันทางการเมือง การแสดงบทบาทในฐานะที่ดำรงตำแหน่งนับว่ามีความสำคัญยิ่งเพราะจะมีผลกระทบต่อความศรัทธาของประชาชนในระยะยาว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความสามารถในการพัฒนาทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะทำให้ได้รับความนิยมนับและไว้วางใจจากประชาชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลถึงโอกาสที่จะได้รับชัยชนะในครั้งต่อไป (สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ 2545 อ้างถึงใน สัมภาษณ์ อัดถาวงศ์ 2547 :13)

สังคมไทยมักต้องการผู้นำมาเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ นั้น ส่วนหนึ่งคงเป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบสังคมและระบบการปกครองของเรา ซึ่งเต็มไปด้วยการชี้หน้าและครอบงำทำให้ประชากรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นฐานล่างอ่อนแอ (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม 2540 อ้างถึงใน สัมภาษณ์ อัดถาวงศ์ 2547 :13)

ผู้นำจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีประสบการณ์และบารมีที่ผู้อื่นเชื่อถือ ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความจริงใจ แต่ใช้วิจารณญาณของตนเองในการตัดสินใจตามเหตุและผล ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้นำจำเป็นต้องมีความสำเร็จมาแล้วในอดีตอย่างเป็นรูปธรรม มีความโปร่งใส และมีความยุติธรรมในกิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ (อารี วัลยะเสวี 2540 อ้างถึงใน สัมภาษณ์ อัดถาวงศ์ 2547:14)

6. แนวคิดระบบอุปถัมภ์และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์

ปธาน สุวรรณมงคล (2552: 75-82) กล่าวไว้ว่า ในสังคมตะวันออกนั้นระบบอุปถัมภ์ยังคงมีบทบาทสูงสุดในทุกส่วนของสังคมทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น เพราะระบบอุปถัมภ์เป็นระบบความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมที่มีความไม่เท่าเทียมกัน

เช่น สังคมไพร่ การมีระบบศักดินาในกรณีของสังคมไทยก็เป็นมาหลายร้อยปีต่อเนื่องกัน ซึ่งจะพบว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในระบบอุปถัมภ์มีลักษณะของการ “แลกเปลี่ยนผลประโยชน์” และ “การพึ่งพิง”

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีกระบวนการอบรมสั่งสอนให้คนมีความสัมพันธ์กัน เริ่มจากครอบครัว เปรื่องญาติ เพื่อนร่วมงาน ระดับการบังคับบัญชา การมีผู้อุปการคุณ การตอบแทนบุญคุณ การไม่เนรคุณ การมีความเกรงใจ การแบ่งปันผลประโยชน์โดยความสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ฝ่ายที่ผู้เป็นผู้อุปถัมภ์ หรือผู้มีบุญคุณต่อกันอื่นในทุกระดับของสังคมมีความได้เปรียบในการดำเนินชีวิตรวมทั้งการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน เพราะผู้อุปถัมภ์จะสามารถกำหนดให้ผู้ได้อุปถัมภ์กระทำการใด ๆ ได้ตามความต้องการของตน และผู้ได้อุปถัมภ์ก็ยินดีที่จะรับใช้หรือตอบสนองความต้องการอยู่แล้ว ทั้งนี้ เพราะวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยสอนให้รู้จักตอบแทนผู้มีพระคุณ หรือเจ้านาย และในทางการเมืองก็เช่นเดียวกัน การที่ผู้มีอำนาจทางการบริหารจัดการ หรือมีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะสามารถสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเป็นระบบอุปถัมภ์เพื่อหวังผลทางการเมืองได้ในทุกรูปแบบ

สมัยภษาณ อัดดาวงศ์ (2547:16) ได้นำเสนอไว้ว่า สังคมการเมืองระดับท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นการเมืองในวงแคบก็มีความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เช่นกัน หากผู้สมัครรับเลือกตั้งมีคุณสมบัติเป็นผู้อุปถัมภ์ดังที่กล่าวมา ก็จะทำให้เข้าสู่อำนาจหรือตำแหน่งทางการเมืองได้ไม่ยาก เพราะผู้อุปถัมภ์สามารถกำหนดให้ผู้ได้อุปถัมภ์ตอบสนองตนในด้านการเลือกตั้ง การอุปถัมภ์เพื่อหวังผลประโยชน์ทางการเมืองอาจจะทำกันได้ในหลายรูปแบบ เช่น การที่ผู้สมัครให้ความช่วยเหลือบุคคลต่าง ๆ ในเขตเลือกตั้ง ทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวมและเมื่อถึงเวลาเลือกตั้ง ผู้ที่ได้รับการอุปถัมภ์เหล่านี้จะเป็นหัวคะแนนหรือจะไปลงคะแนนให้เพื่อเป็นการตอบแทน เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเคยสัญญาว่าจะสร้างถนน ประปาให้ และสามารถกระทำได้สำเร็จก็จะเป็นสร้างบุญคุณอย่างมาก เมื่อถึงเวลาเลือกตั้งก็จะตอบแทนบุญคุณโดยการเลือกผู้ที่ทำให้ได้รับความสะดวกสบาย ทั้งที่เป็นเพียงการบริหารจัดการงบประมาณของท้องถิ่นก็สามารถทำให้ผู้ได้รับการอุปถัมภ์เหล่านั้นพอใจ ในด้านส่วนตัว เช่น ผู้อุปถัมภ์อาจจะให้ความคุ้มครองปกป้องความปลอดภัย ให้การกู้ยืมเงินช่วยเหลือวิ่งเต้นในเรื่องคดีความที่เกี่ยวข้องด้านกฎหมายให้พ้นความผิด ช่วยเหลือให้คนในครอบครัวมีอาชีพมีงานทำ เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นรูปแบบของระบบอุปถัมภ์ ที่ผู้มีอำนาจกระทำเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง

6.1 ความหมายของระบบอุปถัมภ์

อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์ (2543:1-17 อ้างถึงใน จันทร์คณา มั่นคง 2547: 29) ได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ ไว้ดังนี้

ระบบอุปถัมภ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน 2 ฝ่าย ต่างสถานภาพกัน โดยฝ่ายที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่า (patrons) จะใช้อำนาจและปัจจัยต่าง ๆ ให้ความคุ้มครองต่ออีกฝ่ายหนึ่งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า (clients) ซึ่งฝ่ายหลังจะตอบแทนโดยการช่วยเหลือในเรื่องทั่ว ๆ ไปและอุทิศตัวเพื่อรับใช้ผู้อุปถัมภ์

6.2 ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์

ระบบอุปถัมภ์ เป็นระบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีอำนาจทรัพย์สินสมบัติหรือบารมี กับ “ผู้รับอุปถัมภ์” ที่ต้องพึ่งพา “ผู้อุปถัมภ์” ที่อยู่เหนือกว่าและสามารถบันดาลสิ่งของที่ตนต้องการได้ เป็นการเสนอสนองตอบต่อกันที่อยู่บนพื้นฐานของข้อกำหนดทางศีลธรรม (moral basis) ระบบอุปถัมภ์ได้รับการพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของโครงสร้างสังคมไทยในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยโดยตลอดแทบทั้งสิ้น คำว่า “เจ้านาย-ลูกน้อง” “ลูกพี่-ลูกน้อง” “ผู้มีอิทธิพล” มีความเกี่ยวข้องกับ “ผู้อุปถัมภ์ - ผู้รับอุปถัมภ์” ในการได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำหากมีการเลือกตั้ง หัวหน้าคน ผู้มีอิทธิพล การซื้อเสียง ล้วนเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอำนาจ ที่เป็นลักษณะหนึ่งในสังคมไทยเป็นลักษณะหนึ่งของความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์

ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง ที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีทรัพยากรต่างกัน ซึ่งหมายถึง ทรัพย์สิน และอื่น ๆ ที่อาจเป็นอำนาจทางการเมือง สิทธิพิเศษทางสังคม เป็นต้น

ผู้อุปถัมภ์ อยู่ในฐานะที่เป็นเจ้าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและเป็นที่ต้องการของผู้รับอุปถัมภ์ ผู้รับอุปถัมภ์มักจะทราบดีว่าในการเข้าเป็นผู้รับอุปถัมภ์หรือลูกน้องใคร ตนต้องการอะไร เช่น การคุ้มครองในชีวิตและทรัพย์สิน ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การที่ผู้รับอุปถัมภ์ทราบก็โดยเหตุที่ว่าสิ่งที่ตนต้องการและมักเป็นสิ่งที่มีน้อยคนจะสามารถให้แก่ตนได้ แต่ผู้รับอุปถัมภ์มักจะไม่สามารถคาดการณ์ได้แน่ชัดว่าผู้อุปถัมภ์ที่เรามักเรียกว่า “เจ้านาย” หรือ “ลูกพี่” จะต้องการให้ตนทำอะไรให้บ้าง เพื่อจะให้ตนได้ในสิ่งที่ตนประสงค์ เช่น การได้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็จะช่วยหาเสียง หรืออาจถึงขนาดต้องกำจัดศัตรูคู่แข่งของผู้อุปถัมภ์ด้วยก็ได้

จะเห็นได้ว่าการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์นั้น ผู้อุปถัมภ์จะมีส่วนได้เปรียบอยู่ในเนื้อแท้ของความสัมพันธ์ คือ มีทรัพยากรเพียงพอที่จะช่วยให้ลูกน้องพอใจ ดังนั้น ผู้อุปถัมภ์ จึงเป็นผู้เลือกกว่าจะให้การอุปถัมภ์ใครและเป็นผู้กำหนดว่า ผู้รับอุปถัมภ์ควรจะให้บริการอะไรแก่ตน และการที่ผู้อุปถัมภ์จะได้เปรียบมาน้อยเพียงไร หรือผู้รับอุปถัมภ์จะถูกเอาเปรียบมาน้อยเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของสิ่งของที่ผู้รับอุปถัมภ์ประสงค์ และ

อุปสงค์อุปทานของสิ่งที่ผู้อุปถัมภ์ต้องการจากผู้รับอุปถัมภ์ เช่น เมื่อมีการเลือกตั้ง ผู้รับอุปถัมภ์จะปฏิบัติหน้าที่อย่างดีเพื่อให้คะแนนเสียงของผู้อุปถัมภ์บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นต้น

เจมส์ ซี สกอต (James C. Scott, 1977:41-135 อ้างถึงใน จันทรศณา มั่นคง 2547:33) ได้ให้นิยามไว้ว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนระหว่างคน 2 คน ซึ่งมีมิติภาพแบบเชิงผลประโยชน์ (instrumental friendship) ในการแลกเปลี่ยนนี้ บุคคลซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมเหนือกว่า คือ ผู้อุปถัมภ์ (patron) จะใช้อิทธิพลและทรัพยากรของตนในการช่วยปกป้องคุ้มครองหรือให้ผลประโยชน์ หรือทั้งสองอย่างแก่บุคคลที่มีสถานภาพต่ำกว่าซึ่งเป็นผู้รับอุปถัมภ์ (client) ซึ่งตอบแทนโดยการให้การสนับสนุน และช่วยเหลือโดยทั่วไป ตลอดทั้งการให้บริการผู้อุปถัมภ์ (patron) และเชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ทางศีลธรรม แต่การขยายตัวทางเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์และการเข้าไปเกี่ยวข้องของอำนาจรัฐ มีผลทำให้ความสัมพันธ์ทางศีลธรรมเปลี่ยนแปลงไปเป็นความสัมพันธ์ที่มีการต่อรองกันมากขึ้น

6.3 สาเหตุของการเกิดระบบอุปถัมภ์

1) ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ (kinship) และความสัมพันธ์แบบฉันท์มิตรสหาย (friendship) เป็นรากฐานที่จะพัฒนาไปเป็นความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์ ผู้ได้อุปถัมภ์ (patron-client-relation)

2) การเปลี่ยนวิถีการผลิตเข้าสู่ระบบทุนนิยม จะสร้างความสัมพันธ์ที่มีลักษณะพึ่งพาในระบบอุปถัมภ์ มีลักษณะแตกต่างระหว่างสิ่งที่เสนอขึ้นมาแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ สิ่งที่ผู้อุปถัมภ์นำเสนอขึ้นเป็นสิ่งที่สภาพ คุณภาพและลักษณะเป็นที่รู้ดีทั่วไป ในขณะที่สิ่งที่ผู้ที่จะมาเป็นผู้รับอุปถัมภ์เสนอนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ทราบว่าคุณภาพนั้นเป็นอย่างไร จนกว่าการแลกเปลี่ยนนั้นจะสำเร็จเรียบร้อยลงไป

เกษียร เตชะพีระ (2540:36-38 อ้างถึงใน จันทรศณา มั่นคง 2547:36) อธิบายระบบความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ไว้ ดังนี้

1. เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนความไม่เสมอภาคทางอำนาจ
2. เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และยั่งยืน โดยผู้อุปถัมภ์มีภาระหน้าที่ดูแลความทุกข์สุขของผู้ได้อุปถัมภ์ ในขณะที่ผู้ได้อุปถัมภ์ก็มีหน้าที่ทางศีลธรรมที่จะต้องรับใช้บริการ และ ให้ความจงรักภักดีแก่ผู้อุปถัมภ์

3. ผู้ได้อุปถัมภ์จะขาดเสรีภาพส่วนบุคคล

จากแนวคิดทฤษฎีอุปถัมภ์ พอที่จะสรุปหลักการพื้นฐานของระบบอุปถัมภ์ ได้ว่า ระบบอุปถัมภ์ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คน มีลักษณะซึ่งหน้า (face to face) โดยฝ่ายที่มี

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าจะใช้อำนาจและปัจจัยต่าง ๆ ให้ความคุ้มครองต่อฝ่ายหนึ่งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า ซึ่งฝ่ายหลังจะตอบแทน โดยการช่วยเหลือในเรื่องทั่ว ๆ ไป และอุทิศตัวรับใช้ผู้อุปถัมภ์

7. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

7.1 ข้อมูลทั่วไป

7.1.1 ประวัติความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ได้เปลี่ยนฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538

7.1.2 ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ระยะทางห่างจากตัวอำเภอเมือง ๆ ประมาณ 10 กิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมดอยู่เขตชานเมืองของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 186 หมู่ที่ 7 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

7.1.3 ขนาดพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย มีพื้นที่รวม 21.15 ตารางกิโลเมตร หรือ 13,218 ไร่ 3 งาน

7.1.4 อาณาเขต/เขตติดต่อ

ทิศเหนือ จดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ทิศใต้ จดเทศบาลตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันออก จดตำบลทุ่งรัง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันตก จดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และ เทศบาลตำบลขุนทะเล

7.2 ข้อมูลด้านการเมืองการปกครอง

ตำบลมะขามเตี้ยนั้นแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 2 ท้องถิ่น คือ ส่วนที่เรียกว่า “ในเขต” จะอยู่ในเขตปกครองดูแลของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย หมู่ที่ 1,2,3,4, และหมู่ที่ 5 และ 6 บางส่วน กับส่วนที่เรียกว่า “นอกเขต” ซึ่งจะอยู่ในเขตปกครองดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ซึ่งประกอบด้วย

7.2.1 เขตการปกครอง/จำนวนประชากร

ตารางที่ 2.1 จำนวนหมู่บ้านและจำนวนประชากรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

ลำดับ	หมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1.	5/บ้านท่าเพชร (บางส่วน)	นายทิวา คณาวิทยา	359	373	732
2.	6/บ้านบางใหญ่(บางส่วน)	นายนิยม กองประดิษฐ์	273	739	1,012
3.	7/บ้านท่าสน	นายสมหมาย ใจงาม	394	420	814
4.	8/ บ้านทรายทอง	นายถนอม สุวรรณณ์	287	303	590
รวม			1,313	1,835	3,148

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2552

7.2.2 การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยหลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลการเลือกตั้ง ส.อบต. และนายก อบต. ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

รายการ	ครบวาระ	ครบวาระ	เลือกตั้งใหม่
	ส.อบต. (30 ส.ค. 46)	ส.อบต. นายก (7 ต.ค. 50)	นายก (16 พ.ย. 51)
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	1,574	2,012	2,036
ผู้มีใช้สิทธิ	947	1,421	1,172
คิดเป็นร้อยละ	60.17	70.63	57.56
บัตรเสีย (ร้อยละ)	3.10	8.30	8.22

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย , 2551

7.3 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 2.3 ประเภทของอาชีพและธุรกิจของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย จำแนกเป็น

ลำดับที่	ประเภทอาชีพ	จำนวน	หมายเหตุ
1.	เกษตรกรรม	2,808	ไร่
2.	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์	4	แห่ง
3.	บริษัท/ห้างร้าน	2	แห่ง
4.	ร้านขายของชำ/มินิมาร์ท	35	แห่ง
5.	โรงงานอุตสาหกรรม	5	แห่ง
6.	ปั้มหลอดแก้ว	2	แห่ง
7.	กิจการบ้านเช่า /บ้านจัดสรร	24	แห่ง รวมหอพักนักเรียน
8.	โรงแรมบ้านรูศ	1	แห่ง

ที่มา : ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย, 2552

7.4 ข้อมูลด้านสังคม

7.4.1 ด้านการศึกษา

- 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
- 2) โรงเรียนบ้านท่าเพชร เป็นสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
- 3) โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 เป็นสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
- 4) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งอยู่หมู่ที่ 6
- 5) มีศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลมะขามเตี้ย

7.4.2 ด้านการศาสนา

- 1) วัดสารวนาราม (วัดท่าเพชร) ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลมะขามเตี้ย
- 2) วัดนิคมธรรมาราม (วัดหัวเขา) ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลมะขามเตี้ย
- 3) สำนักสงฆ์นิคมธรรมาวาส ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลมะขามเตี้ย

- 4) วัดจตุรवास (วัดพุทธบูชา) ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลมะขามเตี้ย
 5) มัสยิดศรียาคูนมูมินีน ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลมะขามเตี้ย

7.4.3 ด้านการสาธารณสุข

- 1) สถานีอนามัยตำบลมะขามเตี้ย ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลมะขามเตี้ย
 2) คลินิก 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลมะขามเตี้ย
 3) มี อสม.ครบทุกหมู่บ้าน
 4) อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำในครัวเรือน 100%

7.4.4 ด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- 1) มีชุด สรบ.ประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน
 2) มีศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และอาสาสมัครป้องกันภัยฯ (อปพร.)

ทุกหมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 5 สมาชิกจำนวน 13 คน
- หมู่ที่ 6 สมาชิกจำนวน 15 คน
- หมู่ที่ 7 สมาชิกจำนวน 18 คน
- หมู่ที่ 8 สมาชิกจำนวน 16 คน

7.5 ข้อมูลการบริการพื้นฐาน

7.5.1 ด้านคมนาคม

มีถนนสายต่าง ๆ สำหรับให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ได้ใช้สัญจร
 ไปมาในตำบลได้อย่างสะดวกสบาย

ตารางที่ 2.4 จำนวน ถนนสายต่าง ๆ ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

ประเภทถนน	จำนวน (สาย)	ความยาวรวม (กม.)
ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก	5	4.611
ถนนลาดยาง	10	16.483
ถนนลูกรัง/หินคลุก	15	9.337
รวม	30	30.431

ที่มา : ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย, 2552

7.5.2 ด้านโทรคมนาคม

- 1) สถานีโทรคมนาคมอื่นๆ จำนวน 5 สถานี คือ สถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ของ ช่อง 3,5,7,9 และช่อง 11 ตั้งอยู่บนเขาท่าเพชร หมู่ที่ 6 ตำบลมะขามเตี้ย
- 2) โทรศัพท์ มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 15 ตู้

7.5.3 ด้านสาธารณสุข

- 1) ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ครอบคลุมทุกครัวเรือน
- 2) ประชาชนในตำบลมีน้ำประปาภูมิภาค และน้ำประปาหมู่บ้านใช้ประมาณร้อยละ 90 ของครัวเรือนทั้งหมด

7.5.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ

- 1) คลองท่าสน
- 2) คลองบางทะเล
- 3) คลองบางด้วน
- 4) คลองบางปริง

7.5.6 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) ฝาย	1	แห่ง
2) บ่อน้ำตื้น	58	แห่ง
3) บ่อบาดาล	15	แห่ง
4) สระน้ำ	2	แห่ง

7.5.7 ข้อมูลอื่นๆ

มีเขาท่าเพชรซึ่งเป็นเขตอนุทยานแห่งชาติ เนื้อที่ 2,906 ไร่

7.6 มวลชนจัดตั้ง

1) กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	20 คน
2) กลุ่มเกษตรกรทำสวน	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	135 คน
3) กลุ่มอาสาพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	90 คน
4) กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	70 คน
5) กลุ่มอปพร.	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	62 คน
6) กลุ่มชมรมผู้สูงอายุ	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	320 คน
7) กลุ่มสรบ.	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	40 คน
8) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อการผลิต	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	1,244 คน
9) กลุ่มกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน	4	หมู่บ้าน	สมาชิกจำนวน	59 คน

10) กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน 4 หมู่บ้าน สมาชิกจำนวน 476 คน

11) กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์บ้านทรายทอง หมู่ที่ 8 สมาชิกจำนวน 125 คน

ที่มา : ข้อมูลองค์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย, 2552

8. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย” ผู้วิจัยได้มี การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

8.1 งานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ศึกษากรณี การเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรง อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ของ จันทรศณา มั่นคง (2547:บทคัดย่อ) โดยได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง และปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง พบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งนั้น ประกอบด้วยปัจจัยภายในตัวผู้สมัคร ซึ่งได้แก่ ภูมิหลัง คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง กระบวนการและวิธีการที่ใช้ในการหาเสียง และส่วนที่สอง ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกตัวผู้สมัคร ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเขตเลือกตั้ง บทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องและคู่แข่งอื่น ส่วนการเมืองระดับอื่นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในครั้งนี้

2. ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง คือ ปัจจัยภายในตัวผู้สมัครด้าน ภูมิหลัง และด้านบุคลิกลักษณะส่วนตัว เพราะทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจในตัวผู้สมัคร นำมาสู่การได้รับเลือกตั้ง ส่วนปัจจัยด้านนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงเป็นส่วนสนับสนุน ระดับ ความสำคัญของปัจจัยภายในแต่ละด้านขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก ด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในเขตเลือกตั้งและคู่แข่งอื่นคนสำคัญของผู้สมัคร

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ปัจจัยที่มีผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับเลือกตั้งนั้น มีทั้งปัจจัยภายในตัวผู้สมัคร ซึ่งได้แก่ภูมิหลัง คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง กระบวนการและวิธีการที่ใช้ในการหาเสียง และปัจจัยภายนอกตัวผู้สมัคร ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

สังคม และการเมืองในเขตเลือกตั้ง บทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น มีส่วนเสริมให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งเช่นกัน สำหรับการเมืองในระดับอื่นนั้น ไม่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งครั้งนี้

2. ปัจจัยภายในตัวผู้สมัครด้านภูมิหลัง และด้านบุคลิกลักษณะนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลให้ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง ส่วนปัจจัยด้านนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงเป็นเพียงปัจจัยที่สนับสนุนให้ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งเท่านั้น

มาสู่แนวคิดในการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย กรณีเลือกตั้งใหม่ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย

1. ปัจจัยภายในด้านภูมิหลังและบุคลิกลักษณะ
2. ปัจจัยภายนอกทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองท้องถิ่น

8.2 งานวิจัย เรื่อง การบริหารคะแนนเสียงกับการเลือกตั้ง กรณีศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2529 ของ เพิ่มพงษ์ เชาวลิต (2533:บทคัดย่อ) พบว่า

ในกระบวนการเลือกสรรผู้แทนราษฎรของประเทศไทยระยะที่ผ่านมา มีปัจจัยที่เป็นพื้นฐานทางสังคมหลายประการที่มีผลต่อการกำหนดผลการเลือกตั้ง ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ (patron-client relationship) ระบบเครือญาติ ระบบชนชั้นนำในท้องถิ่น ความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวที่เชื่อมระหว่างบุคคลกับบุคคลในสังคม เมื่อนำเข้าสู่ปริมณฑลทางการเมืองก็ได้แปรเปลี่ยนไปเป็นความสัมพันธ์ในระบบหัวคะแนน ซึ่งมีบทบาทต่อผลการเลือกตั้งอย่างแน่นอน อาจจะปรากฏผลมากกว่าแนวความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้สมัครเสียอีก จากจุดนี้จึงแตกต่างจากระบบประชาธิปไตยทั่วไป

จากปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับวิวัฒนาการของรูปแบบการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จะพบรูปแบบการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในประเทศไทย มีดังนี้

1. ยุคสมัยเริ่มแรกของการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในระบบประชาธิปไตยเพียงพอ จึงให้ความสำคัญกับผู้สมัครในฐานะที่เป็นบุคคล ทำให้รูปแบบการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครเน้นที่ความสามารถส่วนบุคคลหรือเน้นที่จุดเด่นเฉพาะตัวเป็นหลัก เช่น การสร้างคุณงามความดี ความแปลกประหลาดในวิธีการหาเสียง ฯลฯ เพื่อให้เป็นที่รู้จักของประชาชนมากที่สุด โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาทางการเมืองทั้งในส่วนของผู้สมัครและประชาชน

2. ยุคสมัยที่ประชาธิปไตยเริ่มมั่นคงมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากครั้งขึ้น จนกลายเป็นที่ยอมรับอย่างชอบธรรมทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มจำนวนมากขึ้นกว่าสมัยแรก ๆ การแข่งขันระหว่างผู้สมัครจึงมีสูงขึ้นเพื่อช่วงชิงชัยชนะ ผู้สมัครที่ประสบความสำเร็จจึงมักได้แก่ผู้ที่สามารถใช้ระบบเครือญาติ ระบบอาวุโส ระบบอุปถัมภ์ รวมทั้งระบบการ

จัดตั้งห้วคณะแน ได้อย่างคเหนือกว่าคู่แข่งคนอื่น ๆ นอกจากนี้ในบรรดาผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ ๆ มาจากสาขาอาชีพที่แตกต่างกัน เช่น นักธุรกิจ ข้าราชการ ปัญญาชนสมัยใหม่ ผู้มีชื่อเสียงทางสังคม ฯลฯ แต่ละกลุ่มบุคคลได้นำเอาประสบการณ์พื้นฐานเดิมมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทำให้การแข่งขันการเลือกตั้งดำเนินการไปอย่างซับซ้อนมากกว่าในระยะก่อน ๆ และได้นำเอาเทคนิควิชาการสมัยใหม่ เช่น การวิจัย การบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่ การใช้ระบบอาสาสมัครแบบใหม่ ผสมผสานกับการจัดตั้งระบบห้วคณะแนตามพื้นฐานเดิม รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนและรูปแบบการซื้อคะแนนมาสร้างหลักประกันในชัยชนะของตัวเอง ปรากฏการณ์ที่เห็นได้ชัดก็คือ การใช้เงินในการเลือกตั้งยังมีแนวโน้มมากขึ้น และมีความซับซ้อนมากขึ้น

3. ในท่ามกลางการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร ที่มีการแข่งขันกันในด้านการใช้เงินซื้อเสียง ได้มีผู้สมัครอีกประเภทหนึ่งที่มีวิธีการหาเสียงแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับรูปแบบข้างต้น กล่าวคือ เป็นรูปแบบการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครที่มีคุณภาพทางการเมือง ไม่ใช้เงินซื้อเสียง ชัยชนะของผู้สมัครลักษณะนี้จำเป็นต้องมีปัจจัยหลายประการ เช่น ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การตื่นตัวของประชาชน สถานการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลานั้น ๆ และการต่อต้านการใช้เงินซื้อเสียงขององค์กรรัฐท้องถิ่น ฯลฯ ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ วิธีการรณรงค์หาเสียง ความผูกพันกับประชาชน ชื่อเสียง ความดีส่วนตัวของผู้สมัคร ฯลฯ ปัจจัยเหล่านี้บวกกับการสร้างจิตสำนึกทางการเมืองของผู้สมัครทำให้ได้รับชัยชนะต่อผู้สมัครรูปแบบอื่น ๆ ได้

จากลักษณะการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งดังกล่าว ทำให้สรุปเป็นหลักการสำคัญ ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในปัจจุบันว่ามี 4 ประการ คือ

1. เสียง (ความนิยม)
2. ความศรัทธาของประชาชน
3. เงิน
4. การบริหารคะแนนเสียง (การจัดองค์กรการหาเสียง การวางแผนการเลือกตั้ง การจัดตั้งระบบห้วคณะแน การบริหารห้วคณะแน การซื้อเสียง การขนคนไปลงคะแนน ฯลฯ)

การจัดความสัมพันธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมทั้ง 4 ประการ เป็นหลักประกันสูงสุดต่อการได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ในทางตรงกันข้ามการจัดความสัมพันธ์ที่ไม่ถูกต้องจะได้รับผลล้มนั่นเอง

จากการทบทวนวรรณกรรม ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ “ปัจจัยที่เป็นพื้นฐานทางสังคมหลายประการมีผลต่อการกำหนดผลการเลือกตั้ง ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ ระบบชนชั้นนำในท้องถิ่น เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวที่เชื่อมระหว่างบุคคลกับบุคคลในสังคม” นำมาสู่

แนวคิด การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย
กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551ว่าเกิดจากปัจจัย 2 ส่วน ประกอบด้วย

ปัจจัยภายใน ได้แก่ วิธีการรณรงค์หาเสียง ความผูกพันกับประชาชน ชื่อเสียง
ความดีส่วนตัวของผู้สมัคร

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความตื่นตัวทางการเมือง สถานการณ์ทางการเมือง หรือ
เรียกว่า สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

8.3 งานวิจัย เรื่อง ผู้นำทางการเมืองระดับท้องถิ่น : การศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับ
บทบาทและอำนาจทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภออำเภอนาเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี
ในช่วงปี พ.ศ. 2521-2522 ของ ยุติศักดิ์ เอกอัคร (2523: บทคัดย่อ) จากการศึกษาพบว่า

ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจทางการเมืองกับประสบการณ์ทางการเมือง
และความสามารถในการติดต่อกับบุคคล ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุการดำรงตำแหน่งระยะสั้น ไม่จำเป็นที่
จะมีบทบาททางการเมืองต่ำเสมอไป ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ใหญ่บ้านมีส่วนช่วยสร้างคะแนน
นิยมและเพิ่มพูนอำนาจทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้านได้มาก แต่ฐานะทางเศรษฐกิจมิใช่ข้อยืนยันที่
ชัดเจนว่าจะมีอำนาจทางการเมืองสูงอย่างเด่นชัดกว่าผู้ใหญ่บ้านคนอื่น ๆ ขนาดครอบครัวและเครือ
ญาติไม่สามารถส่งผลว่าจะได้รับคะแนนนิยมและช่วยเพิ่มอำนาจทางการเมืองอย่างเด่นชัด จึงไม่
ยืนยันได้ว่าผู้ใหญ่บ้านที่มีขนาดของครอบครัวและเครือญาติใหญ่จะมีคะแนนที่เพิ่มพูนให้มีอำนาจ
ทางการเมืองสูงกว่าผู้ใหญ่บ้านที่มีขนาดครอบครัวและเครือญาติเล็ก อายุของผู้ใหญ่บ้านมีผลต่อ
คะแนนนิยมต่ออำนาจทางการเมืองที่ได้รับอย่างชัดเจน ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุตัวมากมีแนวโน้มที่จะ
ได้รับคะแนนนิยมที่ช่วยสร้างให้มีอำนาจทางการเมืองสูงกว่าผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุน้อย

สรุปได้ว่า ระยะเวลาของการเข้าอยู่ในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านนั้นมีผลต่อบทบาท
ทางการเมืองไม่น้อย ส่วนอายุตัวของผู้ใหญ่บ้านนั้นมีผลต่ออำนาจทางการเมืองเมืองมาก ซึ่ง
สะท้อนให้เห็นถึงระบบอาวุโสซึ่งมีปรากฏอยู่ทั่วไปในสังคมไทย ส่วนฐานะทางเศรษฐกิจและ
ขนาดของครอบครัวและเครือญาติของผู้ใหญ่บ้านนั้น ไม่ส่งผลต่ออำนาจทางการเมืองได้อย่าง
ชัดเจนซึ่งอาจจะเป็นเพราะสภาพความยากไร้ของประชาชนโดยทั่วไปในหมู่บ้านทั้งผู้นำและผู้ตาม
และสภาพการณ์ที่ต้องเลี้ยงชีพด้วยตนเองของประชาชนโดยไม่ได้ขึ้นต่อผู้นำ ซึ่งเป็นลักษณะทั่ว ๆ
ไปของสังคมเกษตรกรรมก็เป็นไปได้ ส่วนประสบการณ์และการอุทิศตัวทางการเมืองและ
ความสามารถในการติดต่อกับบุคคลและสถาบันที่มีอิทธิพลทางการเมืองและทางเศรษฐกิจภายนอก
หมู่บ้านไม่ได้เป็นปัจจัยที่ช่วยชี้ให้เห็นถึงบทบาทและอำนาจทางการเมืองแต่อย่างใด

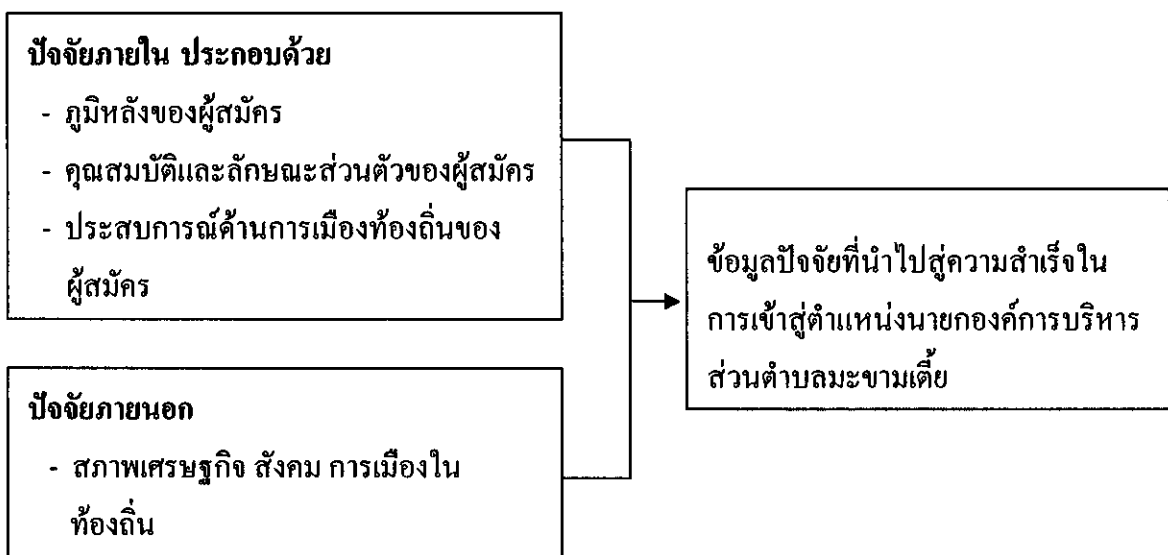
8.4 การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม ของ ศิวะพร ปัญจมาลา (2538: บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นต่อประชาชนต่อการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัคร โดยส่วนมากเห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง เกี่ยวกับการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความรู้ความสามารถ ย่อมเป็นประโยชน์กับท้องถิ่นถึงร้อยละ 87.3 และประชาชนเห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงการที่จะรู้ว่าใครมีความสามารถหรือไม่ ดูได้จากการมีชื่อเสียงมากน้อยแค่ไหนร้อยละ 43.5 แต่ผลการศึกษาภาพรวมของระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครส่วนใหญ่ร้อยละ 40.1 ตอบว่าระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครน้อย

8.5 การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าคะแนนกับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบเลือกตั้งของไทย : ศึกษากรณีเขตเลือกตั้งที่ 1 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของ สุริยัณห์ จิรศักดิ์สุนทร (2531: บทคัดย่อ) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับผู้สมัครรับเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะการช่วยเหลือเกื้อกูลแบบผู้ให้อุปถัมภ์-ผู้ใ้อุปถัมภ์ต่อกัน คิดเป็นร้อยละ 83.3 ทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้งมีการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจหรือทางสังคมหรือการกระทำกิจกรรมใดที่เกิดขึ้นในสังคมจะมีการช่วยเหลือต่อกัน ฟังพาอาศัยต่อกัน

8.6 การวิจัย เรื่อง บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษากรณี บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ ของ สมศักดิ์ คณาคำ (2531: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คุณสมบัติส่วนบุคคลเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับชัยชนะมากกว่าปัจจัยทางด้านอื่น ๆ โดยสมาชิกสภาจังหวัดมุ่งที่จะให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตเลือกตั้งเป็นหลัก เพื่อผลประโยชน์ในการเลือกตั้งในสมัยต่อไป หรือการก้าวไปเล่นการเมืองระดับชาติ

สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษา “ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551” ไว้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากผังแสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551”

ตัวแปรต้น (independent variable) คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนแรก ปัจจัยภายในตัวผู้สมัคร ที่ส่งผลให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

1. ภูมิหลังของผู้สมัคร ประชาชนจะตัดสินใจเลือกพิจารณาผู้สมัครคนใด เหตุผลสำคัญในการพิจารณา คือประวัติความเป็นมาในอดีตของผู้สมัคร ผลงาน การกระทำ และพฤติกรรมในอดีต

2. คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม บุคลิกลักษณะความเป็นผู้นำ ภาวะผู้นำของผู้สมัครเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือก เนื่องจากบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้นำในการบริหารจัดการองค์กร และปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน จำเป็นจะต้องเลือกสรรคนที่มีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับจากบุคคลอื่นด้วย

3. ประสบการณ์ด้านการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร คือ การที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้นำท้องที่ หรือผู้นำกลุ่มองค์กรต่างๆ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมาแต่เดิม เช่น เคยดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำกลุ่มต่างๆ ที่ประชาชนให้การยอมรับ

ส่วนที่สอง ปัจจัยภายนอกซึ่งได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองภายในท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองและสังคมท้องถิ่น ความเชื่อเรื่องบุญคุณต้องทดแทน ระบบอุปถัมภ์ ความนิยมอำนาจบารมี เป็นต้น เป็นกระแสที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกของประชาชนอีกอย่างหนึ่ง

ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ ความสำเร็จในการได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาแต่เดิมซึ่งเป็นผู้ที่ได้คะแนนเหนือคู่แข่งและถือว่าได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 และเนื่องจากเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ผู้วิจัยจึงได้เลือกวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสังเกตการณ์แบบมีโครงสร้าง และการศึกษาข้อมูลเอกสารวิจัยเอกสารควบคู่กัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง
- การวิจัยเอกสาร - เชิงคุณภาพ	- แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร - แบบเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและเจาะลึก - การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง - แบบเก็บข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบมีโครงสร้าง	- เอกสารทางวิชาการ - เอกสารที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งนายก ฯ - ผู้สมัครนายก ฯ และทีมงาน ในนามกลุ่ม“ร่วมพัฒนามะขามเตี้ย” จำนวน 3 คน - ผู้สมัครแข่งขันชิงตำแหน่งนายก ฯ และทีมงานในนามกลุ่ม “เรารักมะขามเตี้ย” จำนวน 3 คน - ผู้สมัคร ส.อบต. ที่สนับสนุนทีมร่วม พัฒนามะขามเตี้ย จำนวน 2 คน - ผู้สมัคร ส.อบต. ที่สนับสนุนทีมเรารัก มะขามเตี้ย จำนวน 2 คน - ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้นำกลุ่ม/ องค์กร ในหมู่บ้าน จำนวน 10 คน - ผู้สมัครนายก ฯ ที่ได้รับการเลือกตั้ง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของนายสมชาย ใจงาม กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และเป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะกรณี ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย โดยผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่จะศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยผู้สมัครนายก อบต. มะขามเตี้ยและทีมงานในนามกลุ่ม “ร่วมพัฒนามะขามเตี้ย” ซึ่งเป็นผู้ที่ชนะการเลือกตั้งและเป็นคณะผู้บริหารงาน อบต.อยู่ในปัจจุบัน และเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่รอบด้านและชัดเจนมากขึ้นผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษา อดีตทีมผู้สมัครแข่งขันชิงตำแหน่งนายก อบต. มะขามเตี้ยในนามกลุ่ม “เรารักมะขามเตี้ย” และอดีตผู้สมัคร ส.อบต.ที่เป็น ส.อบต. มะขามเตี้ยอยู่ในปัจจุบันและที่ไม่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทั้ง ส.อบต. ที่สนับสนุนทีม “ร่วมพัฒนามะขามเตี้ย” และ ส.อบต. ที่สนับสนุนทีม “เรารักมะขามเตี้ย” จำนวนรวม 16 คน และเลือกศึกษาประชากรจากกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง อบต. มะขามเตี้ย รวม 4 หมู่บ้าน จำนวน 2,036 โดยคัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็น กลุ่มผู้นำในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ได้แก่ ผู้นำท้องที่ ผู้นำกลุ่มสตรี และ อสม. โดยมีเป้าหมายให้กลุ่มตัวอย่างนี้ตอบปัญหาการวิจัย ที่ผู้วิจัยต้องการทราบว่าทำไม นายสมชาย ใจงาม จึงได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 10 คน และเลือกจากประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งระดับแกนนำชุมชน จำนวน 10 คน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ข้อมูลแสดงรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อกลุ่ม/ทีม	ชื่อ สกุล	ประเภทของผู้สมัคร
1. ทีมร่วมพัฒนามะขามเตี้ย (ทีมที่ได้รับเลือกตั้ง)	1. นายสมชาย ใจงาม	นายก อบต.
	2. นายสมโชค ร่มโพธิ์ทอง	รองนายก อบต.
	3. นายบุญชัย แซ่หลี	รองนายก อบต.
2. ทีมเรารักมะขามเตี้ย (ทีมที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง)	4. นายเชือบ บุญเมือง	นายก อบต.
	5. นายวิเชียร รักชาติ	รองนายก อบต.
	6. นายนิพนธ์ เมฆมุสิก	รองนายก อบต.
3. ผู้สนับสนุนทีมที่ 1	7. นายสมปอง ทัดทอง	ส.อบต. ม.7
4. ผู้สนับสนุนทีมที่ 2	8. นายสมเกียรติ ถาวรพร	ส.อบต. ม. 7
	9. นายมณเฑียร พรหมทวด	ส. อบต. ม 8
5. ประชาชนที่มาใช้สิทธิ เลือกตั้ง	10. นายสายชล เข้มทอง	อดีตผู้สมัคร ส.อบต. ม. 6
	11. นายทิวา คณาวิทยา	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 5
	12. น.ส.จอมขวัญ กองประดิษฐ์	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 6
	13. นายสมหมาย ใจงาม	ผู้ใหญ่บ้าน /กำนัน ม. 7
	14. นายถนอม สุคสุวรรณ	ผู้ใหญ่บ้าน 8
	15. นางสุจิต วิชัยดิษฐ	ประธานกลุ่มสตรี ม. 5
	16. นางอุไร จันทรสุวรรณ	ประธานกลุ่มสตรี ม. 6
	75. นางวรรณิยา ใจงาม	ประธานกลุ่มสตรี ม.7
	18. น.ส.ดวงพร เพชรรอด	อสม. ม. 5
	19. นางปิ่น ประคู้	อสม. ม. 7
20. น.ส.จันทรา หอมจันทร์	อสม. ม. 8	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาเชิงคุณภาพ 3 แบบ คือ

2.1 แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร ได้แก่ แบบเก็บข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดแบบบันทึกข้อมูลเอกสาร

ชื่อเอกสาร.....	ผู้นำ อานาจ และการเมืองในองค์กร
ชื่อผู้เขียน.....	จุมพล หนิมพานิช
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.....พ.ศ. 2547
หน้า...29-32	ข้อความ... ภูมิหลังทางสังคม (social background) บุคคลที่มีสภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูง เป็นข้อดีหรือข้อที่มีประโยชน์ในการนำไปสู่สถานภาพการเป็นผู้นำที่มากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่ต่ำกว่าผู้นำในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าผู้นำในอดีต
ชื่อเอกสาร.....	ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ศึกษากรณี การเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2547
ชื่อผู้เขียน.....	จันทร์คณา มั่นคง
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์.....-.....พ.ศ. 2547
หน้า...23-24...	ข้อความ ลักษณะส่วนตัวของบรรดาผู้นำในชนบทของประเทศไทย ว่า ผู้นำที่ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำสังคมชนบทเป็นผู้ที่มีอาวุโสในชุมชน แต่ผู้นำก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอาวุโสเท่านั้น ผู้มีการศึกษามีฐานะมั่นคง มีความกล้าหาญ เสียสละทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนก็ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำเช่นเดียวกัน

2.2 แบบเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2.2.1 การสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งนายก อบต. และทีมงานทั้งสองทีม และผู้สนับสนุนผู้สมัครและทีมงานทั้งสองทีม รวมจำนวน 10 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ล่วงหน้า ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครซึ่งได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ภูมิลำเนา สถานภาพทางครอบครัว อาชีพ ระดับรายได้ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้ผู้สมัครได้เข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด (Open Question) เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ตามความเป็นจริงอย่างเปิดเผย โดยไม่มีการปิดกั้นความคิดเห็นทุกประการ ตามแนวคำถามตามกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) ผู้สมัครนายก อบต.และทีมงานที่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 3 คน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สมัคร จำนวน 9 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายก อบต. จำนวน 8 ข้อ
- 2) ผู้สมัครนายก อบต.และทีมงานที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 3 คน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 9 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายก อบต. จำนวน 7 ข้อ
- 3) ผู้สมัคร ส.อบต. ที่สนับสนุนทีมที่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 2 คน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายก อบต. จำนวน 5 ข้อ
- 4) ผู้สมัคร ส.อบต. ที่สนับสนุนทีมที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 2 คน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายก อบต. จำนวน 5 ข้อ

2.2.2 การสัมภาษณ์จากประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 10 คน ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

โดยมีขั้นตอนการจัดทำคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีเอกสารวิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้ ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.3 แบบเก็บข้อมูลจากการสังเกตการณ์ ใช้สำหรับบันทึกพฤติกรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นายสมชาย ใจงาม โดยผู้วิจัยซึ่งอยู่ในฐานะผู้สนับสนุนการจัดการเลือกตั้งร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย แต่เนื่องจากว่าการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสังเกตเฉพาะพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง ในประเด็นต่อไปนี้

1. พฤติกรรมและวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร
2. สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในท้องถิ่น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสารที่เป็นกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 และกฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นที่เป็นเอกสารรายงานต่าง ๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งท้องถิ่น วิทยานิพนธ์ รายงานทางวิชาการ ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ฯลฯ

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก จากผู้เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน ด้วยวิธีการสอบถามแล้วทำการจดบันทึกคำพูดแบบย่อลงในแบบสัมภาษณ์ที่ได้จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า และใช้วิธีการสัมภาษณ์ ประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งอีก จำนวน 10 คน โดยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน เมษายน พ.ศ. 2553 ถึง เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ดังรายละเอียดการปฏิบัติเก็บข้อมูลภาคสนาม ในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 การปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม

กลุ่ม/ทีมผู้ให้ข้อมูล	ชื่อ - สกุล	ช่วงเวลาที่ทำการสัมภาษณ์
1. ทีมร่วมพัฒนามะขามเตี้ย (ทีมที่ได้รับเลือกตั้ง)	1. นายสมชาย ใจงาม	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
	2. นายสมโชค ร่มโพธิ์ทอง	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
	3. นายบุญชัย แซ่หลี่	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
2. ทีมเรารักมะขามเตี้ย (ทีมที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง)	4. นายเชือบ บุญเมือง	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
	5. นายวิเชียร รักชาติ	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
	6. นายนิพนธ์ เมฆมุสิก	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
3. ผู้สนับสนุนทีมที่ 1	7. นายสมปอง ทัดทอง	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
	8. นายสมเกียรติถาวรพร	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
4. ผู้สนับสนุนทีมที่ 2	9. นายมณฑิธร พรหมทวด	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
	10. นายสายชล เข้มทอง	เม.ย. 43 - พ.ค. 53
5. ประชาชนที่มาใช้สิทธิ เลือกตั้ง	11. นายทิวา คณาวิทยา	ธ.ค. 53
	12. น.ส.จอมขวัญ กองประดิษฐ์	ธ.ค. 53
	13. นายสมหมาย ใจงาม	ธ.ค. 53
	14. นายถนอม สุตวรรณ	ธ.ค. 53
	15. นางสุจิต วิชัยศิษฏ์	ธ.ค. 53
	16. นางอุไร จันทร์สุวรรณ	ธ.ค. 53
	17. นางวรรณิยา ใจงาม	ธ.ค. 53
	18. น.ส.ดวงพร เพชรรอด	ธ.ค. 53
	19. นางปิ่น ประคู้	ธ.ค. 53
	20. น.ส.จันทรา หอมจันทร์	ธ.ค. 53

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 4.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาจัดกลุ่มหมวดหมู่
- 4.2 วิเคราะห์เนื้อหาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล
- 4.3 นำข้อมูลที่ได้มาอธิบายเชิงพรรณนาและสรุปผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เป็นการศึกษาเพื่อต้องการทราบถึงปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของนายสมชาย ใจงาม โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ จากข้อมูลเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบข้อกฎหมาย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การสังเกตการณ์ และการใช้การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาของการวิจัยที่ว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีความเกี่ยวข้องและส่งผลให้นายสมชาย ใจงาม ได้เข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยได้สำเร็จ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่วางไว้ โดยได้แบ่งประเด็นการวิเคราะห์และนำเสนอ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรต้น

โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยได้สำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล
- 1.2 ปัจจัยภายในตัวผู้สมัคร ได้แก่ ภูมิหลังของผู้สมัคร คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร
- 1.3 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ตัวแปรตาม

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรต้น

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)
เพศ	
ชาย	10
อายุ	
40-50 ปี	2
50-60 ปี	5
60-70 ปี	2
70-75 ปี	1
สถานภาพสมรส	
คู่	9
หม้าย	1
ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	3
มัธยมศึกษา	7
อาชีพ	
ทำสวน	7
ค้าขาย	3
รายได้เฉลี่ย/เดือน	
5,000 – 10,000	1
10,001 – 20,000	8
20,001- 30,000	1

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ผลงานหรือกิจกรรมที่ปรากฏต่อชุมชนหรือเป็นที่รู้จัก (เฉพาะผู้สมัครนายกและทีมงานทั้งสองทีม) เช่น

เป็นผู้นำกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ เช่น เป็นคณะกรรมการวัดในพื้นที่ เป็นประธาน/กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต , เป็นประธาน/ กรรมการกลุ่มเกษตรกร
อดีตเคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน สารวัตรกำนัน คณะกรรมการหมู่บ้าน
อดีตเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำท้องถิ่น เช่น ส.อบต. รองนายก อบต. นายก อบต.

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นเพศชายทั้งหมด มีอายุอยู่ระหว่าง 40 – 75 ปี สถานภาพส่วนใหญ่มีคู่สมรสเกือบทุกคน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา อาชีพ ส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำสวน และค้าขาย รายได้เฉลี่ยไม่แตกต่างกันมากนัก คือ อยู่ระหว่าง 5,000 – 30,000 บาทต่อเดือน และโดยเฉพาะผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย และทีมงาน ทั้งทีมที่ได้รับเลือกตั้งและทีมที่ไม่ได้รับเลือกตั้งนั้น ต่างมีผลงาน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกิจกรรมด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในระดับท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย มาแล้วด้วยกันทั้งสิ้น

1.2 ปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร ปัจจัยด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ปัจจัยด้านประสบการณ์ทางการเมืองของผู้สมัคร

จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ศึกษามา สามารถที่จะสรุปถึงปัจจัยสำคัญ ๆ ที่ทำให้ นายสมชาย ใจงาม ประสบผลสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในตัวผู้สมัครใน 3 ด้านด้วยกันคือ 1) ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร จากการศึกษาพบว่า ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งนั้นมีพื้นเพเดิมเป็นคนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยมาแต่กำเนิด มีญาติพี่น้องจำนวนมาก พี่น้องมีความรักความสามัคคีกลมเกลียวกัน มีความสัมพันธ์กับคนในพื้นที่แบบเครือญาติ มีการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งที่เป็นความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่แบบมีน้ำใจโดยไม่ได้คิดว่าตนเองอยู่ในฐานะใด และในฐานะผู้ให้การอุปถัมภ์ – ผู้รับอุปถัมภ์ ที่หวังผลตอบแทนทางการเมือง 2) ปัจจัยด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร จากการศึกษาพบว่าผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งนั้น ยังหนุ่มกว่า มีร่างกายที่แข็งแรงกว่า

และเป็นคนมีความรู้ความสามารถ มีบุคลิกภาพดี มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมี การตัดสินใจที่รวดเร็วในการทำงานและที่สำคัญมี team work (รองนายกทั้งสองคน) ที่เข้มแข็ง

3 ปัจจัยด้านประสบการณ์ทางการเมืองของผู้สมัคร พบว่า อดีตก่อนที่นายสมชาย ใจงาม จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานั้น เขาเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองในตำแหน่งสำคัญ ๆ มาก่อนแล้ว เช่น เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นสารวัตรกำนัน เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เลือกให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาแล้วหนึ่งสมัย และจากประสบการณ์การดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมานี้เอง พบว่า ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกให้เขาเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอในรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร

ในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่เล็กที่สุด มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและโดยทั่วไปท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มักมีลักษณะความเป็นสังคมชนบทมากกว่าความเป็นสังคมเมือง ความเป็นอยู่ของประชาชนพลเมืองในชุมชนส่วนใหญ่จึงยังคงอิงแอบอยู่กับวัฒนธรรมแบบเดิม ๆ คือ อยู่กันแบบญาติพี่น้องที่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน การพิจารณาเลือกผู้นำของคนท้องถิ่นนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกผู้นำท้องถิ่นหรือการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นในแต่ละครั้ง สิ่งแรกที่ประชาชนพลเมืองนำมาประกอบการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครรายใดนั้น เขามักจะมองว่า ผู้สมัครรายนั้นมีพื้นเพเดิมเป็นคนในพื้นที่หรือไม่ มีภูมิหลังเป็นอย่างไร มีพฤติกรรมแบบไหน มีความรู้ความสามารถเพียงใด ชอบช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อุทิศตนเองเพื่อชุมชนและสังคมมากน้อยแค่ไหน ในยามเดือดร้อนประชาชนพลเมืองสามารถเข้าปรึกษาหารือได้หรือไม่ เป็นต้น และนี่คือคำถามในใจประชาชน ที่นำมาพิจารณาตัดสินใจเลือกผู้นำของคนท้องถิ่นแต่ละครั้ง หรือแม้แต่การเลือกตั้งในระดับอื่น ๆ และลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครดังที่กล่าวมานี้ คงจะเป็นปัจจัยที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นด้วย โดยเฉพาะการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นการเลือกตัวแทนของคนในพื้นที่ ให้เข้าไปทำหน้าที่บริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สุขกับประชาชนมากที่สุด

จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยในฐานะประชาชนคนหนึ่งในพื้นที่ กับ การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นทุกครั้งที่ผ่านมา พบว่า ก่อนการจัดให้มีการเลือกตั้งผู้นำทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกผู้ใหญ่บ้าน การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และโดยเฉพาะการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งสูงสุดทางการเมืองในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ก่อนจัดให้มีการเลือกตั้งแต่ละครั้งนั้น ชาวบ้านมักจะจับกลุ่มพูดคุยกันตามร้านค้าบ้าง ร้านกาแฟบ้าง หรือแม้แต่เวทีงานเลี้ยงต่าง ๆ โดยจะมีการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตัวผู้สมัครว่า ผู้สมัครคนใดที่เป็นคนดีน่านับถือ ผู้สมัครคนใดที่เป็นคนในพื้นที่ท้องถิ่นบ้านเราแล้วกำเนิด และที่สำคัญเป็นญาติกับเราหรือไม่ หรืออาจจะมีการมองต่อไปว่า ในอดีตก่อนเข้าสมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ผู้สมัครรายนี้มีความเสียสละชอบทำงานเพื่อส่วนรวมมากน้อยแค่ไหน หรือในอดีตผู้สมัครรายนี้เคยมีบทบาทการเป็นผู้นำกิจกรรมในด้านใดมาบ้างกับชุมชน มีผลงานเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไปหรือไม่ เห็นแก่ตนเอง แก่พรรคพวก หรือเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวม เหล่านี้ล้วนเป็นข้อพิจารณาเบื้องต้นที่ถือเป็นปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัครดังที่ประชาชนคนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย นำมาประกอบในการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกผู้นำท้องถิ่น ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้นำเสนอปัจจัยด้านภูมิหลังที่ทำให้ นายสมชาย ใจงาม ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1) ด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัว และเครือญาติ

นายสมชาย ใจงาม เกิดที่บ้านเลขที่ 186/5 หมู่ที่ 7 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นบุตรของนายเจริญและนางเคียม ใจงาม เป็นบุตรลำดับที่ 4 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 8 คน ปัจจุบันพี่น้องทุกคนต่างแต่งงานมีครอบครัวแล้ว และได้อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยทั้งหมด ทั้งเขายังมีญาติพี่น้องที่เป็นญาติของทางบิดามารดามากพอสมควรหากเปรียบเทียบกับตระกูลอื่น ๆ ในพื้นที่ และที่สำคัญผู้วิจัยเห็นว่า ญาติพี่น้องของนายสมชายนั้น ต่างมีความรักใคร่กลมเกลียวกันมาก คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการเลือกตั้ง ทั้งยังมีพี่ชายเป็นกำนันในพื้นที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอีกทาง จึงทำให้อิงมีฐานเสียงมากขึ้น และเขาและญาติพี่น้องยังมีความสัมพันธ์กับคนในพื้นที่แบบเครือญาติ คอยให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งในกิจกรรมที่เป็นส่วนตัวและกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมของสังคม โดยเฉพาะในการช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา

นายสมชาย ใจงาม มีภรรยาชื่อนางวิไล ใจงาม มีบุตรด้วยกัน 3 คนพ่อแม่ และญาติพี่น้องของภรรยาเป็นคนที่มิเรื้อสายมาจากคนเพชรบุรี แต่ได้ย้ายครอบครัวและญาติพี่น้องมาด้วยกันประมาณ 30 ครอบครัวเข้ามาตั้งรกรากอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 8 ตำบลมะขามเตี้ย

นานกว่า 50 ปีแล้ว จึงเห็นได้ว่า ญาติทางฝ่ายภรรยาก็มีมากด้วยเช่นกัน อีกทั้งภรรยายังมีพี่ชายเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ด้วย ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านๆ มา จึงเป็นความได้เปรียบทางเครือญาติที่มีเหนือคู่แข่งเช่นกัน

สุภามิตไทยที่ว่า “เลือดย่อมเข้มข้นกว่าน้ำ” นั้น แม้ว่าสังคมไทยในปัจจุบันจะมีความเปลี่ยนแปลงไปมากแล้วก็ตามแต่สำหรับสังคมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยแล้ว ถือว่าสำนวนนี้ยังมีความสำคัญอยู่มาก เพราะว่าคนในพื้นที่นี้ยังคงดำรงวิถีชีวิตอยู่ร่วมกันแบบเครือญาติมากกว่าต่างคนต่างอยู่ ดังที่ได้กล่าวไปข้างแล้วในตอนต้นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ร้อยละ 80 ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศก็ว่าได้ ยังมีสภาพเป็นสังคมชนบทที่มีพื้นที่อยู่ห่างไกลความเจริญ คนในหมู่บ้าน / ชุมชนยังคงดำรงวิถีชีวิตแบบเดิม ๆ คือ อาศัยอยู่กันแบบญาติพี่น้องที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ยกย่องคนดีมีความรู้ความสามารถให้เป็นผู้นำ ดังนั้น ในการเลือกตั้งของคนท้องถิ่นในแต่ละครั้ง โดยเฉพาะการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) ผู้สมัครที่มีเครือญาติวงศ์ตระกูลในตำบลของตนเองจำนวนมากก็มักจะช่วยเหลือกัน โดยการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่เป็นญาติพี่น้องของตนเอง รวมทั้งให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้สมัครที่เป็นญาติพี่น้องของตนเองอย่างเต็มที่ ทั้งเป็นหัวคะแนน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นถึงความดีความน่าเชื่อถือ หรือให้ความช่วยเหลือในเรื่องเงินทุนในการหาเสียง หรือช่วยหาเสียงด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ญาติของตนเองได้เข้าสู่ตำแหน่งที่ต้องการ ซึ่งมักจะพบเห็นได้จากผลการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นในทุกๆ ระดับ เช่น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และยิ่งการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นการเลือกตั้งที่มีพื้นที่ในวงแคบสามารถมองเห็นได้ชัดเจนกว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับอื่น

จากการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ตำแหน่งทางเมืองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในหลาย ๆ พื้นที่นั้น พบว่า ผู้สมัครที่เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จมักจะมาจากตระกูลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก และมีเครือญาติจำนวนมาก หรือมีญาติพี่น้อง บรรพบุรุษเคยเป็นผู้นำท้องถิ่น หรือผู้นำกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่ด้วย ก็จะทำให้ผู้สมัครรายนั้นยังมีความได้เปรียบคู่แข่งมากขึ้น เพราะการมีญาติพี่น้องเป็นผู้นำองค์กรกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นคอยช่วยเหลือสนับสนุนก็จะทำให้ยังมีอำนาจ บารมี เป็นที่ยอมรับของคนจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย และเช่นเดียวกันในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานั้น ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งให้เข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้สำเร็จ ก็มีลักษณะความสัมพันธ์ทางครอบครัวและเครือญาติดังที่กล่าวไว้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวและ
เครือข่ายของผู้สมัครว่าส่งผลสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย
ในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาหรือไม่นั้น พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ต่างให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

“...ผมเป็นคนในพื้นที่หมู่ที่ 7 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะขาม
เตี้ยมาแต่กำเนิด พ่อก็เป็นคนที่มีถิ่นกำเนิดในเขตพื้นที่นี้เหมือนกัน ทั้งยังมีญาติพี่น้องในตระกูล
เดียวกันอาศัยอยู่ในพื้นที่มากพอสมควร พี่ชายผมก็เป็นกำนันในพื้นที่ติดต่อกันมาหลายสมัย
เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ผมจะมีเพื่อนฝูงจำนวนมากด้วย ซึ่งผมคิดว่าปัจจัยด้านเครือญาติ
นั้น มีความสำคัญต่อผมมาก และคิดว่าเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลสำเร็จให้ผมได้เข้าสู่
ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ...”

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“... ผมเป็นคนที่เกิดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อยู่แล้ว
จึงรู้ว่าชุมชนของเรานั้นอยู่กันอย่างไร คนในพื้นที่เราอยู่กันแบบญาติพี่น้อง ที่มีการช่วยเหลือ
เกื้อกูลซึ่งกันและกัน การเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มทุกหมู่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอของหัวหน้าทีม
ตัวผมเองและผู้ร่วมทีมอีกท่าน ก็น่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนตัดสินใจเลือกให้ทีมของ
เราได้เข้าบริหารจัดการท้องถิ่นในปัจจุบัน...”

สมโชค ร่มโพธิ์ทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ผมเองนั้นเกิดในเมืองสุราษฎร์ธานี แต่มีภรรยาเป็นคนในพื้นที่เขต
เลือกตั้ง ได้สร้างครอบครัวอยู่ในพื้นที่เขตเลือกตั้งเป็นเวลานานมากกว่า 30 ปีแล้ว ความสัมพันธ์ที่
ผมมีให้กับประชาชนในพื้นที่นั้นประดุจญาติพี่น้องด้วยกันทั้งสิ้น และส่วนใหญ่แล้วเขาให้ความรัก
นับถือผมมากคนหนึ่ง”

บุญชัย แซ่หลี่ (สัมภาษณ์ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553)

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้สมัครนายกฯ ทีมที่ไม่ได้รับ
เลือกตั้ง (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) ที่กล่าวว่า

“...ผมว่าการที่เรามีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงจำนวนมาก เป็นสิ่งที่จำเป็นใน
การเข้าสู่เวทีทางการเมืองของคนท้องถิ่น เพราะว่าคนบ้านเรานั้นการทำอะไรก็ตาม ญาติพี่น้องต้อง
มาก่อน ดังที่สุภาษิตได้กล่าวไว้ว่า “เลือดย่อมเข้มข้นน้ำ” แต่ผมมองว่าหากพิจารณาจากจำนวน
ญาติพี่น้องแล้ว เราไม่มีความแตกต่างกันมากนัก การไม่ได้รับเลือกตั้งของผมจึงน่าจะมีปัจจัยอื่นมา
เกี่ยวข้องด้วย เช่น เกิดจากความประมาทของผม ที่มองว่าตนเองนั้นได้เปรียบคู่แข่งเพราะเป็น

ผู้บริหารท้องถิ่นชุดเดิมประชาชนยังยอมรับผลงาน หรืออาจเป็นเพราะผู้สมัครคู่แข่ง (ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง) สามารถประเมินทัศนคติและความคาดหวังของประชาชนได้อย่างถูกต้อง สามารถจัดวางพฤติกรรมการทำงานได้ตรงตามปัญหาของประชาชนก็เป็นไปได้มาก..... เพราะสังคมบ้านเรายังมีความเป็นชนบทอยู่มาก การมีญาติพี่น้องจำนวนมากจึงเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการเลือกตั้งอยู่แล้ว ...ผมว่าผู้ที่มีญาติพี่น้องจำนวนมาก ย่อมเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น.....”

(สัมภาษณ์ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553)

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัวและเครือข่าย พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ต่างตอบในทำนองเดียวกันว่า การมีญาติพี่น้อง หรือเครือญาติมาก เป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่เป็นข้อได้เปรียบของผู้สมัคร รวมถึงความเกรงใจ คนรู้จัก การมีพี่ชายเป็นกำนันในพื้นที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการเลือกตั้ง และการมีพี่ชายของภรรยาซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคอยสนับสนุน ก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ผู้สมัครได้เปรียบทางการเมืองเหนือคู่แข่ง และประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา

2) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับหมู่บ้าน/ชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในระดับท้องถิ่นภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีหลักการสำคัญ คือ ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการจัดสรรแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าในระดับท้องถิ่น การใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนในท้องถิ่น ถูกใช้โดยผ่านระบบตัวแทนเช่นเดียวกับการปกครองของประเทศ โดยใช้วิธีการเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่จะให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนแล้วนั้น การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่องยาวนาน จนเป็นที่รู้จักมักคุ้นของคนในพื้นที่เป็นข้อดี ประชาชนสามารถเรียกง่ายใช้คล่อง จึงถือได้ว่าเป็นยุทธวิธีที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้ที่มีการวางแผนจะเข้าสู่เวทีทางการเมือง เพราะการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนคนในพื้นที่นั้นเป็นการสร้างความรู้จักมักคุ้นและความเป็นกันเองให้เกิดขึ้นระหว่างผู้สมัครและประชาชนพลเมืองในเขตเลือกตั้ง ทั้งยังสามารถทำให้ประชาชนมองเห็นถึงความเสียสละ ความทุ่มเท และความพร้อมที่ผู้สมัครมีต่อชุมชนคนในท้องถิ่น ซึ่งวิธีการนี้ก็ถือเป็นวิธีการหาเสียงที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้สมัครต้องใช้เวลาในการสั่งสมมาเป็นเวลานาน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนสถานภาพทางสังคมให้กับผู้สมัครสู่สถานภาพการเป็นผู้นำมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า และในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า ในอดีตก่อนที่ผู้สมัครทั้งสองรายจะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เขาต่างเคยมีความสัมพันธ์กับประชาชนและชุมชนในลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญในพื้นที่เขตเลือกตั้งมาแล้วอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในฐานะผู้นำกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เช่น เป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกร กลุ่มออมทรัพย์ และในฐานะผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น เข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เข้าร่วมกิจกรรมสนทนากับชุมชน กิจกรรมทางศาสนา หรืองานพิธีมลกลดต่าง ๆ ที่ชาวบ้านจัดขึ้นเป็นต้น พฤติกรรมดังที่กล่าวมานี้ถือได้ว่าเป็นการสร้างสมประสบการณ์ทางสังคมเศรษฐกิจในลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยทั้งสองรายนั้น ต่างเคยมีบทบาทในลักษณะที่กล่าวมาแล้วอย่างสม่ำเสมอ ในการแสดงบทบาทต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลมะขามเตี้ย รู้จักมักคุ้นเขาเป็นอย่างดี ทั้งยังให้การยอมรับนับถือยกย่องให้เป็นผู้นำมาโดยตลอด โดยเฉพาะ นายสมชาย ใจงาม นั้นมีความพิเศษที่เหนือกว่าทีมคู่แข่งที่เห็นได้เด่นชัด คือ ผู้ร่วมทีมทั้งสองคนมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับตัวผู้สมัครนายก ๆ เองมากกว่าทีมคู่แข่ง จึงน่าจะทำให้ประชาชนมองเห็นถึงความมีศักยภาพในการบริหารท้องถิ่นในอนาคตได้มากกว่า

จากการศึกษาข้อมูลในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้สมัครว่าส่งผลสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาหรือไม่นั้น พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

“.....กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนและสังคมในท้องถิ่นนั้นพวกเราทั้งสามคนได้ทำกันมาอย่างต่อเนื่องถึงแม้ว่าเราไม่ได้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในท้องถิ่นก็ตาม เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ที่เราจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเราให้เจริญก้าวหน้า และส่วนใหญ่ลักษณะการเข้าร่วมจะเป็นในลักษณะผู้นำกิจกรรมให้กับประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในเรื่องนี้ ผมว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้สำเร็จในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ...”

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“.... การสร้างความสัมพันธ์กับหมู่บ้าน/ ชุมชนนั้น พวกเราทั้งสามคนได้ทำมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา งานประเพณี และงานอื่น ๆ ซึ่งพวกเรา ก็ทำมาอย่างต่อเนื่องให้เห็นอยู่แล้ว...”

สมโชค ร่มโพธิ์ทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“.....การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนและสังคมในท้องถิ่นของผมจะเป็นไปในรูปของผู้นำ ผู้สนับสนุน และเป็นทั้งผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพราะผมคิดว่ามันเป็นหน้าที่ของ

ผมอยู่แล้วในฐานะสมาชิกคนในชุมชนและถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเข้าสู่ตำแหน่งของทีมงานของเรา...”

บุญชัย แซ่หลี่ (สัมภาษณ์ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ผมเคยสนับสนุนให้ท่านสมชาย ได้มีบทบาทในการเป็นผู้นำกิจกรรม สำคัญในหมู่บ้าน/ตำบลของเรามาในหลาย ๆ ตำแหน่ง เพราะมองเห็นว่าท่านรวมถึงทีมงานเป็นคนดีมีความรู้ ความสามารถ เสียสละ และชอบช่วยสังคมอยู่แล้ว...”

สมปอง ทัดทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

“....อดีตก่อนจัดให้มีการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ผมได้เคยสนับสนุนให้คุณสมชาย และทีมงาน ให้มีบทบาทและมีตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ในหมู่บ้าน จนทำให้คนในหมู่บ้าน / ตำบลรู้จักเขาดี”

สมเกียรติ ถาวรพร (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สมัครนายก ฯ ทีมที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง (ทีมเราร์กมะขามเดี่ยว) ที่กล่าวว่า

“...การที่ผู้สมัครเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนในลักษณะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอจนทำให้ประชาชนรู้สึกถึงความเป็นกันเอง และเป็นที่ไว้วางใจมากขึ้น ซึ่งผมคิดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก ฯ เหมือนกัน ...การที่ผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับชุมชนบ่อย ๆ จะทำให้เป็นที่รู้จักและยอมรับจากประชาชนมากขึ้น... สำหรับสังคมที่ค่อนข้างเป็นชนบทของบ้านเรา การเข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างสม่ำเสมออย่างเป็นกันเองกับประชาชนและอยู่ร่วมกันแบบที่แบบน้องจะทำให้เกิดความไว้วางใจและอยากให้เราเป็นผู้นำ.... ได้สนับสนุนให้ผู้สมัครและทีมงานเป็นผู้นำในกิจกรรมด้านสังคมเศรษฐกิจในพื้นที่ของเรา มาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้เป็นที่รู้จัก และประชาชนส่วนใหญ่ให้การยอมรับมาแล้ว... สำหรับการสนับสนุนให้ผู้สมัครเป็นผู้นำในระดับหมู่บ้านนั้น ผมไม่ค่อยได้สนับสนุนเขามากนัก เพราะเราอยู่กับคนละหมู่บ้าน.... ”

(สัมภาษณ์ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553)

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชอบอุทิศตนเพื่อส่วนรวมเพื่อสังคม โดยการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับประชาชนในพื้นที่บ่อย ๆ เสมอ ทั้งในฐานะผู้นำกิจกรรม ในฐานะผู้นำกลุ่ม องค์กร หรือ

ในฐานะผู้เข้าร่วมกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจ สังคมมาอย่างต่อเนื่อง และการที่ตัวผู้สมัครเองและทีมงานเป็นผู้มีจิตใจที่เป็นสาธารณะชอบช่วยเหลือหมู่บ้าน/ชุมชน จนกลายเป็นความรู้จักมักคุ้นกับชาวบ้านในพื้นที่ รวมถึงการมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ของประชาชนพลเมืองในพื้นที่ด้วย จะยังทำให้ประชาชนให้การยอมรับมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา

3) การใช้ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ของผู้สมัครที่มีต่อประชาชนและสังคม สำหรับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นแล้ว มีหลายรูปแบบ ทั้งกิจกรรมที่เป็นสาธารณะหรือส่วนรวม และการช่วยเหลือแบบเอื้อเพื่อเอื้อแผ่กันเสมือนว่าสังคมนั้นคือคนในครอบครัวเดียวกัน หรือทั้งที่เป็น การช่วยเหลือกันเพื่อหวังผลทางการเมืองก็มีให้เห็น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับในแต่ละพื้นที่ และรูปแบบที่ใช้ในการปกครองประเทศด้วย

ตามแนวคิดระบบอุปถัมภ์ นั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับเรื่องนี้ ไว้ว่า ในสังคมไทยนั้นมีกระบวนการอบรมกล่อมเกลา ให้คนมีความผูกพันกันมาตั้งแต่ในระดับครอบครัว เครือญาติ เพื่อร่วมงาน ระดับการบังคับบัญชา การมีผู้อุปการคุณ การตอบแทนบุญคุณ การไม่เนรคุณ การมีความเกรงใจ การแบ่งปันผลประโยชน์ โดยความสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ที่เป็นฝ่ายอุปถัมภ์ คือ ผู้มีบุญคุณต่อคนอื่นในทุกระดับของสังคม มีความได้เปรียบในการดำเนินชีวิต ทั้งการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม เพราะการอุปถัมภ์จะสามารถกำหนดให้ผู้ได้อุปถัมภ์กระทำการใด ๆ ได้ตามความต้องการของตนเอง และผู้ได้อุปถัมภ์หรือผู้ติดหนี้บุญคุณก็มักจะยินดีรับใช้ รอคอบสนองอยู่แล้ว ทั้งนี้ เพราะวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรมของสังคมไทยส่วนใหญ่มาจากมรดกทางประวัติศาสตร์ จะยินดีกับการมีเจ้านาย และในทางการเมืองก็เช่นเดียวกัน การที่ผู้มีอำนาจในองค์กรทั้งอำนาจทางการบริหารจัดการ เช่น ด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านกลไกของระบบราชการ เป็นต้น รวมถึงการมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี ก็จะสามารถสร้างเครือข่าย เชื่อมโยงเป็นระบบอุปถัมภ์เพื่อหวังผลทางการเมืองได้ทุกรูปแบบ

การเมืองระดับท้องถิ่น ถือว่าเป็นการเมืองในวงแคบและจำกัดพื้นที่ ความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้ที่เข้าสู่เวทีทางการเมืองซึ่งกระทำได้ไม่ยากนัก และพบเห็นได้ในท้องถิ่นทุกรูปแบบซึ่งมีการกระทำกันได้ในหลายรูปแบบ เช่น การที่ผู้สมัครให้ความช่วยเหลือบุคคลในเรื่องเงินทอง เรื่องข้อกฎหมาย หรือการเข้าไปช่วยไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้กับประชาชนในเขตเลือกตั้ง หรืออาจจะเป็นในเรื่องที่เป็นส่วนรวม เช่น การวิ่งเต้นให้ได้โครงการสำคัญ ๆ เข้ามาสู่พื้นที่ เป็นต้น ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

ลักษณะนี้มีให้เห็นบ่อยในแวดวงของนักการเมืองระดับนี้ โดยที่ผู้วิจัยมองว่า ระบบอุปถัมภ์นั้น น่าจะสืบทอดมาจากระบบวัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทยที่เชื่อเรื่อง “บุญคุณต้องทดแทน” ว่าเป็นสิ่งที่ดีงามและเป็นความสบายใจของผู้ที่ได้ตอบแทนบุญคุณให้กับผู้ที่เคยให้การช่วยเหลือไว้

ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยในครั้งที่ผ่านมาก็เช่นเดียวกัน ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ก็เป็นปัจจัยสนับสนุนอย่างหนึ่งที่ทำให้นายสมชาย ใจงาม ได้เข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยได้สำเร็จ และจากการที่ผู้วิจัยซึ่งอยู่ในฐานะผู้สนับสนุนการจัดการเลือกตั้งในหลายครั้งที่ผ่านมา ได้สังเกตการณ์ตัวผู้สมัครมาโดยตลอด พบว่า ในช่วงที่นายสมชาย ใจงาม ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นในตำแหน่งใด ๆ (ช่วงระหว่างปี 2546- 2550) ก่อนที่เขาจะลงสมัครรับเลือกตั้งนั้น เขาและทีมงาน รวมถึงสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนเขา ได้มีความผูกพันกันอย่างแนบแน่นมาโดยตลอด ทั้งยังคอยให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่มีความเดือดร้อน ทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัว และเรื่องที่เป็นส่วนรวม ประกอบกับการที่นายสมชายเองและทีมงานนั้น มีบริวารและญาติพี่น้องจำนวนมาก ทั้งที่เป็นญาติพี่น้องของตนเองและญาติพี่น้องของภรรยา ที่คอยให้ความช่วยเหลือในการเลือกตั้ง รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวกับนักการเมืองท้องถิ่นอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล หรือการมีนักธุรกิจซึ่งมีกิจการต่าง ๆ อยู่ในพื้นที่คอยให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สภาพทั่วไปในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น ยังไม่มีความเจริญมากนัก ลักษณะของการให้ความช่วยเหลือก็ถือเป็นผู้สมัครปฏิบัติก่อนมาลงสมัครรับเลือกตั้ง ก็มีทั้งการให้ความช่วยเหลือเรื่องส่วนตัว เช่น การช่วยฝากเด็กให้ได้เข้าเรียนในพื้นที่ หรือการค้ำประกันบุคคลที่กระทำความผิดในเรื่องเล็กน้อย เป็นต้น ส่วนการให้ความช่วยเหลือที่เป็นส่วนรวมของผู้สมัครนั้น ก็เป็นผลมาจากการที่ในอดีตเขาได้มีบทบาทในการเป็นผู้นำกิจกรรมทางทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในท้องถิ่นในบทบาทต่าง ๆ มาก่อน เช่น เป็นประธานกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเกษตรตำบล กรรมการหมู่บ้าน ประชาคมหมู่บ้าน หรือการเคยดำรงตำแหน่งผู้นำท้องถิ่น ซึ่งแน่นอนว่าการที่อดีตผู้สมัครหรือทีมงานได้มีบทบาทเช่นที่ว่านี้ ก็สามารทำให้เขาเข้าไปเป็นแกนนำ หรือสนับสนุนให้หมู่บ้าน/ชุมชน เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น มีการประสานให้มีการก่อสร้างถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา ที่ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายขึ้น หรือในบทบาทการเป็นผู้นำกลุ่มออมทรัพย์ ที่สามารถบริหารจัดการด้านการเงินของกลุ่มอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม จนทำให้ประชาชนสามารถกู้ยืมเงินไปพัฒนาอาชีพของตนทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ก็ถือว่าผู้สมัครได้แสดงบทบาทในฐานะผู้อุปถัมภ์ให้กับประชาชนซึ่งเป็นผู้รับอุปถัมภ์แล้ว เพราะฉะนั้น หากผู้สมัครหรือ

ทีมงานได้มีบทบาทในกิจกรรมสำคัญเช่นที่กล่าวไว้จนเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนอย่างกว้างขวางมากเท่าไร ต่อเมื่อมีการลงสมัครแข่งขันทางการเมือง ปัจจัยเหล่านี้ก็จะถูกประชาชนหยิบยกขึ้นมาพิจารณาในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่เขาชื่นชอบได้มากเช่นกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกัน ดังนี้

“.....ส่วนตัวผมแล้วการช่วยเหลือคนในพื้นที่นั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก ลักษณะการช่วยเหลือ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมในฐานะผู้นำกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น การพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ให้มีความมั่นคงแข็งแรง ซึ่งผมได้เป็นประธานบริหารจัดการเรื่องเงินของกลุ่ม ฯ อย่างโปร่งใสตลอดมาจนทำให้กลุ่มมีความก้าวหน้า และมีเงินทุนเพิ่มมากขึ้น เป็นลำดับ ประธานโครงการ SML จนสามารถขยายเขตประปาภูมิภาคเข้าสู่พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยได้สำเร็จ ซึ่งทำให้ประชาชนพอใจมาก และเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นส่วนตัวของชาวบ้านผมก็จะช่วยเหลือเขาอย่างต่อเนื่อง.....”

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“.....สำหรับส่วนตัวผมแล้วการช่วยเหลือคนในพื้นที่นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวม ที่เป็นกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น การพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ให้มีความมั่นคงแข็งแรง เข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประสานงานโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงขึ้นในตำบล ซึ่งในการให้การช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวน่าจะเป็นปัจจัยที่จะให้ประชาชนพิจารณา และมอบความไว้วาง ให้ทีมของเราได้เข้าบริหารท้องถิ่นในปัจจุบัน....”

สมโชค ร่มโพธิ์ทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“....จุดเด่นส่วนตัวของผมคือ ผมมีความรู้จักสนิทสนมกับนักการเมืองในท้องถิ่นอื่นจำนวนมาก เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล รวมทั้งนักธุรกิจในเมืองสุราษฎร์ธานีมากพอสมควร การวิ่งเต้น หรือประสานงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนนอกพื้นที่ให้เข้ามาดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบลของเรา ผมว่าผมมีความสามารถในจุดนี้ ดังจะเห็นได้จากผลงานในอดีต เช่น ช่วยในการประสานงานการขยายเขตไฟฟ้า ประปา และถนนหนทางให้กับหมู่บ้าน/ตำบล ซึ่งผมถือว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชนคนส่วนใหญ่ ให้มีความสะดวกสบายและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สำหรับในเรื่องส่วนตัวก็มีบ้าง เช่น การฝากเด็กให้เข้าเรียนในโรงเรียนในพื้นที่ เนื่องจากว่าผมเป็นแกนนำผู้ปกครองเครือข่ายอยู่ด้วยในขณะนั้น ซึ่งส่วนนี้ก็อาจเป็นปัจจัยสนับสนุนให้หัวหน้าทีมประสบความสำเร็จได้เช่นกัน....”

บุญชัย แซ่หลี่ (สัมภาษณ์ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553)

ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของทีมผู้สมัครคู่แข่ง (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) ที่กล่าวว่า “...การที่ในอดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เคยให้ความช่วยเหลือบุคคล กลุ่มบุคคลไว้ ผมมองว่า ก็ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งได้มากเช่นกัน เพราะว่าการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันถือเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของคนไทย และโดยเฉพาะคนในท้องถิ่นบ้านเราที่ยังอยู่กับแบบญาติพี่น้อง เชื่อในเรื่องบุญคุณ เรื่องความดี ฉะนั้น เมื่อผู้สมัครเคยให้ความช่วยเหลือเขาไว้อย่างไร เมื่อมีโอกาเขาก็จะตอบแทน และในการเลือกตั้งทุกครั้ง การช่วยลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่เคยให้การช่วยเหลือเขา ก็ถือเป็นการตอบแทนบุญคุณทางหนึ่ง.....การที่ในอดีตผู้สมัครเคยให้ความช่วยเหลือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลไว้ ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมจนทำให้ประชาชนได้รับความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายขึ้น เมื่อผู้ให้การช่วยเหลือลงสมัครรับเลือกตั้งประชาชนก็ต้องช่วยกันเลือกตั้งอยู่แล้วแต่ต้องเป็นคนที่คุณชอบพอด้วย สำหรับผู้ที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน /ชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้าขึ้น เขาก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับประชาชนและชุมชนในทุก ๆ กิจกรรมอย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว และหากวันใดที่เขาต้องการลงสู่สนามเลือกตั้งท้องถิ่น เขาก็ไม่ต้องวิ่งหาเสียง หรือดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เขาก็จะชนะใจประชาชนแน่นอน เพราะคนบ้านเราเป็นที่รู้อยู่แล้วว่า เทิดทูลคนดี คนมีผลงาน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ต้องอยู่ที่ว่ามีการชอบโดยส่วนตัวอยู่ด้วยหรือไม่”

(สัมภาษณ์ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553)

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับประชาชนและชุมชน พบว่า ทั้งสองทีมต่างให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า การที่ผู้สมัครเป็นคนดีมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบให้การช่วยเหลือประชาชนคนทั่วไปและคนที่ด้อยกว่า ทั้งในเรื่องส่วนตัวและเรื่องที่เป็นส่วนรวม การใช้ประสบการณ์ในการเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ ในอดีตให้ความช่วยเหลือบุคคลและชุมชนให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ก็จะเกิดเป็นความรักความศรัทธาจากประชาชนคนในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญที่ทำให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งได้มาก

1.2.2 ปัจจัยด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร

คุณสมบัติของผู้สมัครในที่นี้ ผู้วิจัยจะขอวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของผู้สมัครทั้งคุณสมบัติที่ถูกกำหนดไว้ตามกฎหมาย และคุณสมบัติที่เป็นลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเอง ที่ทำให้ประชาชนคนในพื้นที่เกิดความรักความชอบพอและอยากให้ผู้สมัครได้เป็นผู้นำท้องถิ่นนั้น ว่าประกอบด้วย

1) คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.2537 รวมแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 คือ 1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด 2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปี บริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง 3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา 4) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนหรือที่ดิน หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นเวลาติดต่อกันสามปี นับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งสำหรับในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในการจัดการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา นั้น ผู้สมัครทั้งสองรายมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

2) คุณสมบัติของผู้สมัครที่เป็นความต้องการของประชาชน

จะเห็นได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้นั้น นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในข้อ 1 แล้ว จะต้องมีความเป็นลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครรายนั้นด้วย เพราะคุณสมบัติที่ว่าจะถือว่าเป็นทุนทางสังคมทางการเมืองของผู้สมัครเองทั้งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และทั้งที่ผู้สมัครได้ประพฤติปฏิบัติอยู่เป็นประจำ จนกลายเป็นพฤติกรรมส่วนตัวของบุคคล ซึ่งได้แก่ การเป็นคนดี มีอัธยาศัยไมตรีกับทุกคน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีนโยบายในการทำงานที่ชัดเจน ประชาชนสามารถมองเห็นภาพความสำเร็จร่วมกันได้ รวมถึงการใฝ่เรียนรู้ที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ประชาชนอยู่ดีมีสุข เป็นต้น

และจากการศึกษาถึงคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยที่ได้รับเลือกตั้งนั้น พบว่า ในด้านอายุนั้น นายสมชาย ใจงาม ยังอ่อนกว่าผู้สมัครคู่แข่งถึง 22 ปี สำหรับด้านอื่น เช่น ด้านอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมนั้น พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก และเป็นคนดีมีความรู้ความสามารถทั้งคู่ แต่ปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลให้ นายสมชาย ใจงาม ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา นั้น ส่วนหนึ่งน่าจะเกิดมาจากความกล้าช้าในการบริหารจัดการงานบริการสาธารณะในพื้นที่ หรือ การแก้ปัญหาที่ไม่ค่อยทันใจประชาชน จากผู้บริหารท้องถิ่นชุดเดิม (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) จนทำให้ประชาชนบางกลุ่มบางหมู่บ้านลองเปลี่ยนไปเลือกผู้สมัครรายใหม่ซึ่งก็คือ นายสมชาย ใจงาม ก็เป็นไปได้อีก และจากการสังเกตของผู้วิจัยเอง พบว่า นายสมชาย ใจงาม ยังมีความอ่อนด้อยกว่าผู้บริหารชุดเดิมในหลาย ๆ ด้าน แต่เขาก็เป็นคนที่มีความกล้าหาญที่โดดเด่นเฉพาะตัว คือ เป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ซึ่งอาจโดนใจ

ให้ประชาชนตัดสินใจเลือกตั้ง ให้เขาได้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา โดยผู้วิจัยจะได้อธิบายในประเด็นคุณลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ดังต่อไปนี้

(1) คุณลักษณะที่เป็นลักษณะทั่วไป

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553) “...นายสมชาย ใจงาม อายุ 50 ปี (วันสมัครรับเลือกตั้ง) จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านท่าเพชรซึ่งเป็นโรงเรียนประชาบาลในพื้นที่ จากนั้นก็ได้ไปเรียนฝึกฝนอาชีพ จากศูนย์ฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่วัดพระ โยค ด้านช่างยนต์จนจบเมื่อปี พ.ศ. 2515 และได้ทำงานที่โรงกลึงแห่งหนึ่งในตลาดบ้านดอน เมืองสุราษฎร์ธานี อยู่ประมาณ 5-6 ปี ก็ลาออกมาบวชเป็นพระอยู่หนึ่งพรรษา หลังจากนั้นก็ลาสิกขาบทยออกมาเปิดกิจการร้านซ่อมเครื่องยนต์ที่บ้านของตนเองเป็นเวลาหลายปี จนกระทั่งได้เข้าสู่เวทีการเมืองท้องถิ่นครั้งแรกเมื่อปลายปี 2541 และในขณะนั้นเองได้ศึกษาต่อที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อปี 2546 ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่เขาหมดวาระการดำรงตำแหน่งทางการเมืองในสมัยนั้น และไม่ได้ลงสมัครในตำแหน่งใดในสมัยต่อมา ... ”

(2) บุคลิกลักษณะ และฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม

โดยทั่วไปบุคลิกลักษณะของผู้ที่จะเป็นผู้นำในท้องถิ่นนั้น จะต้องประกอบด้วย ความเป็นผู้อาวุโสหรือมีการศึกษาดี มีฐานะในชุมชน มีความเสียสละเพื่อท้องถิ่น อยากเห็นความเจริญ หรือต้องการเห็นท้องถิ่นมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะตามที่กล่าวมานั้น พบว่า ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยครั้งที่ผ่านมา ผู้สมัครทั้งสองรายไม่มีความแตกต่างกันมากในด้านนี้ ส่วนฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัครก็ไม่มี ความแตกต่างกันมากนักเช่นกัน แต่จากสังเกต พบว่า นายสมชาย ใจงาม นั้นเป็นคนที่บุคลิกลักษณะทางกาย เช่น อายุ ลักษณะท่าทาง ส่วนสูง สติปัญญา ความรู้ความสามารถได้เปรียบกว่าผู้สมัครคู่แข่งมากพอสมควร ทั้งยังเป็นคนที่พูดจาสุภาพ อ่อนหวาน และมีอัธยาศัยไมตรีดีกับทุกคน ที่สำคัญเขาเป็นคนที่กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจมากกว่า และมักจะเป็นแกนนำในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้านมาอย่างต่อเนื่อง จนบอกได้ว่าเขามีลักษณะความเป็นผู้นำที่ทำให้ท้องถิ่นเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ ส่วนปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่ผู้วิจัยมองว่า อาจเป็นเพราะว่าเขามีความตั้งใจจริงที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญเติบโตขึ้นในอนาคต ซึ่งจะสังเกตได้จากอดีตตอนที่ผู้สมัครว่างเว้นทางการเมือง ก็ยังมีความสนใจที่จะช่วยเหลือ พัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเสมอมา ซึ่งในด้าน

คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น ผู้ให้การสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้

“...บุคลิกภาพและลักษณะส่วนตัวของผม คือ เป็นคนที่มีบรรทัดฐานแบบตรงไปตรงมา มีจุดเด่นอยู่ที่การมีอัธยาศัยไมตรีดีกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนที่รู้จักหรือไม่รู้จักก็ตาม ด้านความรู้ความสามารถ ผมว่าผมมีมากพอที่จะพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าได้ ถึงแม้ว่าผมจะมีอายุน้อยกว่าผู้สมัครคู่แข่งอยู่มากก็ตาม แต่คิดว่าประสบการณ์ในการทำงานเพื่อสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมนั้น ผมมีมากพอ ๆ กับท่าน อายุผมก็ยังไม่มากจนเกินไป สามารถที่จะทำงานรับใช้ท้องถิ่นได้อีกยาวนาน ซึ่งผมถือว่าเป็นจุดเด่นที่ผมได้เปรียบเหนือผู้สมัครคู่แข่ง ส่วนจุดด้อยของผมคือเป็นคนที่ชอบพูดตรงไปตรงมา ไม่สุกซึมเหมือนคู่แข่ง ส่วนสถานภาพทางเศรษฐกิจนั้นเราไม่มีความแตกต่างกันมากนัก และจุดเด่นส่วนตัวอีกอย่างที่ผมคิดว่าอยู่เหนือคู่แข่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ที่ผ่านมา คือ ผมเป็นคนพูดจริงทำจริง มีอุดมการณ์และนโยบายในการทำงานที่ชัดเจน เข้าถึงและรับทราบปัญหาความต้องการจากประชาชนอย่างต่อเนื่อง ยึดมั่นในความถูกต้องไม่เห็นแก่พรรคแก่พวก และการกระทำของผมจะยึดส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ไม่เคยมีความยุ่งเกี่ยวกับเงินของกลุ่ม /องค์กรที่ผมบริหารจัดการอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันให้มีความเสียหาย ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนมองเห็นถึงความใจซื่อมือสะอาด และให้ความไว้วางใจให้ไปเข้าไปบริหารจัดการงบประมาณจำนวนมากของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างทั่วถึงต่อไป”

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ลักษณะส่วนตัวของหัวหน้าทีมสมชาย คือ เป็นคนที่เรียบง่าย เข้ากับคนได้ง่าย มีบุคลิกลักษณะความเป็นผู้นำได้ แต่ผมว่าคุณสมบัติเหล่านี้ไม่ส่งผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้สมัครมากนัก เพราะผู้สมัครทั้งสองรายมีคุณสมบัติเช่นที่ว่านี้คล้าย ๆ กันอยู่แล้ว...”

สมโชค ร่มโพธิ์ทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ผมรู้จักและสนิทสนมกับท่านสมชายมานานแล้ว แต่มาสนิทสนมกันมากช่วงที่เขาเป็นสารวัตรกำนัน เมื่อปี พ.ศ. 2538 และตรงนี้เองที่ทำให้ผมเห็นถึงลักษณะนิสัยของเขามากขึ้น และยอมรับว่าเขาเป็นคนดี มีบุคลิกดี มีความกล้าที่จะตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ได้ อย่างทันใจ และยังมองเห็นว่าเขาเป็นคนมีน้ำใจ ชอบทำงานเพื่อช่วยเหลือเพื่อนบ้านและชุมชน ต่อเนื่องเรื่อยมา จนผมเองเห็นว่าเขาเป็นคนที่มีความสามารถและมีภาวะความเป็นผู้นำมากคนหนึ่ง จึงได้ชักจูงให้เขาลงสมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เมื่อปี 2541 และเขาก็ได้รับเลือกพร้อมกับผม...”

บุญชัย แซ่หลี่ (สัมภาษณ์ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553)

“... คุณสมชาย ใจงาม เป็นคนที่เรียบง่ายเข้ากันได้กับทุกคน ไม่ถือตัว เป็นกันเอง มีความเป็นผู้นำสูงสามารถที่จะช่วยเหลือ และพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้....”

สมปอง ทัดทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...เขาเป็นคนที่มีความกล้าหาญและเป็นคนที่กล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และมีความสามารถในการชักจูงให้ผู้อื่นเห็นตามได้อย่างมีเหตุมีผล”

สมเกียรติ ถาวรพร (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

ซึ่งสอดคล้องความเห็นของผู้สมัครทีมที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) ที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่นไว้ว่า “.....ปัจจัยด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครส่งผลต่อการได้เลือกตั้งมากปัจจัยหนึ่ง และคุณสมบัติที่ว่านั้น ผมมองว่า ผู้สมัครที่มีบุคลิกดี มีภาวะความเป็นผู้นำ และยังเป็นคนที่มีความรู้ทางเศรษฐกิจดีด้วย ก็จะยิ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนมากขึ้นด้วย.....ผู้สมัครทั้งสองรายไม่มีความแตกต่างในเรื่องเพศ การศึกษา และความเป็นคนดี แต่มีความแตกต่างกันบ้างทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ทีมคู่แข่งมีเหนือกว่า ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทีมคู่แข่งประสบความสำเร็จในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา.....ผมมองว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสองรายมีบุคลิกและลักษณะส่วนตัวที่คล้ายคลึงกันและต่างเป็นคนดี มีความน่าเชื่อถือ แต่ทีมคู่แข่งอาจมีเทคนิคอื่นที่เหนือกว่าทีมของเรา จึงทำให้เขาชนะการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ...หัวหน้าทีมเรารักมะขามเตี้ยเป็นคนนัมนวล อ่อนหวาน ใจเย็น จนมองว่าบางเรื่อง บางอย่างก็ใจเย็นจนเกินไป ไม่ทันใจชาวบ้าน....เป็นคนที่มีความสุภาพ นิ่ง สุขุม รอบคอบมีเหตุผลและยอมรับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่และมีความเป็นผู้นำสูง.....”

(สัมภาษณ์ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553)

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า บุคลิกและลักษณะส่วนตัวที่เป็นจุดเด่นของผู้สมัครที่คิดว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ประชาชนเลือกตั้งให้เขาเข้ามาดำรงตำแหน่งในครั้งนี้ คือ การเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีความเสียสละต่อส่วนร่วม และมีธรรมาภิบาลไม่ตรีดี ชอบความเรียบง่ายและเป็นกันเองกับทุกคน และที่สำคัญคืออยากเห็นท้องถิ่นมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ส่วนที่น่าจะเป็นจุดด้อยหรืออาจจะเป็นอุปสรรคสำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้ คือ การเป็นคนชอบพูดแบบตรงไปตรงมา ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการศึกษาปัจจัยด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของ

ผู้สมัคร ที่ส่งผลสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอดีตได้นั้น พบว่า ภายได้โครงสร้างแบบเดิมขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และได้เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่คุณสมบัติด้านการศึกษา มักจะจบการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จะมีเพียงเล็กน้อยที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีภูมิหลังด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสำหรับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ความเปลี่ยนแปลงด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครเข้าสู่เวทีทางการเมืองระดับท้องถิ่นนั้น พบว่า ยังไม่มีความแตกต่างจากเดิมมากนัก

1.2.3 ปัจจัยด้านประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

การเมือง เป็นเรื่องของอำนาจ เป็นเรื่องของผลประโยชน์ ที่มีความเกี่ยวข้องกับ การดำรงชีวิตของประชาชนในทุกระดับอย่างแยกไม่ออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการมีอำนาจทางการเมืองไปเกี่ยวข้องการจัดสรรทรัพยากรและสิ่งมีคุณค่าให้กับชุมชนและสังคม การเมืองในระดับท้องถิ่นที่ต่างคนต่างรู้จักกันคืออยู่แล้ว ผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารในระดับท้องถิ่นจึง ยังจะต้องสร้างสมประสบการณ์ทางการเมืองในอดีต ให้เป็นที่ประจักษ์ชัด จนทำให้ประชาชนเกิดความพอใจและให้การยอมรับมาแล้ว

สำหรับการเมืองท้องถิ่นในช่วงแรกของการเกิดองค์ปกครองท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือตำแหน่งประธานกรรมการบริหารส่วนตำบล ในสมัยนั้น กฎหมายระบุไว้ว่าให้เป็นไปโดยตำแหน่ง ฉะนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นในสมัยแรกที่เกิด องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมาจากกำนันในพื้นที่ตำบลนั้น ๆ โดยไม่ต้องลงสมัครแข่งขันกัน แต่อย่างใด

ต่อเมื่อผู้บริหารที่เป็น โดยตำแหน่งหมดวาระลง (กำนัน) องค์การบริหารส่วน ตำบลเริ่มจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงจากประชาชน และสภา องค์การบริหารส่วนตำบลก็จะเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอีกครั้ง (การเลือกผู้บริหาร ทางอ้อม) และเมื่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ประกาศใช้ ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่โดยตรง ผู้บริหารที่มีอดีตเป็นกำนัน เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ ผู้ที่ เคยดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอดีต มานั้น จึงยังมีความได้เปรียบผู้สมัครหน้าใหม่อยู่มาก แม้ว่าผู้สมัครหน้าใหม่จะมีความศึกษาสูงก็ ตาม เพราะดังที่กล่าวในเบื้องต้นแล้วว่า การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนพลเมืองที่มีลักษณะทางสังคมแบบชนบทนั้น ยังมีความเชื่อมั่นในตัวผู้สมัครที่มีประสบการณ์มาก่อน มากกว่าผู้สมัครที่มีความรู้แต่ไม่มีประสบการณ์ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ประสบการณ์ทางการเมืองในอดีตของผู้สมัครที่ว่านั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ด้วย ซึ่งจากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะโดยทั่วไปที่ประชาชนในท้องถิ่นพึงประสงค์นั้นจะต้องประกอบด้วย การเป็นคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ มีการกระจายทรัพยากรของท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และที่สำคัญต้องเป็นคนใจซื่อมือสะอาดเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปได้ด้วย

สำหรับนายสมชาย ใจงามนั้น ก่อนที่เขาจะมาลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานั้น เขาได้มีประสบการณ์ทางการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยในตำแหน่งสำคัญมาบ้างแล้ว เช่น ดำรงตำแหน่งสารวัตรกำนัน เมื่อปี พ.ศ. 2536 และได้ลาออกจากตำแหน่งสารวัตรกำนัน เมื่อปี 2541 เพื่อต้องการเข้าสู่สนามเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น และเขาก็ประสบความสำเร็จได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อปี พ.ศ. 2542 และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ได้เลือกให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คู่กับ คุณบุญชัย แซ่หลี (รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนปัจจุบัน) จนสามารถร่วมกันบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมากมาย และเป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่

และจากการศึกษาข้อมูลด้านประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัครว่า ส่งผลต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาหรือไม่นั้น พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกัน ดังรายละเอียดในบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ประสบการณ์ด้านการเมืองในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น ผมเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นสารวัตรกำนัน เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเคยดำรงตำแหน่งรองนายก ๆ ช่วง ปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2545 ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่ประกาศใช้ พรบ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ๆ การเข้าดำรงตำแหน่งของนายก ๆ และรองนายก ๆ ในสมัยนั้นจึงมาจากการคัดเลือกจากสภาท้องถิ่น และในสมัยที่ได้ร่วมทีมงานเป็นรองนายก ๆ ในสมัยนั้น ผมก็ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญขึ้นมากมาย และไม่มีผลงานที่เสียหาย”

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“... ผมเคยดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสองสมัย และในสมัยแรก เมื่อปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับที่ท่านสมชาย เป็นรองนายก ฯ จึงทำให้ผมรู้จักตัวท่านดี ว่าเป็นคนมีลักษณะนิสัยอย่างไร ท่านเป็นคนมีอุดมการณ์ ชอบความเปลี่ยนแปลง ทำงานเร็ว ทำงานเก่ง และชอบทำงานแบบเป็นทีมมากกว่าทำงานคนเดียว และจากประสบการณ์นี้เองทำให้ผมต้องเข้าร่วมเป็นทีมเพื่อทำงานท้องถิ่นร่วมกับท่านอีกครั้ง”

สมโชค ร่มโพธิ์ทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ผลงานทางการเมืองท้องถิ่นในอดีตของผมนั้น เคยเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ที่ 5 จากอดีตจนถึงปัจจุบันรวมสิบกว่าปี และยังคงดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาตำบลก่อนปี พ.ศ. 2538 ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมัยแรก (พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ.2541) ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมัยที่ 2 (เลือกจากสภา ฯ ปีพ.ศ.2542 ถึง พ.ศ. 2545) และเป็นรองนายก ฯ คู่กับท่านสมชาย ใจงาม และจากประสบการณ์การเป็นรองนายก ฯ คู่กันนี้เองทำให้ผมได้รู้ถึงลักษณะนิสัย และวิธีการทำงานที่รวดเร็วทันใจของท่าน จึงทำให้ผมตัดสินใจร่วมงานกับท่านอีกครั้ง...”

บุญชัย แซ่หลี่ (สัมภาษณ์ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ในอดีตก่อนมีการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ผมเคยสนับสนุนให้ท่านสมชาย ใจงาม ได้มีตำแหน่งทางการเมืองในท้องถิ่นมาหลายตำแหน่ง เช่น สนับสนุนให้ได้เป็นสารวัตรกำนัน เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน และยังคงสนับสนุนให้เป็นรองนายก ฯ ในปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2545 และจากการที่ผู้สมัครเคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นนี้เอง ผมว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือก เพราะจากการสังเกตเห็นว่า คนท้องถิ่นบ้านเรานั้น ในการตัดสินใจเลือกตั้งทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับใดก็ตาม มักจะพูดกันในลักษณะที่ว่า อดีตนั้นเขาเป็นนักการเมืองที่ใจซื่อ มือสะอาดหรือไม่ หรือมีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่หรือไม่ มาเป็นการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกในปัจจุบัน ปัจจัยด้านการมีประสบการณ์ทางการเมืองของผู้สมัคร ผมจึงคิดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา...”

สมปอง ทัดทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ในอดีตก่อนมีการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานั้น ผมได้เคยสนับสนุนให้ท่านได้มีตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นบ้านเรา เช่น สนับสนุนให้เป็นสารวัตรกำนัน เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จนเห็นได้ว่าในคราวที่ท่านได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเหล่านั้น ท่านได้สร้างผลงาน/กิจกรรม ทั้งในด้านโครงสร้าง

พื้นฐานและกิจกรรมทางสังคมไว้มากพอสมควร ซึ่งปัจจัยทางการเมืองท้องถิ่นที่ผ่านมานี้ผมคิดว่าส่งผลอย่างมากต่อการได้รับเลือกตั้งให้เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยคนปัจจุบัน。”

สมเกียรติ ถาวรพร (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สมัครนายกฯ ทีมที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) ที่กล่าวว่า

“... ผมคิดว่า ประสพการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก ฯ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้เลือกตั้งเป็นนายก ฯ ในปัจจุบัน เพราะผมมองว่าการเมืองท้องถิ่นเป็นเรื่องของการจัดสรรทรัพยากรให้กับคนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน ผลของการกระทำทางการเมืองในอดีตจึงเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนเห็นถึง ความดี ความซื่อสัตย์ที่ผู้สมัครเคยกระทำไว้ต่อส่วนรวม และสำหรับผมแล้วลักษณะสำคัญตรงนี้มีผมว่ามีพร้อมและกระทำมาแล้วในอดีตทั้งสิ้น สำหรับผลคะแนนที่เขาชนะผมก็มีเพียงไม่กี่คะแนน ซึ่งผมคิดว่าเขาไม่ได้ชนะแบบเด็ดขาด ซึ่งอาจจะเกิดจากความประมาทในการเข้าหาประชาชนในช่วงก่อนเลือกตั้งซึ่งผมและทีมงานแทบไม่ได้ดำเนินการเลย.....ผมว่าประสพการณ์ทางการเมืองของผู้สมัครเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด สำหรับการเมืองในระดับท้องถิ่น และผมเห็นว่าหัวหน้าทีมของผมนั้นมีประสพการณ์ด้านนี้มากกว่าผู้สมัครคู่แข่งเสียอีก เพราะผมคิดว่าผลงานทางการเมืองในอดีต ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครปัจจุบัน แต่สาเหตุที่หัวหน้าทีมไม่รับเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา น่าจะมีปัจจัยด้านเงินทุน และยุทธวิธีในการหาเสียงของผู้สมัครทีมคู่แข่ง ...ประสพการณ์ทางการเมืองในอดีตของผู้สมัครผมว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่จะส่งผลในการได้รับเลือกตั้งในปัจจุบัน เพราะว่า สังคมท้องถิ่นบ้านเรานั้น ประชาชนส่วนใหญ่จะตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกใคร เขาจะพิจารณาจากผลงานทางการเมืองในอดีต ไปสู่การเมืองในอนาคตของผู้สมัครรายนั้น ...ในอดีตที่ผ่านมาจนจัดให้มีการเลือกตั้งครั้งล่าสุด ผมเองเคยสนับสนุนให้หัวหน้าทีมเรารักมะขามเตี้ย ได้มีตำแหน่งทางการเมืองในท้องถิ่นมาแล้วหลายครั้ง เช่น สนับสนุนให้ได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นกำนัน เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลถึงสองสมัยติดต่อกัน เพราะเห็นมาตลอดว่าท่านเป็นคนดี มีน้ำใจ และมีผลงานในอดีตเป็นที่เด่นชัดหลายเรื่องในสมัยที่ท่านเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ได้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ซึ่งทำให้ประชาชนได้เรียนหนังสือจนจบอย่างน้อยภาคบังคับ นอกจากนั้นยังมีผลงานด้านการพัฒนาหนทาง ไฟฟ้า ประปา จนทำให้พื้นที่ตำบลมะขามเตี้ยมีความเจริญขึ้นมาก แต่ช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งสมัยที่สอง ท่านมาเสียหายเรื่องเงินกองทุนสัจจะของหมู่บ้านซึ่งทำให้ถูกชาวบ้านโจมตี

พอสมควร ซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้คะแนนเสียงของท่านลดลงไปบ้างในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา...ผมเคยสนับสนุนให้ท่านดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นในตำแหน่งต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน กำนันตำบลมะขามเตี้ย กรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผมก็คิดว่าปัจจัยด้านนี้มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนมากที่สุด ..”

(สัมภาษณ์ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งและทีมงาน เกี่ยวกับปัจจัยด้านประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่น ว่าส่งผลสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ พบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสองรายต่างมีอดีตเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยมาแล้วทั้งสิ้น และผลงานของทั้งสองนั้นก็เป็นที่ประจักษ์และประชาชนให้การยอมรับมากพอสมควร แต่สำหรับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยครั้งที่ผ่านมา ผู้สมัครที่ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งได้นั้น มีเงินทุนที่เหนือกว่า และมีเทคนิคและวิธีการในการเข้าหาและรับฟังปัญหาจากประชาชนได้มากกว่า จนทำให้ประชาชนนั้นเกิดความสงสารส่วนหนึ่ง หรืออาจเพราะเห็นว่าผู้สมัครซึ่งเป็นทีมบริหารท้องถิ่นชุดเดิมนั้น เริ่มมีความอ่อนล้าในการบริหารงาน ทำให้การบริหารจัดการท้องถิ่นในช่วงหลังดูเชื่องช้าไม่ทันใจประชาชน รวมถึงการบริหารจัดการเงินทุนของกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านผิดพลาดจนทำให้เกิดความเสียหายพอสมควร จึงทำให้ชาวบ้านเข้าใจว่าเกิดความทุจริตขึ้นในกลุ่ม ด้วยเหตุผลที่ว่านี้จึงอาจทำให้ประชาชนเกิดความคิดที่จะลงเปลี่ยนแปลงผู้บริหารดูบ้าง โดยให้ผู้สมัครรายใหม่แต่มีผลงานในอดีตมาแล้วเข้าไปทำหน้าที่บริหารจัดการท้องถิ่นอีก ได้อธิบายไว้ว่า การที่ผู้สมัครได้แสดงบทบาทในฐานะที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอดีต โดยใช้อำนาจ บารมีในช่วงที่ดำรงตำแหน่งให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ให้มากที่สุด นับว่ามีความสำคัญยิ่งเพราะจะมีผลกระทบต่อความศรัทธาของประชาชนในระยะยาว และถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความสามารถในการพัฒนาทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะยิ่งทำให้ได้รับความนิยมนับและไว้วางใจจากประชาชนมากยิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลถึงโอกาสที่จะได้รับชัยชนะในครั้งต่อไป

1.3 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

จากการศึกษาข้อมูลสภาพโดยทั่วไปของตำบลมะขามเตี้ยนั้น ประกอบด้วยพื้นที่รวมทั้งหมด 8 หมู่บ้าน แบ่งออกเป็นสองพื้นที่การปกครอง คือ หมู่ที่ 1 ถึงหมู่ที่ 4 ซึ่งเป็นพื้นที่

ส่วนใหญ่ของตำบลมะขามเตี้ยนั้น เป็นเขตชุมชนเมืองและอยู่ในเขตปกครองของเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานีทั้งหมด กับพื้นที่ที่อยู่บริเวณรอบนอกตัวเมืองสุราษฎร์ธานีออกมา หรือที่เรียกว่า บริเวณชานเมือง ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่หมู่ที่ 5 ถึงหมู่ที่ 8 ตำบลมะขามเตี้ย เป็นเขตการปกครองของ องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย มีพื้นที่ทั้งหมดรวม 21.15 ตารางกิโลเมตร ประชากรรวมทั้งสิ้น 3,000 กว่าคน ซึ่งในที่นี่จะขออธิบายเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกในแต่ละด้าน ดังนี้

1.3.1 สภาพทางเศรษฐกิจ

จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี ที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดมีบริษัท ห้างร้าน กิจการบ้านเช่า บ้านจัดสรร รวมถึงสถานที่ราชการ สถานศึกษาต่าง ๆ ขยายเข้าสู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย มากขึ้น โดยเฉพาะหมู่บ้าน/ชุมชน ที่อยู่ติดกับชุมชนเมืองซึ่งก็คือพื้นที่ หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 ตำบลมะขามเตี้ยนั้น มีสถานศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ตั้งอยู่ 3 แห่ง ทั้งยังมีกิจการห้างร้าน ดังที่กล่าวไปแล้วในเบื้องต้นเริ่มขยายเข้ามาสู่ 2 หมู่บ้านนี้มากขึ้น จึงทำให้ 2 หมู่บ้านนี้ ถูกมองว่าเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นแบบ “กึ่งเมืองกึ่งชนบท” ที่ประชาชนเริ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันบ้าง สามารถที่จะเลือกประกอบอาชีพได้หลากหลายมากขึ้นกว่าพื้นที่ หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 8 ซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปจากตัวเมืองมากกว่าสองหมู่บ้านแรก มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมเข้าถึงบ้างเล็กน้อย จึงถูกมองว่ามีลักษณะของความเป็น “กึ่งชนบท” ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ยังคงดำรงวิถีชีวิตอยู่แบบเดิม ๆ คือ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่น ทำสวนยางพารา สวนปาล์ม และสวนผลไม้ เป็นต้น

ลักษณะความเป็นอยู่และวิถีการดำรงชีวิตโดยทั่วไปของประชาชนคนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ จึงทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของพวกเขาอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งน่าจะมีผลต่อการถูกซื้อเสียงน้อย และจากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยเอง พบว่า ในการเลือกตั้งท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในหลายครั้งที่ผ่านมานี้ไม่เคยพบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดถูกร้องเรียนถึงความไม่โปร่งใสในด้านการใช้เงินซื้อเสียง และจากการสังเกตยังเห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยเฉพาะการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนในทุกครั้งที่ผ่านมามาก่อนข้างสูง ประกอบกับ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายๆ ทั้งสองรายนั้น มีอะไรที่คล้ายๆ กันในแทบทุกเรื่อง ทั้งในด้านภูมิหลัง คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว รวมถึงประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่น ดังที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้ว และหากหันไปมองในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สมัคร

ทั้ง 2 ราย ก็พบว่าไม่มีความแตกต่างกันด้านฐานะทางเศรษฐกิจมากนัก คือ มีระดับรายได้ อยู่ที่ ประมาณ 10,000-20,000 บาท/ เดือน ส่วนทรัพย์สินอื่น ๆ ก็มีเล็กน้อยไม่มากมายนัก

จากการศึกษาข้อมูล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ว่าส่งผลกระทบต่อ การได้รับเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาหรือไม่ นั้น พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

“...รายได้ของผมอยู่ที่ประมาณ ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อเดือน ผมไม่มี ปัญญาจะไปซื้อเสียงจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรอกครับ แต่ผมใช้ความดี ใช้วิธีการหาเสียงแบบขอแบ่ง คะแนนเสียงจากครัวเรือนที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งหลายคน เพราะผมรู้ว่าผมอยู่ในฐานะที่ค้ำค้ำกว่าท่าน เชื้อบ หลายอย่าง ผมจึงทำการบ้านมาดีโดยตลอด จนบางที่ชาวบ้านเขาอาจเห็นใจและสงสารผมก็ ได้..”

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ผมมองว่าปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจในพื้นที่ไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อ การเลือกตั้ง เพราะหากมองกัน โดยทั่วไปแล้วเห็นว่าคนบ้านเรานั้น ส่วนใหญ่แล้วมีฐานะความเป็นอยู่ ในระดับปานกลางถึงดี ที่สำคัญ คือ มีความรักใคร่กัน ในญาติพี่น้องของตนเองมากกว่าที่จะ ไปซื้อ เสียงได้ ”

สมโชค ร่มโพธิ์ทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ผมว่าประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง และจากการ ขยายตัวของเมือง และ โรงงานอุตสาหกรรมมาสู่ในพื้นที่ ยิ่งทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น....”

บุญชัย แซ่หลี (สัมภาษณ์ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ประชาชนในพื้นที่บ้านเราส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ค่อนข้างดี ในการ เลือกตั้ง จึงไม่น่ามีปัจจัยเรื่องการซื้อเสียงเข้ามาเกี่ยวข้อง ...”

สมเกียรติ ถาวรพร (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ประชาชนในพื้นที่บ้านเราส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ค่อนข้างดี ผมคิดว่ามี ความเสี่ยงต่อการถูกซื้อเสียงน้อยมาก ...”

สมปอง ทัดทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

ส่วนทีมผู้สมัครทีมที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) ได้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ไว้ว่า

“...ความเจริญทางเศรษฐกิจของชุมชนเมือง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี แต่มีบางกลุ่มบางพวกที่มีความเสี่ยงต่อการถูกซื้อเสียงได้...ผมมองว่าฐานะทางเศรษฐกิจหรือความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่บ้านเราส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ดี แต่สำหรับกลุ่มผู้ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยแล้วยังซื้อเสียงได้แน่... ผมว่าคนในพื้นที่บ้านเรา เวลาเขาตัดสินใจจะเลือกใครให้เป็นผู้หน้านั้น เขาไม่ได้มองที่ฐานะทางการเงินและทรัพย์สินของผู้สมัครอย่างเดียว แต่ผมว่าเขามองที่ความดีมากกว่าอย่างผมก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งรองนายก องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ผมได้ถูกประชาชนเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้านหลายสมัยติดต่อกัน ทั้ง ๆ ที่ฐานะของผมนั้นจนแทบตาย แต่ชาวบ้านก็ยังเลือกผม เพราะผมทำแต่ความดีและเป็นผู้ให้กับชาวบ้านมาโดยตลอด ทุกวันนี้แม้ว่าสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปมากแล้วก็ตาม แต่ผมยังเชื่อเหมือนเดิมว่าชาวบ้าน บ้านเรายังต้องการคนดีมีฝีมือมีความสามารถมากกว่าการมีทรัพย์สินเงินทองแต่ใช้แต่อำนาจ..การขยายตัวของเมืองและธุรกิจต่าง ๆ ทำให้คนมีงานทำและมีรายได้ค่อนข้างดี...ฐานะของคนในพื้นที่บ้านเราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจจึงไม่น่าส่งผลกระทบต่อ การได้รับเลือกตั้งมากนัก ...”

(สัมภาษณ์ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น ไม่ส่งผลกระทบต่อ การได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากนัก เพราะประชาชนคนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น มีความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างดี และอยู่กันแบบพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ แต่ก็ มีประชาชนบางกลุ่มที่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ ซึ่งอาจมีการซื้อเสียงในคนกลุ่มนี้ได้เช่นกัน

1.3.2 สภาพทางสังคม

ดังที่มิ้นท์วิชาการได้อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรมที่มีผลต่อการเมืองท้องถิ่น ไว้ว่า คนในสังคมเมืองและสังคมชนบทนั้นมีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน วัฒนธรรมประเพณีมีผลต่อความคิด ความเชื่อของคนในสังคมแตกต่างกัน โดยที่คนในสังคมเมืองส่วนมากมักเป็นผู้มีความรู้ มีการศึกษาที่ดี ได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่า จึงมีความตระหนักและร่วมปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขันมากกว่า แต่ในสังคม ท้องถิ่นชนบทที่คนส่วนใหญ่ยังผูกติดอยู่กับธรรมชาติทำให้ความคิด ความเชื่อยังผูกพันอยู่กับวัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อดั้งเดิมอยู่มากในฐานที่เป็นสิ่งที่อยู่ในวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น เช่น วัฒนธรรมแบบเชื่อฟังผู้อาวุโส ระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ เป็นต้น

ตามแนวคิดดังกล่าว หากมองย้อนกลับสู่สภาพทางสังคมวัฒนธรรมในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยแล้ว เห็นว่าในปัจจุบันลักษณะทางสังคมการอยู่ร่วมกันของคนในพื้นที่นั้นเริ่มกลายเป็นสังคมแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท ที่คนในชุมชนสังคมประกอบด้วยสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีพื้นเพเดิมเป็นคนในพื้นที่โดยกำเนิด ที่ยังมีความเชื่อในเรื่องวัฒนธรรมแบบเดิม การอยู่ร่วมกันแบบเครือญาติที่ให้ความช่วยเหลือเผื่อแผ่กัน เชื้อฟิงผู้อาวุโสและผู้นำ ซึ่งก็คือกลุ่มคนดั้งเดิมที่เป็นคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ กับกลุ่มคนที่ย้ายมาจากท้องถิ่นอื่นเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ ซึ่งได้แก่กลุ่มนักศึกษา ข้าราชการ และผู้ที่อยู่ตามบ้านเช่าบ้านจัดสรร ที่มีความแตกต่างทางความคิดกันบ้าง ต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจรัฐ (องค์กรบริหารส่วนตำบล) และไม่ชอบเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ ความแตกต่างทางสังคมเช่นที่ว่านี้ย่อมส่งผลต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นแน่นอน

ผลจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสังคมเมืองดังที่กล่าวไปแล้ว ทำให้มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 6 ของเขตเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ซึ่งมีนักศึกษาและคนต่างถิ่นย้ายเข้ามาอยู่จำนวนมาก ถึงประมาณหนึ่งในสามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในเขตเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในจุดนี้เองผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ตั้งแต่ก่อนจัดให้มีการเลือกตั้ง คือ ตั้งแต่ช่วงระยะเวลาก่อนที่ นายสมชาย ใจงาม จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก ฯ ถึงช่วงที่เขาลงสมัครรับเลือกตั้ง เขาและทีมงานจะเข้าไปร่วมกิจกรรมกับกลุ่มนักศึกษาบ่อยครั้ง เช่น เข้าร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านกับกลุ่มนักศึกษา หรือ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับนักศึกษาที่ออกแข่งขันกีฬานอกพื้นที่ หรือนำภาพโปสเตอร์ไปปิดประชาสัมพันธ์แนะนำตัวเองให้นักศึกษารู้จักมากขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะต้องการสร้างความรู้จักมักคุ้นให้เกิดขึ้นกับเขาและทีมงาน ในขณะที่วิธีการนี้ผู้สมัครทีมตรงข้ามกระทำน้อยมากซึ่งทำให้กลุ่มนักศึกษาไม่ค่อยจะรู้จักทีมคู่แข่งมากนัก แม้เขาจะเป็นทีมผู้บริหารชุดเดิมก็ตาม เพราะจากการสังเกตพบว่า ทีมผู้บริหารชุดเดิมขณะดำรงตำแหน่งเป็นนายกฯ นั้น ก็ไม่ค่อยได้เข้าไปสัมผัสหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มนักศึกษามากนัก และดังที่ได้กล่าวแล้วว่ากลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลุ่มนี้จะให้ความสนใจกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นน้อยอยู่แล้ว ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็เพราะเป็นหน้าที่หรือเพราะข้อกำหนดทางกฎหมายเลือกตั้ง โดยที่ไม่ได้รู้จักว่าผู้สมัครรายใดเป็นคนอย่างไร เพราะฉะนั้น เมื่อผู้สมัครรายใดหรือกลุ่มใดลงไปสร้างความรู้จักมักคุ้นกับพวกเขา ก็จะสามารรถได้เปรียบกว่าคนที่เขาไม่เคยรู้จักเลย

จากการศึกษาข้อมูล ปัจจัยด้านสภาพสังคมในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ว่าส่งผลการได้รับเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาหรือไม่ พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

“...ลักษณะพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในปัจจุบัน มีสถานศึกษา ส่วนราชการ บ้านจัดสรร และบริษัทห้างร้านเกิดขึ้นมาก จึงทำให้คนต่างถิ่นเข้ามาอยู่มากขึ้น และไม่ค่อยสนใจการเมืองท้องถิ่นมากนัก เพราะคิดว่าเขาไม่ต้องพึ่งพาอะไรจากองค์การบริหารส่วนตำบล ผมและทีมงานจึงใช้วิธีเข้าหาคนกลุ่มนี้ให้มากกว่าคนที่ไม่มีพื้นเพเดิมในพื้นที่ ซึ่งรู้จักกันดีอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อต้องการสร้างความรู้จักกับพวกเขา ...”

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ประชาชนคนในพื้นที่บ้านเราส่วนใหญ่ยังอยู่กับแบบเครือญาติมากกว่าต่างคนต่างอยู่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันจึงยังมีให้เห็นอยู่มาก แม้เรื่องการสนับสนุนการเลือกตั้ง ...”

สมโชค ร่มโพธิ์ทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“..... สังคมบ้านเราในปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงสู่สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท ความเปลี่ยนแปลงทางความคิดของคนเริ่มมีวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกันมากขึ้น ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมามีขบวนการจึงต้องใช้ยุทธวิธีในการหาเสียงกับกลุ่มผู้อยู่อาศัยมากขึ้น..”

บุญชัย แซ่หลี่ (สัมภาษณ์ วันที่ 22 เมษายน 2553)

“... ผมว่าสังคมบ้านเรายังเป็นสังคมชนบทมากกว่าความเป็นเมือง ลักษณะการอยู่ร่วมกันแบบพี่น้องมากกว่าคนรู้จัก”

สมเกียรติ ถาวรพร (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน 2553)

“...สังคมบ้านเรามีลักษณะเป็นกึ่งเมืองกึ่งชนบท แต่พวกเรายังอยู่กับแบบง่าย ๆ คือ ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน. ...”

สมปอง ทัดทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของทีมผู้สมัครที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) ที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านสังคมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ไว้ว่า “...เพราะความเปลี่ยนแปลงทางสังคมบ้านเราในปัจจุบันทำให้ผู้สมัครคู่แข่งสามารถที่จะใช้ทั้งเงินทุน ทั้งยุทธวิธีในการหาเสียงต่าง ๆ นานา จนเขาได้เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จ... สภาพแวดล้อมทางสังคมบ้านเราเป็นแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท แต่วัฒนธรรมประเพณีของคนในท้องถิ่นยังอยู่กับแบบเดิม คือ การอยู่ร่วมกันแบบเครือญาติมากกว่าต่างคนต่างอยู่ แต่ก็มีคนบางกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการถูกซื้อเสียงสังคมบ้านเรายังใช้ชีวิตร่วมกันแบบญาติพี่น้องเหมือนเช่นในอดีต ขอมรับนับถือคนดีมากกว่าปัจจัยอื่น....จากการขยายตัวของเมือง ตอนนี้สังคมบ้านเราจึง

กลายเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท ความเป็นอยู่แบบที่แบบน้องเริ่มเลือนหายไป คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น...แม้ความเจริญเข้าสู่พื้นที่บ้านเรามากแล้วแต่ความเป็นที่เป็นน้องก็ยังมีสูงอยู่...”

(สัมภาษณ์ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม สามารถวิเคราะห์ได้ว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมนั้น เป็นปัจจัยสนับสนุนอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้ นายสมชาย ใจงาม เข้าสู่อำนาจได้สำเร็จในคราวเลือกตั้งที่ผ่านมา โดยเป็นผลมาจากปัจจัยด้านเครือข่าย และทั้งโดยการใช้ยุทธวิธีการเข้าหาประชาชน และทำความเข้าใจกับประชาชนกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ มากกว่าคนในพื้นที่เดิมซึ่งรู้จักผู้สมัครและทีมงานคืออยู่แล้ว รวมถึงอาจมีปัจจัยด้านเงินทุนเข้าไปเกี่ยวข้องในการเข้าสู่ตำแหน่งด้วย

1.3.4 ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่น

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า สภาพการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น การเมืองในระดับชาติเข้ามาเกี่ยวข้องน้อยมาก จะมีบ้างก็เป็นการเมืองท้องถิ่นในระดับอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ที่นักการเมืองในพื้นที่เหล่านี้ต่างเคยมีความสัมพันธ์กับผู้สมัครมาก่อน จึงมีบางครั้งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกได้ใช้ความสัมพันธ์ในส่วนนี้ นำมาใช้เป็นนโยบายในการหาเสียง ว่าหากเขาได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ก็สามารถจะประสานกับนักการเมืองในท้องถิ่นที่วานี้ ซึ่งมีศักยภาพเหนือกว่าให้เข้ามาพัฒนาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนที่เกินศักยภาพที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะกระทำได้ ซึ่งก็อาจสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้กับประชาชนได้บ้าง แต่ก็ไม่พบว่ามีความรุนแรงในทางการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในการเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา

องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยได้เปลี่ยนฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน รวม 15 ปี ได้มีการจัดให้มีการเลือกตั้งตามวาระปกติ คือ เลือกตั้งพร้อมกันทั้งสมาชิกสภาตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวม 3 ครั้ง (ไม่นับครั้งที่ เป็น โดยตำแหน่ง) คือ เลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2542 ครั้งที่สอง เมื่อปี พ.ศ. 2546 และครั้งที่สาม เมื่อปี พ.ศ. 2550 ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งที่สามนั้นเป็นการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงจากประชาชนในเขตเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยเป็นครั้งแรก หลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ปรากฏว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสองทีม คือ ทีมนายเชือบ บุญเมือง ซึ่งเป็น

ผู้บริหารชุดเดิม (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) กับทีม นายสมชาย ใจงาม (ทีมร่วมพัฒนามะขามเตี้ย) ซึ่งเป็นผู้สมัครคู่แข่งและในคราวเลือกตั้งเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2550 นั้น ปรากฏว่าทีมนายเชือบ บุญเมือง เป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งอีกครั้งเป็นสมัยที่สองติดต่อกัน แต่ปรากฏว่ามีการร้องคัดค้านจากทีมนายสมชาย ใจงาม ถึงความความไม่สุจริตในการเข้าสู่ตำแหน่งของ นายเชือบ บุญเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วพบมีมูลความผิดจริงและศาลมีคำสั่งให้โดนใบเหลืองและให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ขึ้น ในวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ผลการจัดการเลือกตั้งครั้งหลังสุดก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและปรากฏว่า นายสมชาย ใจงาม เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยมาจนถึงปัจจุบัน

จากการสังเกตของผู้วิจัยในฐานะประชาชนคนหนึ่งในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย พบว่า การเมืองท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น ไม่มีความรุนแรงแต่อย่างใด และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนคนในพื้นที่ ก็พบว่า ยังมีสูงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพูดคุยทางการเมืองตามสภากาแฟ การรับทราบหรือติดตามข่าวสารทางการเมือง การแสดงออกในฐานะผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งในระดับอื่น พบว่า มีผู้ออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งค่อนข้างสูงแทบทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง

จากการศึกษาข้อมูล บัญชีด้านสภาพแวดล้อมทางการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ว่าส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานั้น พบว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

“...ผมมองว่า คนบ้านเรานั้นยังมีความตื่นตัวทางการเมืองในทุกระดับค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น...”

สมชาย ใจงาม (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ผมมองว่าในพื้นที่บ้านเรานั้นยังไม่มีความรุนแรงทางการเมือง และประชาชนก็เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากพอสมควร...”

สมโชค ร่มโพธิ์ทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...ไม่มีความรุนแรงทางการเมือง และประชาชนยังให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองพอสมควร ...”

บุญชัย แซ่หลี่ (สัมภาษณ์ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553)

“...การแข่งขันทางการเมืองท้องถิ่นบ้านเรานั้นไม่มีความรุนแรง และเห็นว่าประชาชนยังเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทุกรูปแบบค่อนข้างสูง ทั้งการไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือการพูดคุยทางการเมืองตามร้านค้ากาแฟ ...”

สมเกียรติ ถาวรพร (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน 2553)

“...ปัจจัยด้านการเมืองในพื้นที่ผมว่าไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา เพราะสังเกตเห็นว่าประชาชนยังออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งพอสมควร แม้กรณีมีการเลือกตั้งใหม่...”

สมปอง ทัดทอง (สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553)

ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของทีมผู้สมัครที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) ที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ไว้ว่า “...ในเรื่องการเมืองนั้นผมว่าคนในพื้นที่บ้านเรายังให้ความสนใจทางการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับอื่น ส่วนหนึ่งอาจเพราะว่าการเมืองท้องถิ่นนั้นเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของพวกเขาโดยตรงจึงต้องออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งคนที่เขาชอบกระผมมองว่าในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาประชาชนออกมาใช้สิทธิน้อยกว่าครั้งที่ผ่าน ๆ มา อาจเพราะความเบื่อหน่ายนักการเมืองท้องถิ่นที่มีเรื่องร้องเรียนกันไม่มีความรุนแรงทางการเมือง การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของคนท้องถิ่นเดิมกับคนที่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยย่อมตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่แตกต่างกัน ... ประชาชนยังให้ความสนใจทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ สูง....ปัจจัยด้านการเมืองไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อได้รับหรือไม่ได้รับเลือกตั้งของผู้สมัครมากนัก เพราะเห็นว่าประชาชนก็ยังทำหน้าที่ของเขาเหมือนเดิม แม้จะน้อยลงไปบ้าง...”

(สัมภาษณ์ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่น สามารถวิเคราะห์ได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น ยังไม่มีความรุนแรงแต่อย่างใด การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ยังมีให้เห็นค่อนข้างสูง การออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาลดลงเล็กน้อย อาจเป็นเพราะเบื่อเรื่องการเมืองท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมือง และสังคม ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย พบว่า

(1) ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ทำให้ลักษณะสังคมของในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย มีทั้งชุมชนที่เป็นชนบทดั้งเดิมและชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท

(2) ชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ประกอบด้วยคนมากกว่าสองกลุ่มที่มาอาศัยอยู่ร่วมกัน กลุ่มคนที่เป็นคนพื้นเพเดิมมีความคาบเกี่ยวทางด้านความคิดอยู่บ้าง ระหว่างความดี ความถูกต้องและความอยู่รอดและชอบการพึ่งพิงจากรัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบล) แต่มีบางคนที่ต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจเรื่องการเมืองท้องถิ่น(กลุ่มผู้ย้ายเข้ามาอยู่อาศัย) เพราะเห็นว่าไม่มีความสำคัญ และเขาไม่ต้องพึ่งพาอะไรจากรัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบล) แต่การเมืองในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ก็ไม่มีความรุนแรงแต่อย่างใด

(3) ในการพิจารณาเลือกผู้นำของคนที่เป็นคนชนบทดั้งเดิม จะให้ความสำคัญกับผู้มีอาวุโส การตอบแทนบุญคุณ คุณงามความดีที่ผู้สมัครที่ได้สร้างสมมา ส่วนกลุ่มผู้อยู่อาศัยจะพิจารณาเลือกผู้นำที่มีบุคลิกลักษณะดี มีอัธยาศัยไมตรีดี มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์และนโยบายการทำงานที่ชัดเจน

(4) การเข้าถึงประชาชน บุทธวิธีในการหาเสียงของผู้สมัคร และเงินทุน เป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

และเนื่องจากว่าในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของนายสมชาย ใจงาม ฉะนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้มีการสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นกลุ่มแกนนำในหมู่บ้าน / ชุมชนและมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพิ่มเติมอีกจำนวน 10 คน โดยตั้งคำถามว่า ทำไมนายสมชาย ใจงาม จึงได้เข้าสู่ตำแหน่งในคราวเลือกตั้งเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 และมีความคิดเห็นต่อทีมงานของเขาอย่างไรบ้าง ซึ่งผู้ให้การสัมภาษณ์ต่างให้ข้อมูลที่เป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกัน ดังนี้ “...อยากลองเปลี่ยนผู้นำคูบัว และที่สำคัญยังยอมรับผลงานในอดีต รวมถึงการมีทีมงานที่เป็นคนเก่ง คนดี และเป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่ด้วย...เขาเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีบุคลิกลักษณะความเป็นผู้นำสูง เป็นคนที่มีบทบาทในฐานะผู้นำของชุมชนบ้านเรามาโดยตลอด และชาวบ้านส่วนใหญ่ก็ยอมรับเขา และทีมงานที่ทั้งเก่งและดี รวมถึงการมีปัจจัยด้านเงินทุนที่เหนือกว่าคู่แข่งด้วย จึงช่วยให้เขาประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่ง....มีผลงานในอดีตเป็นที่เชื่อถือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมของชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง และต้องยอมรับว่าเรามีทีมงานที่เก่งเหนือคู่แข่งเด็ดขาด...เพราะผลงานการบริหารพัฒนาท้องถิ่นในอดีต ที่สุจริต โปร่งใส ทำให้ชาวบ้านยอมรับเขา และที่สำคัญทีมงานทั้งสองนั้น ก็เป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อสังคม เพื่อส่วนรวมมา

โดยตลอดด้วย จึงเป็นส่วนสนับสนุนที่สำคัญที่ทำให้นายสมชายได้เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จในครั้งนั้น...ชอบที่เขาเป็นคนที่ตรงไปตรงมา ไม่ลืบลมคมใน ทำงานเก่ง ทำงานเร็ว ทนใจประชาชน และมีทีมงานที่สามารถประสานงานกันได้อย่างดีมาก... นอกจากเขาเป็นคนดีมีทีมงานที่เก่งแล้ววิธีการหาเสียงของเขา คือ แบบเคาะประตูบ้าน ซึ่งตรงนี้น่าจะมีส่วนช่วยให้ชาวบ้านเห็นใจเขา มาก... บอกได้ว่าความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งของนายกฯ ในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานั้น นอกจากความดีส่วนตัวแล้ว ทีมงานมีส่วนช่วยเป็นอย่างมากในความสำเร็จครั้งนั้น....เขาทำงานร่วมกับชาวบ้านได้ทุกเรื่อง และลงทำงานด้วยตนเองมาโดยตลอด และทีมงานก็เก่งขันเข้าหาประชาชนและชอบช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอพยายามประชาชนเคือคร้อน...เป็นคนที่มิบุคลิกดี กล่าวคือ กล่าวทำ กล่าวตัดสินใจ ทำงานทนใจประชาชน แต่บางครั้งมีข้อเสียอยู่บ้างคือไม่เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น สำหรับทีมงานนั้นต้องยอมรับว่ามีส่วนสนับสนุนที่สำคัญในความสำเร็จของท่านในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ...”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกลุ่มแกนนำของกลุ่มองค์กรในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ถึงข้อคำถามที่ว่า ทำไม นายสมชาย ใจงาม ถึงได้เข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 นั้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ประชาชนตัดสินใจเลือกด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยซึ่งเป็นส่วนตัวของเขาเอง คือ การเป็นคนที่มีบุคลิกลักษณะดีมีภาวะความเป็นผู้นำ การเป็นคนดี และมีผลงานในอดีตเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนรวมถึงการอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือชุมชน สังคมในบทบาทของผู้นำมาอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยที่เป็นส่วนสนับสนุนที่สำคัญที่ทำให้เขาได้เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จในคราวเลือกตั้งที่ผ่านมาก็อย่าง คือ การที่เขามีทีมงานทั้งสองคนเป็นคนเก่ง คนดี ชอบเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมและให้ความช่วยเหลือประชาชนในทุก ๆ เรื่องมาโดยตลอดเช่นกัน จึงยิ่งทำให้เป็นที่ยอมรับจากประชาชนมากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มะขามเตี้ย

ผลการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม ที่ผู้วิจัยได้ร่วมสังเกตการณ์มาอย่างต่อเนื่อง และจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกฯและทีมงานที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกฯและทีมงานที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาที่สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกฯและทีมงานที่ได้รับการเลือกตั้ง และสมาชิกสภาที่สนับสนุน

ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกฯและทีมงานที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง รวมถึงประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการที่นายสมชาย ใจงาม ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมานั้น ส่วนหนึ่งนั้นเกิดมาจากความเชื่อมั่นศรัทธาที่ประชาชนมีต่อตัวผู้สมัครและทีมงาน อันนำไปสู่ความไว้วางใจให้เขาเข้าไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของตนในทางการเมือง โดยมีปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความไว้วางใจทางการเมืองและทำให้ได้รับเลือกตั้งในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้สมัคร เรียกว่า ปัจจัยภายใน ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ภูมิหลังของผู้สมัคร พบว่า

1.1.1 ประวัติส่วนตัว เป็นคนที่มีภูมิถิ่นกำเนิดในเขตเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กับครอบครัวดี มีบรรพบุรุษที่มีคุณงามความดีเป็นที่เชื่อมั่นศรัทธาของคนในท้องถิ่น

1.1.2 มีความคุ้นเคยสนิทสนมระหว่างผู้สมัคร ทีมงาน และประชาชนในพื้นที่ ลักษณะความสัมพันธ์แบบญาติพี่น้องเพื่อนฝูงเพื่อนบ้านและผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ทั้งในเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวม

1.1.3 การมีญาติพี่น้องจำนวนมากทั้งญาติของตนเองและญาติทางภรรยา และมีพี่ชายของตนเองเป็นกำนัน พี่ชายของภรรยาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคอยสนับสนุน รวมถึงการมีพรรคพวกเพื่อนฝูงเป็นหัวคะแนนคอยให้การสนับสนุน และการได้รับการยอมรับจากประชาชน

1.1.4 การมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งในฐานะการเป็นผู้นำกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์โดยเฉพาะผลงานที่เกิดจากความริเริ่มสร้างสรรค์ และการประสานงาน ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

จะเห็นได้ว่าภูมิหลังของผู้สมัครไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมการเมือง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังที่ จุมพล หนิมพานิช (2547 : 29-32) ได้กล่าวไว้ว่า ภูมิหลังทางสังคม (social background) เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้นำประการหนึ่ง

1.2 บุคลิกและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ได้แก่

1.2.1 มีคุณสมบัติที่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

1.2.2 มีลักษณะทางกายที่เหมาะสม ทั้งด้านอายุ เพศ วัย และมีลักษณะนิสัยดี มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติดี เป็นที่เชื่อถือของประชาชน

1.2.3 มีอิทธิพลไมตรีดี มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับทุกคน มีความเสียสละและชอบช่วยเหลือชุมชน/สังคม อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.2.4 มีภาวะความเป็นผู้นำ เก่ง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ทำงาน เก่ง ทำงานเร็วทันใจประชาชน และชอบทำงานเป็นทีม

1.2.5 มีอุดมการณ์และมีนโยบายในการทำงานที่ชัดเจน ประชาชนสามารถมองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงได้

1.2.6 มีความรู้ความสามารถ มีผลงานในอดีตเป็นที่ประจักษ์ และเป็นที่ยอมรับของประชาชนคนส่วนใหญ่

จากข้อสรุปเกี่ยวกับบุคลิกและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด และมีลักษณะทางกายที่เหมาะสม ส่วนบุคลิกลักษณะที่เป็นความพึงพอใจของประชาชน ส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะที่คล้ายกัน คือ มีอิทธิพลไมตรีดี มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับทุกคนทุกกลุ่ม มีความเสียสละและชอบช่วยเหลือชุมชน/สังคม กล้าคิดกล้าทำ มีนโยบายในการทำงานที่ชัดเจน มีความเป็นผู้นำสูง

1.3 ประสิทธิภาพด้านการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร ได้แก่

1.3.1 การได้เข้าสู่ตำแหน่งตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยในอดีต

1.3.2 เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเขตเลือกตั้งมาก่อน เช่น เคยดำรงตำแหน่งสารวัตรกำนัน เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.3.3 ใช้อำนาจทางการเมืองในอดีต อย่างซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ไม่เคยเสียหายในเรื่องที่เกี่ยวข้องทางการเงิน หรือเรื่องอื่นใดในหน้าที่

1.3.4 มีผลงานด้านการพัฒนาและด้านอื่น ๆ เป็นที่ประจักษ์และประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจและให้การยอมรับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผู้สมัคร ได้แก่

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างสังคมชนบท และสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท ความแตกต่างเหล่านี้ได้ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิต ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมของคนในสังคมที่มีการ

เปลี่ยนแปลงจากสังคมเดิมไปบ้าง แต่ไม่ถึงกับส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมากนัก

2.1 สังคมชนบท เป็นสังคมที่มีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย มีความเชื่อในเรื่องคุณงามความดี ศีลธรรม มีการอยู่ร่วมกันในลักษณะสังคมแบบครอบครัว ผูกพันกับถิ่นที่อยู่อาศัย การเลือกตั้งจึงเน้นความไว้วางใจที่ตัวบุคคลเป็นสำคัญ คนที่มีโอกาสได้รับเลือกตั้งสูงจะเป็นคนที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติกับประชาชนในท้องถิ่น เป็นคนดีมีความสามารถ ทำงานดี ทำงานเร็ว และประชาชนเชื่อว่าสามารถพึ่งพาอาศัยได้ จึงตัดสินใจเลือกให้ทำหน้าที่แทน

2.2 สังคมกึ่งเมือง เป็นสังคมที่ค่อนข้างมีความหลากหลายในหลาย ๆ ด้าน ทั้งคนมีความรู้ ไม่มีความรู้ มีฐานะยากจน ปานกลาง ร่ำรวย ปะปนกันอยู่ค่อนข้างสูง ส่วนหนึ่งในสังคมลักษณะนี้ จะให้ความสำคัญกับญาติพี่น้องและเครือญาติ มีบางส่วนให้ความสำคัญกับบุคคล และมีบางส่วนให้ความสำคัญกับปัจจัยอื่น เช่น การรู้จักกันเป็นการส่วนตัว นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง การมีทีมงานที่เข้มแข็ง หรือการขยันท้าหาประชาชนในทุกกลุ่มทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ และนอกจากนี้ยังพบว่าการวางแผนที่ดี มีกลยุทธ์ในการหาเสียงที่โดดเด่นเหนือคู่แข่ง

3. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มาใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ.2551 เกี่ยวกับประเด็นข้อคำถามที่ว่า ทำไมนายสมชาย ใจงาม จึงได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยนั้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่างให้ข้อมูลที่เป็นไปในทำนองเดียวกันว่า เป็นเพราะ

1) บุคลิกลักษณะส่วนตัวของนายสมชายเอง ที่ว่าเขาเป็นคนที่มีความบุคลิกลักษณะดี มีภาวะความเป็นผู้นำสูง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน 2) การมีผลงานด้านการเมืองท้องถิ่นในอดีต และการมีบทบาทในการเป็นผู้นำกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจที่เป็นที่ยอมรับจากประชาชนคนส่วนใหญ่ และ 3) ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งต่างตอบตรงกันว่า การที่นายสมชาย ใจงาม ได้เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จในคราวเลือกตั้งเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ การมีทีมงานที่เก่ง ดี มีความสามารถ เข้าถึงประชาชน และเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวมมาตลอด จนประชาชนส่วนใหญ่ให้ความให้การยอมรับนับถือ 4) การใช้ปัจจัยด้านเงินทุน หรือสิ่งของล่อใจให้ประชาชนตัดสินใจเลือก

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาในประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และจากการสังเกตการณ์ข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของนายสมชาย ใจงาม กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 2 ส่วน คือ

ส่วนแรก ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ภูมิหลังของผู้สมัคร คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร

ส่วนที่สอง ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

ความไว้วางใจทางการเมืองและการได้รับเลือกตั้ง มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด เพราะความไว้วางใจทางการเมืองจะเกิดขึ้นได้ จะต้องเริ่มมาจากความไว้วางใจส่วนบุคคลเป็นหลัก ในสังคมที่ยังคงเป็นชนบทที่ประชาชนอยู่รวมกันและมีความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ ความเชื่อมั่นศรัทธา การเคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้นำ ผู้มีบุญคุณ ความไว้วางใจจึงอยู่ที่ความเป็นญาติและการพึ่งพาอาศัยกันได้ ส่วนสังคมที่มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท ที่มีความแตกต่างกันทางความคิดและสภาพความเป็นอยู่ ผู้สมัครที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้ประชาชนตัดสินใจเลือกจะต้องมีภูมิหลัง บุคลิกและลักษณะส่วนตัวเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ ส่วนความไว้วางใจทางการเมืองที่จะเกิดขึ้น ประชาชนจะยึดความไว้วางใจส่วนบุคคลเป็นหลัก มาประกอบในการพิจารณา ประกอบกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น อุดมการณ์ในทางการเมือง นโยบายในการหาเสียง และวิธีการหาเสียงที่เข้าถึงกลุ่มประชาชน สร้างความไว้วางใจให้กับประชาชนในกลุ่มนี้ว่าจะตัดสินใจเลือกใครเป็นตัวแทนของตน ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้ง

ข้อสังเกตในการเลือกตั้งครั้งนี้ ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่จะสรุปถึงปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย พบว่ามาจากการที่ประชาชนมีความไว้วางใจทางการเมืองต่อผู้สมัคร แต่ยังมีความคิดเห็นจากผู้ตอบและจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยว่า ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของนายสมชาย ใจงาม ไม่ได้มาจากความไว้วางใจทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังมีมูลเหตุจูงใจอื่น ๆ ที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกให้เขาได้เข้าสู่ตำแหน่งในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ได้แก่

1. ความผิดหวังจากผู้สมัครรายเดิม จึงตัดสินใจเลือกผู้สมัครคู่แข่ง
2. มีวิธีการหาเสียงเป็นทีม หรือมี Teamwork ที่เข้มแข็ง เก่ง คีมีความสามารถ จนเป็นที่นิยมของคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ ที่ไม่ได้รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร แต่อาจรู้จักทีมงานหรือหัวหน้าคน จึงเป็นความไว้วางใจที่ประชาชนกลุ่มนี้มีต่อตัวผู้สนับสนุนผู้สมัคร
3. อาจมีการแจกของขวัญหรือสิ่งรางวัลล่อใจ
4. เกรงใจ เลือกอย่างเสียไม่ได้ เพราะได้รับการฝากฝังจากคนที่รู้จักหรือเพื่อนฝูง หรือญาติพี่น้อง
5. บุคลิกภายนอกโคจรใจ เช่น รูปร่างหน้าตาดี มีความหนุ่มกว่า มีสุขภาพแข็งแรง ฯลฯ แม้ไม่มีความไว้วางใจแต่โคจรใจ ก็ตัดสินใจเลือก

อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือก แต่ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งครั้งนี้ คะแนนเสียงส่วนใหญ่มาจากความไว้วางใจทางการเมืองที่มีต่อตัวผู้สมัครและทีมงาน และการญาติพี่น้อง และบริวารที่เหนือกว่าผู้สมัครคู่แข่ง

ฉะนั้น ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย นอกจากจะเกิดจากความสำคัญของปัจจัยภายใน ภายนอก อันนำไปสู่ความไว้วางใจทางการเมืองที่ประชาชนมีต่อผู้สมัคร และทำให้ผู้สมัครได้คะแนนสูงกว่าผู้สมัครคู่แข่งแล้ว ความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยของนายสมชาย ใจงาม กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ปัจจัยความสำเร็จอีกส่วนหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตัดสินใจว่าเป็นการเลือกตั้งที่ได้มาด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม และรับรองผลการเลือกตั้งอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ.2551” ผู้วิจัยได้เสนอข้อสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของ นายสมชาย ใจงาม กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มประชากรที่มีความเกี่ยวข้องกับกรเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 จำนวน 5 กลุ่ม รวม 20 คน

1.2.1 เครื่องมือการวิจัย

1) แบบบันทึกข้อมูลเอกสารทางวิชาการ ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ รายงานทางวิชาการ ฯลฯ ได้มาจาก การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและเจาะลึก 1) ทีมผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 3 คน 2) ทีมผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 3 คน 3) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนทีมผู้สมัครนายกฯ ที่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 2 คน 4) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนทีมผู้สมัครนายกฯ ที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 2 คน และใช้การสัมภาษณ์จากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นกลุ่มแกนนำของหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 10 คน

3) การสังเกตพฤติกรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยที่ได้รับเลือกตั้ง คือ นายสมชาย ใจงาม โดยผู้วิจัยซึ่งอยู่ในฐานะผู้สนับสนุนการจัดการเลือกตั้ง ร่วมกับ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

สนใจที่จะสังเกตเฉพาะพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง ใน 2 ประเด็น คือ (1) พฤติกรรมและวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร (2) สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในท้องถิ่น

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดกลุ่มหมวดหมู่ และเนื้อหา แล้วตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงพรรณนา

1.4 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยโดยมุ่งเน้นนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ได้เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จ กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ.2551 ซึ่งจะขอนำเสนออธิบายสรุปผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 10 คน พบว่า ทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 40-75 ปี มีสถานภาพคู่สมรส 9 คนหม้าย 1 คน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อาชีพส่วนใหญ่ คือ ทำสวน นักรการเมือง โดยเฉพาะผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เคยมีประสบการณ์ทั้งทางด้านการเมือง และเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจสังคมมาก่อนทั้งสองราย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครซึ่งเรียกว่า ปัจจัยภายในตัวผู้สมัคร ซึ่งได้แก่

(1) ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร พบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยทั้งสองรายนั้นมีภูมิหลังที่ไม่แตกต่างกันมากนัก คือ เป็นคนที่มีพื้นเพเดิมอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยมาแต่กำเนิด และต่างมีญาติพี่น้องจำนวนมากใกล้เคียงกัน แต่ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งนั้น มีความได้เปรียบในแง่ที่ว่าญาติพี่น้องมีความรักใคร่กลมเกลียวกันทั้งญาติของตนเองและญาติทางภรรยา คอยช่วยเหลือในเรื่องการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาอย่างเต็มที่ ทั้งยังมีพี่ชายเป็นกำนันที่เป็นฐานเสียงที่สำคัญคอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการเลือกตั้งในครั้งที่ผ่านมาด้วย ส่วนลักษณะการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนและชุมชนนั้น ทั้งตัวผู้สมัครเองและทีมงานที่ได้รับเลือกตั้งนั้น ตั้งแต่ก่อนที่เขาและทีมงานจะลงสมัครรับเลือกตั้ง เขาได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้เข้าร่วมกิจกรรม จนเกิดเป็นความรู้จักมักคุ้นและความเป็นกันเองกับประชาชนทุกหมู่ทุกกลุ่ม การสร้างความสัมพันธ์ด้วยการให้ความช่วยเหลือ บุคคล ครอบครัวในยามเดือดร้อนที่เป็นการสร้างความสัมพันธ์เชิงหนึ่งบุญคุณ และการสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ในลักษณะการประสานงานให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ จนทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่สะดวก สบายขึ้น โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงเลือกตั้ง (อำนาจทางการเมือง) และประชาชนเองก็ได้

บางส่วนของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ซึ่งเป็นพื้นที่ชานเมืองสุราษฎร์ธานีต้องเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของเมือง เกิดอาคารสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ขึ้นในพื้นที่มากมาย เช่น มีส่วนราชการ สถานศึกษา บ้านเช่าบ้านจัดสรร ฯลฯ ซึ่งลักษณะเช่นที่ว่านี้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมของคนในพื้นที่จากความเป็น “ชนบท” สู่ความเป็น “กึ่งเมืองกึ่งชนบท” มากขึ้น วิถีการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่ที่เคยอยู่ร่วมกันแบบที่แบบนึ่งที่มีความคิด ความเชื่อที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มาเป็นการมีวิถีคิดที่แตกต่างกันออกไปบ้าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็ส่งผลต่อความคิดในการเลือกผู้นำของคนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในคราวเลือกตั้งที่ผ่านมา ซึ่งก็อาจจะเป็นปัจจัยสนับสนุนส่วนหนึ่งที่ทำให้ นายสมชาย ใจงาม ได้เข้าสู่ตำแหน่งได้สำเร็จ

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของนายสมชาย ใจงาม กรณีเลือกตั้งใหม่เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายโดยแยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนแรก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านภูมิหลังของผู้สมัคร คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร และประสบการณ์ทางการเมืองของผู้สมัคร รวมเรียกว่า “ปัจจัยภายใน”

ส่วนที่สอง เป็นปัจจัยที่เป็นสภาพแวดล้อมในการเลือกตั้งที่ผู้สมัครไม่สามารถเข้าไปกำหนดหรือควบคุมได้ และอาจเป็นปัจจัยที่กำหนดผลการเลือกตั้งให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย รวมเรียกว่า “ปัจจัยภายนอก” ซึ่งจะขอนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลต่างมีความเห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญมากปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้นายสมชาย ใจงาม (ทีมร่วมพัฒนามะขามเตี้ย) ได้รับความสำเร็จในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา เนื่องจาก เขาเป็นคนที่มีความพิเศษในพื้นที่มาแต่กำเนิด การมีญาติพี่น้องจำนวนมากกว่าคู่แข่ง และญาติพี่น้องยังมีความรักความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกันทั้งญาติของตนเองและญาติทางภรรยา มีพี่ชายเป็นกำนันในพื้นที่คอยให้การช่วยเหลือสนับสนุนการเลือกตั้ง ทำให้มีฐานคะแนนเสียงที่กว้างขวางขึ้น ในการสร้างความสัมพันธ์ในเชิงญาติสมมติกับประชาชน ทั้งก่อนมาสมัครรับเลือกตั้ง ก็ยังเป็นผู้มีบทบาทในฐานะชนชั้นนำและผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับท้องถิ่นมาอย่างต่อเนื่อง การเข้าหาและรับฟังปัญหาจากประชาชนรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรม

ทางด้านสังคม เศรษฐกิจของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอเอง ซึ่งอาจทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังให้การยอมรับถึงความมีพฤติกรรมที่แน่นอนในบทบาทการเป็นผู้นำของเขาและทีมงาน แม้ในช่วงเวลาที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งสำคัญใด ๆ ในท้องถิ่นก็ตาม ก็ยังมีความเสียสละทุ่มเทเพื่อช่วยเหลือบุคคลและชุมชนส่วนรวมของท้องถิ่นมาโดยตลอด โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือการได้เข้ามามีอำนาจทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ที่อธิบายว่าระบบอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ใน 2 ลักษณะ คือ 1) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เรียกว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ และ 2) ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ หรือญาติสมมติซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญในลักษณะอุปถัมภ์ที่มักอ้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติเพื่อสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวที่แนบแน่น อธิบายได้ว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่สอนให้คนมีความสัมพันธ์กัน เริ่มจากครอบครัว เครือญาติ เพื่อนร่วมงาน ระดับการบังคับบัญชา การมีอุปการคุณ การตอบแทนบุญคุณ การไม่เนรคุณ การมีความเกรงใจ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ฝ่ายที่เป็นผู้อุปถัมภ์ หรือผู้มีบุญคุณต่อคนอื่นมีความได้เปรียบในการดำเนินชีวิต รวมถึงการแสวงหาผลประโยชน์ เพราะวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยสอนให้รู้จักตอบแทนบุญคุณและในทางการเมืองก็เช่นเดียวกัน การที่ผู้มีอำนาจหรือมีบทบาทในบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ดีกว่า จะสามารถเชื่อมโยงเป็นระบบอุปถัมภ์เพื่อหวังผลทางการเมืองทุกรูปแบบได้ ปธานสุวรรณมงคล (2552:75-82) และสังคมการเมืองระดับท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นการเมืองในวงแคบก็มีความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นนี้ หากผู้สมัครรับเลือกตั้งมีคุณสมบัติเป็นผู้อุปถัมภ์ดังที่กล่าวมาแล้วก็จะทำให้การเข้าสู่อำนาจ หรือตำแหน่งทางการเมืองได้ไม่ยาก สัมภาษณ์ อดิถาวรศักดิ์ (2547:16) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพิ่มพงษ์ เชาวลิต (2533:บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดผลการเลือกตั้ง ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ ระบบชนชั้นนำในท้องถิ่น

2) ปัจจัยด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ผลจากการศึกษา เห็นว่าปัจจัยด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร เป็นปัจจัยที่สำคัญมากปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้ง โดยคุณสมบัติและลักษณะสำคัญที่ทำให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งที่ผ่านมา ประกอบด้วยคุณสมบัติและลักษณะที่สำคัญที่โดดเด่นใน 2 ส่วนคือ คุณสมบัติและลักษณะที่เป็นไปตามที่กฎหมายบังคับ ซึ่งถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งให้การรับรองให้แก่ผู้สมัคร กับคุณสมบัติและบุคลิกลักษณะส่วนตัวที่เป็นความพึงพอใจของประชาชนซึ่งเป็นบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล โดยคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครที่มีโอกาสได้รับเลือกตั้งในครั้งนี้ คือ การเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีพฤติกรรมที่เหมาะสม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม มีความเสียสละและมีอุดมการณ์ในการทำงาน มีบุคลิกภาพดีมีภาวะความเป็นผู้นำสูง ให้ความสนใจกับประชาชนและปัญหาของประชาชนมาโดยตลอดและที่สำคัญ คือ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ากับ

ประชาชนได้ง่ายซึ่งในส่วนของผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งนั้นมีความได้เปรียบตรงที่มีความนุ่มกว่า มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณสมบัติ และลักษณะส่วนตัวของผู้สมัครที่มีผลต่อการได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษา คือ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและลักษณะผู้นำในชนบท ไทย ดังที่ จุมพล หนิมพานิช (2547:29-32) กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของผู้นำว่าจะต้องมี 1) ลักษณะทางกาย 2) สติปัญญา ความรู้ความสามารถ 3) มีบุคลิกภาพดี และหากจะพิจารณาลักษณะ ทางสังคมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยมาประกอบด้วยแล้ว เห็นว่า ลักษณะความ เปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีความเจริญขึ้น อันเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การศึกษาถึงบทบาทใน สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและการศึกษาผู้นำของบุคคล ที่ได้รับการยอมรับให้เป็น ผู้นำว่า ผู้นำในชุมชนไม่ได้ขึ้นกับผู้อาวุโสเท่านั้น บุคคลที่มีการศึกษาคือ ผู้มีฐานะที่มั่นคง บุคคลที่กล้าหาญ เสียสละ ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ก็ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำได้เช่น เดียวกับ จันทรศกมา มั่นคง (2547:23) ทั้งยังมี team work ที่เข้มแข็ง ในด้านสถานภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่สูงกว่า ก็จะใช้อำนาจและปัจจัยต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองประชาชน ซึ่ง อาจทำให้ประชาชนคาดคิดว่าน่าจะบริหารจัดการท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เสนีย์ คำสุข (อ้างถึงใน จันทรศกมา มั่นคง 2547:22) ที่พบว่า ความแตกต่างระหว่างชน ชันนากับประชาชนทั่วไป อยู่ตรงที่ชนชั้นนำมีทรัพย์สิน ชื่อเสียง เกียรติยศ และอำนาจมากกว่า และใช้ความได้เปรียบเพื่อควบคุมการตัดสินใจทางการเมือง

3) ปัจจัยด้านประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร จากผลจากการศึกษาข้อมูล ด้านประสบการณ์ทางการเมืองของผู้สมัคร ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต่างมีความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่สุดที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้งของผู้สมัคร การแสดงบทบาทในฐานะที่ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความสำคัญยิ่งเพราะมีผลกระทบต่อความศรัทธาของประชาชนใน ระยะยาว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความสามารถในการพัฒนา ทำให้ประชาชนมีความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะยังทำให้ได้รับความนิยมนิยมและไว้วางใจทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อโอกาส ได้รับชัยชนะในครั้งต่อไปได้ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (อ้างถึงใน สัมภาษณ์ อัดดาวงศ์ 2547:13) และ จากข้อมูลที่ได้ศึกษามานั้น เห็นว่า ผู้สมัครคู่แข่งนั้นมีความได้เปรียบด้านประสบการณ์ทาง การเมืองมากกว่าผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งเสียอีก ทั้งประสบการณ์ด้านการเมืองท้องถิ่นและการเมือง ท้องถิ่น แต่ในบางครั้งบางโอกาสความมากน้อยหรือระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในอดีต ไม่ใช่ เป็นสิ่งยืนยันให้ประชาชนตัดสินใจเลือกเสมอไป หากแต่ว่า การที่ผู้สมัครที่มีประสบการณ์ใน อดีตที่น้อยกว่าแม้เพียงบางเรื่อง ที่โปร่งใส โดดเด่นและโดนใจประชาชนส่วนใหญ่ ก็อาจทำให้ ประชาชนตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่ตนชื่นชอบคนนั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ยุติศักดิ์ เอกอัคร (2523: บทคัดย่อ) ที่ว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจทางการเมืองกับ ประสิทธิภาพทางการเมืองและความสามารถติดต่อกับบุคคล ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุการดำรงตำแหน่ง ระยะสั้น ไม่จำเป็นที่จะมีบทบาททางการเมืองต่ำเสมอไป ฉะนั้น การที่ผู้สมัคร ได้มีการศึกษาจาก สภาพแวดล้อม ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในพื้นที่ไว้เป็นอย่างดี มีการเตรียมความพร้อม ด้านทีมงาน กระบวนการหาเสียง ยุทธวิธีในการหาเสียง อย่างชาญฉลาดเหนือคู่แข่งก็อาจดึงดูด คนต่างถิ่นในพื้นที่ให้มารู้จักกับกลุ่มผู้สมัคร ก็อาจเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการเข้าสู่ ตำแหน่งในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา

4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในพื้นที่ท้องที่การบริหาร ส่วนตำบลมะขามเตี้ย

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ในพื้นที่ท้องที่การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย แต่เดิมนั้นประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก รายได้ของคนในพื้นที่มีไม่มากนัก แต่มีวิถีการดำรงชีวิตอยู่กันอย่างญาติพี่น้องที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การแก่งแย่งแข่งขันกันในด้านต่าง ๆ มิให้เห็นน้อยมาก แต่เมื่อสภาพเศรษฐกิจของชุมชนเมืองได้ขยายเข้าสู่พื้นที่มากขึ้นทำให้วิถีชีวิตของคนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ค่านิยมในการยกย่องคนเริ่มดื่มน้อยลง แต่จะให้การยกย่องนับถือคนมีเงินหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจดีเข้ามาแทนที่บ้าง จึงทำให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันกัน โดยเฉพาะการแก่งแย่งกันเข้าสู่เวทีทางการเมืองของนักการเมืองในทุกระดับ แม้การเมืองในวงแคบ จำกัดพื้นที่อย่างองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปัจจุบันเราท่านจะปฏิเสธไม่ได้ว่า ไม่มีปัจจัยด้านเงินทุนจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งของนักการเมือง จนเป็นที่กล่าวขานกันติดปากในช่วงที่มีการเลือกตั้งแล้วว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” และในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยในคราวเลือกตั้งที่ผ่านมาปัจจัยด้านเงินทุน จึงอาจเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งต่อความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้สมัครด้วย

สภาพแวดล้อมทางสังคม ผลจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้สภาพทางสังคมของคนในพื้นที่ท้องที่การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ยมีความเปลี่ยนแปลง ไปเป็นสังคมที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างความเป็นชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท กลุ่มประชาชนกลุ่มดั้งเดิมที่มีลักษณะความเป็นแบบชาวบ้านที่มีความเชื่อเรื่องบุญคุณ ความดี มีความรักใคร่กลมเกลียวกันใน หมู่ญาติพี่น้องในลักษณะที่ว่า “เลือดมีความเข้มข้นกว่าน้ำ” เชื่อตามหลักพระพุทธศาสนาที่ว่า “ทำดี ได้ทำชั่ว ได้ชั่ว” ซึ่งมีอยู่ประมาณสามในสี่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือกตั้ง โดยกลุ่มนี้จะพิจารณาเลือกผู้สมัคร โดยพิจารณาจากปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัครเป็นสำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ ความสนิทสนมส่วนตัว ความสัมพันธ์แบบเพื่อน ประกอบกับ คุณสมบัติและ

ลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ได้แก่ การมีความรู้มีความสามารถ ความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์และมี
 อริยาศัยไมตรีที่ดีกับทุกคน ความมีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น ความมีลักษณะการเป็นผู้นำ รวมถึง
 การมีประสบการณ์ทางการเมืองที่โปร่งใส มีผลงานเป็นที่ประจักษ์จนได้รับการยอมรับจาก
 ประชาชนและสังคมทั่วไปเป็นสำคัญ มาประกอบการตัดสินใจเลือก และชุมชนที่มีลักษณะเป็น
 “กึ่งเมือง” ซึ่งมีผลกระทบมาจากความเจริญทางเศรษฐกิจของเมือง ประชาชนกลุ่มนี้จะย้ายมาจาก
 ต่างถิ่นอื่นนอกพื้นที่ ซึ่งมีอยู่ประมาณหนึ่งในสี่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้
 (กลุ่มนักศึกษาข้าราชการ) กับกลุ่มที่ย้ายเข้ามาอยู่เพื่อประกอบอาชีพรับจ้าง หรือเป็นพนักงานบริษัท
 ห้างร้านต่าง ๆ ซึ่งมีฐานะความเป็นอยู่ไม่ค่อยดีนัก ประชาชนกลุ่มนี้จึงมีลักษณะของความเชื่อ
 ความคิดเห็นที่หลากหลายแตกต่างกัน ไม่ค่อยสนใจทางการเมือง และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง
 เมืองทุกรูปแบบนี้้อยมาก ผู้สมัครที่มีปัจจัยด้านคุณสมบัติและบุคลิกลักษณะส่วนตัว ที่จะสามารถ
 สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความสนิทสนมและเป็นพวกเดียวกันได้ รวมถึงการใช้กระบวนการและ
 ยุทธวิธีในการหาเสียง การใช้ช่องว่างทางกฎหมาย ทางสังคมในการเข้าถึงประชาชนกลุ่มนี้มาก
 เท่าใดก็ยิ่งจะมีโอกาสได้เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองมากขึ้น

สภาพแวดล้อมทางการเมือง ลักษณะการเมืองในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน
 ตำบลมะขามเตี้ยนั้น สำหรับการเลือกตั้งครั้งที่ผ่าน ๆ มานั้น การแข่งขันกันทางการเมืองไม่ค่อยมี
 ความรุนแรงมากนัก ผู้สมัครลงแข่งขันกันเข้าสู่เวทีทางการเมืองมีน้อย และการเมืองในระดับอื่นก็
 เข้ามามีบทบาทน้อยมาก การตัดสินใจเลือกผู้สมัครสำหรับประชาชนคนดั้งเดิมในพื้นที่ เกิดมาจาก
 ความสนใจทางการเมืองและความเป็นญาติพี่น้องมากกว่าปัจจัยอื่น ส่วนประชาชนกลุ่มที่ย้ายเข้ามา
 อยู่อาศัย ที่พวกเขาไม่มีความรู้จักหรือมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครเลย และไม่สนใจว่า
 ผู้สมัครจะสร้างประโยชน์อะไรกับกลุ่มตน จึงมักไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือ จะไปใช้สิทธิต่อเมื่อ
 ได้รับสิ่งตอบแทนแลกเปลี่ยนจากผู้สมัคร โดยอาจจะเป็นวิธีการซื้อเสียง หรือสิ่งของแลกเปลี่ยนอื่น
 ดังนั้น ในสภาพชุมชนที่มีความแตกต่างกันดังที่กล่าวมา ผู้สมัครจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
 กับผู้สมัคร ให้มีความโดดเด่นเหนือคู่แข่งตามค่านิยมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ จึงมีโอกา
 สได้รับเลือกตั้งสูง

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยภายในทั้งสามปัจจัยที่ผู้วิจัยได้
 เสนอมานั้นล้วนมีความสำคัญที่ทำให้ผู้สมัครสามารถประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายก
 องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย กรณีเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551
 ในขณะที่ปัจจัยภายนอก ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ก็เป็นปัจจัยสนับสนุนในการเข้าสู่
 ความสำเร็จในครั้งนี้ด้วย ดังข้อสรุป

1) การได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ของ นายสมชาย ใจงาม ในคราวเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานั้น เกิดมาจากความเชื่อมั่นศรัทธาที่ประชาชนมีต่อตัวผู้สมัคร เป็นสำคัญ จึงนำมาสู่ความไว้วางใจที่จะตัดสินใจเลือกผู้สมัครเข้ามาเป็นตัวแทน ให้ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ถึงแม้ว่าจากการศึกษาจะมีข้อสรุปว่า ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้ง คณะแนวเสียงส่วนใหญ่มาจากความไว้วางใจในทางการเมืองก็ตาม แต่บางครั้งการได้รับเลือกตั้ง หรือการได้คะแนนเสียงเลือกตั้งมานั้น อาจเกิดจากเงื่อนไขหรือปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่ความไว้วางใจ ในทางการเมืองอื่นด้วย เช่น การไม่มีตัวเลือกที่ดีกว่า ความคาดหวังที่มีต่อผู้สมัครรายเดิม ความเกรงใจ หรือนิยมชมชอบทีมงานหรือหัวหน้าคณะที่ให้การสนับสนุน การแจกเงินของสื่อใจ เกรงใจ หรือเลือกอย่างเสียไม่ได้ หรือบุคลิกภายนอกโดดเด่นถูกใจกว่า เป็นต้น

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย จาก ผลการศึกษาครั้งนี้ สรุปได้ว่า ปัจจัยภายในตัวผู้สมัคร ด้านภูมิหลัง และด้านประสบการณ์ทางการเมืองของผู้สมัครเป็นปัจจัยสำคัญมาก ที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งจะ เห็นได้ว่าปัจจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการได้รับความไว้วางใจทางการเมืองสูง ภูมิหลัง ประสบการณ์ทางการเมืองเป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ที่ทำให้ประชาชนเกิดความ เชื่อมั่น ศรัทธาและเกิดความไว้วางใจต่อตัวผู้สมัคร เป็นการสร้างความไว้วางใจในตัวบุคคล ส่วน ปัจจัยภายในตัวผู้สมัครด้านคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความชอบพอ ส่วนตัว ในตัวผู้สมัครว่าเป็นผู้ที่สามารถเข้าไปบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลง และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานนอกชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ใช้ สร้างความไว้วางใจทางการเมืองแก่ประชาชนต่อผู้สมัคร

3) ปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ที่มีลักษณะ “กิ่งเมือง กิ่งชนบท” มีอิทธิพลต่อความคิด ค่านิยม ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่แตกต่างกันบ้าง ทั้งประชาชนกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ และมีผลงานเด่นเป็นที่ประจักษ์ซึ่งเป็นลักษณะชุมชน “กิ่งเมือง” กับประชาชนกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นวางใจบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคย ญาติพี่น้อง ความ เชื่อเรื่องคุณงามความดี บุญคุณ ซึ่งเป็นลักษณะชุมชน “กิ่งชนบท” ซึ่งผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์เช่นที่กล่าวพร้อมมากกว่า

4) การมีทีมงานที่เก่ง ดี และเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน จึงทำให้ประชาชน ตัดสินเลือก และถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้นายสมชาย ใจงาม ได้รับเลือกเลือกตั้งใน คราวเลือกตั้งที่ผ่านมาด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งใน อบต.

เนื่องจากการเลือกตั้งท้องถิ่น ไม่ได้มีความสำคัญอยู่เพียงการได้เข้าสู่ตำแหน่งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับประชาชนตามมาด้วย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในทุกระดับ ข้อค้นพบที่สำคัญในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอไว้ ดังนี้

3.1.1 ในหลาย ๆ ครั้ง และหลายพื้นที่ ที่การเลือกตั้งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ที่อำนาจเป็นของประชาชน เพื่อประชาชนและโดยประชาชน หากแต่ว่าประชาชนไม่สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และเกิดจากจิตสำนึกที่เป็นสาธารณะแล้ว ก็ไม่อาจทำให้การเลือกตั้งดีขึ้นได้ ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรเน้นเรื่องการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยที่มีแนวคิดตามหลักเหตุและผลในการตัดสินใจ โดยเริ่มมาจากสถาบันครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม ให้มีค่านิยมต่อคุณงามความดี มากกว่าค่านิยมทางวัตถุและความเจริญ

3.1.2 ควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความคิดว่าตนเองมีความสำคัญและเป็นหุ้นส่วนของสังคม ซึ่งจะเกิดความสำนึกรักและหวงแหนต่อผลประโยชน์ของสังคม การใช้อำนาจในการเลือกตั้งก็จะคำนึงถึงส่วนรวมของสังคมมากกว่าส่วนตัว

3.1.3 กลุ่มผู้สมัครและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง ควรมีการพัฒนา ด้านคุณสมบัติพื้นฐานของผู้สมัครในการเป็นผู้แทนของประชาชน คือ ต้องรู้หน้าที่ รับผิดชอบ รู้กฎหมายและมีคุณธรรม และคณะกรรมการเลือกตั้งในฐานะองค์กรอิสระซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น จัดหลักสูตรเตรียมความพร้อมแก่ผู้สมัครที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งทางการเมืองในระดับ และให้กำหนดเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการรับสมัครเลือกตั้ง

3.1.4 การเลือกตั้งทุกระดับควรมีกรอบ แนวทางการดำเนินงาน ระเบียบ กฎหมาย ที่เหมือนกัน เช่น การเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ใช้กฎหมายของกระทรวงมหาดไทยซึ่งมีความแตกต่างกันมาก ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสับสนไม่สามารถสร้างค่านิยมใหม่ให้กับตนเองได้

3.1.5 นักการเมืองท้องถิ่น ควรมีการเตรียมความพร้อมให้กับตนเองก่อนลงสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งความพร้อมในส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ การเตรียมร่างกาย จิตใจ และความพร้อมทางด้านการเมือง ซึ่งได้แก่ ทรรศนะทางการเมือง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางการเมือง ได้แก่ การศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง บทบาทหน้าที่ในการดำรงตำแหน่งภารกิจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สมัครในการชนะการเลือกตั้ง สามารถปฏิบัติตามกฎหมายเลือกตั้ง ได้อย่างถูกต้อง ลดความผิดพลาดที่ผู้สมัคร กระทำผิดต่อกฎหมายการเลือกตั้งได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ที่สนใจจะศึกษาเพิ่มเติม หรือนำไปใช้ศึกษาเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีบริบทในลักษณะใกล้เคียงกัน ว่ามีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องว่ากับการเข้าสู่ตำแหน่งผู้นำท้องถิ่น ได้สำเร็จนอกเหนือจากที่ศึกษามาใน ปัจจัยเพิ่มเติมอีกหรือไม่

3.2.2 ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลทางวิชาการให้กับนักการเมืองเพื่อเตรียมตัวในการลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกๆระดับ เพราะนักการเมืองที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกๆระดับจะต้อง มีการแข่งขันกัน เสนอความรู้ ความคิด นโยบายการทำงาน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดและความเป็นกันเอง ซึ่งเมื่อถึงเวลาเลือกตั้งจะทำให้ประชาชน ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น

3.2.3 ผลการวิจัยครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่เข้ามาเป็นผู้นำท้องถิ่นให้มีความเปลี่ยนแปลงสู่ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคมในอนาคตได้นั้น นอกจากจะต้องเป็นผู้มี พฤติกรรมดีแล้ว จะต้องประกอบด้วยปัจจัยด้านการศึกษาสูง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และยังมี ประสบการณ์ทางการเมืองในอดีตที่โปร่งใส จะยังมีโอกาสกลับเข้ามารับตำแหน่งในวาระต่อไปได้ มากขึ้น

3.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ นับเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจที่มีต่อการเมืองการปกครองใน ระดับท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับอื่นได้เป็นอย่างดี และการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่ามองเพียงประเด็นความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งของ นักการเมืองเท่านั้น ซึ่งยังมีประเด็นอื่น ๆ อีกมากมายที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการพัฒนาการเลือกตั้ง รวมถึงการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต ดังเช่น

3.3.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมของนักการเมืองท้องถิ่น ในท้องถิ่นอื่นที่มีบริบทในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน มาศึกษาเปรียบเทียบว่าประชาชนมีค่านิยมต่อนักการเมืองที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกัน

3.3.2 ควรมีการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่น ที่ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3.3.3 ควรมีการศึกษายบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.3.4 ควรมีการศึกษายบทบาทของพนักงานส่วนตำบลกับการเลือกตั้ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3.5 ควรมีการศึกษายบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กันต์ดมล ไชยราช (2551) “ผู้นำท้องถิ่นกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน : กรณีศึกษา
อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- โกวิทย์ พวงงาม (2551) การปกครองท้องถิ่นว่าด้วยทฤษฎี แนวคิด และหลักการ พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ ส.เอเชียเพรส (1989)
- โกวิทย์ วงศ์สุรวัฒน์ (2539) การเมืองการปกครองไทย : หลายมิติ พิมพ์ครั้งที่ 2
ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จันทร์คณา มั่นคง (2547) “ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภา
ท้องถิ่น: ศึกษากรณีการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมือง
กาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จุมพล หนิมพานิช (2547) ผู้นำ อำนาจและการเมืองในองค์กร นนทบุรี
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2535) รัฐ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539) การปกครองท้องถิ่นไทย กรุงเทพมหานคร พิมพ์เนศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547) ใน สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดแนวคิดพื้นฐาน: รัฐ
กับการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า กรุงเทพมหานคร ธรรมดาเพรส
- บัญญัติ พุ่มพันธ์ (2551) อปท.ของเรา:ท้องถิ่นของเรา พิมพ์ครั้งที่ 2 มูลนิธิส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น
- ปธาน สุวรรณมงคล (2547) การเมืองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช 2540 นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ (2547) "การเมืองท้องถิ่นกับพัฒนาการทางการเมืองไทย" ใน เอกสารการ
สอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการทางการเมืองไทย พิมพ์ครั้งที่ 2 หน่วยที่ 8
หน้า 329-360 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- _____ (2552) การเมืองท้องถิ่น: การเมืองของใคร โดยใคร เพื่อใคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด
พิมพ์อักษร โครงการวิทยาลัยการเมือง สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ประหยัด หงส์ทองคำ (2547) "การเลือกตั้งกับระบอบประชาธิปไตย" ใน *ประมวลสารชุดวิชาการเมืองการปกครองไทย* หน่วยที่ 4 หน้า 238-295 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ผกาพรรณ ต้นสอน (2549) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- "พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542" (2527, 17 พฤศจิกายน) *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก
- "พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542" กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ 2546 หน้า 1038
- เพิ่มพงษ์ เชาวลิต (2533) "การบริหารคะแนนเสียงกับการเลือกตั้ง กรณีศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2529" สารนิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2534) "การเลือกตั้งกับ พัฒนาการทางการเมืองไทย" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาการเมืองไทย* หน่วยที่ 4 หน้า 201 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ยุติศักดิ์ เอกอัคร (2523) "ผู้นำทางการเมืองระดับท้องถิ่น การศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี ในช่วงปี พ.ศ. 2521-2522" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550" (2550, 24 สิงหาคม) *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก
- ลิขิต วีระเวทิน (2539) *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วุฒิสาร ต้นไชย (2547) *การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น : ความก้าวหน้าหลังรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540* กรุงเทพมหานคร คลังวิชา

- ศิวะพร ปัญจมาลา (2538) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม เขต1 พ.ศ. 2537” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สัมภาษณ์ อัดถาวงค์ (2547) “ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียงกลุ่มเดียว ในการเลือกตั้งเทศบาลนครสงขลา พ.ศ. 2547” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุริยัณฑ์ จิรศักดิ์สุนทร (2531) “ความสัมพันธ์ระหว่างหัวคะแนนกับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบเลือกตั้งของไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมศักดิ์ คณาคำ (2531) “บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษากรณี บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันต์คมล ไชยราช (2551) “ผู้นำท้องถิ่นกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน : กรณีศึกษา
อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- โกวิท พวงงาม (2551) *การปกครองท้องถิ่นว่าด้วยทฤษฎี แนวคิด และหลักการ* พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ ส.เอเชียเพรส (1989)
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ (2539) *การเมืองการปกครองไทย : หลายมิติ* พิมพ์ครั้งที่ 2
ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จันทร์คณา มั่นคง (2547) “ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภา
ท้องถิ่น: ศึกษากรณีการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมือง
กาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จุมพล หนิมพานิช (2547) *ผู้นำ อำนาจและการเมืองในองค์กร* นนทบุรี
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2535) *รัฐ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร พิชเนศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547) ใน *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดแนวคิดพื้นฐาน: รัฐ
กับการปกครองท้องถิ่น* สถาบันพระปกเกล้า กรุงเทพมหานคร ธรรมดาเพรส
- บัญญัติ พุ่มพันธ์ (2551) *อปท.ของเรา:ท้องถิ่นของเรา* พิมพ์ครั้งที่ 2 มูลนิธิส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น
- ปธาน สุวรรณมงคล (2547) *การเมืองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช 2540* นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ (2547) “การเมืองท้องถิ่นกับพัฒนาการทางการเมืองไทย” ใน *เอกสารการ
สอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการทางการเมืองไทย* พิมพ์ครั้งที่ 2 หน้าที่ 8
หน้า 329-360 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- _____ (2552) *การเมืองท้องถิ่น: การเมืองของใคร โดยใคร เพื่อใคร* ห้างหุ้นส่วนจำกัด
พิมพ์อักษร โครงการวิทยาลัยการเมือง สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ประหยัด หงส์ทองคำ (2547) "การเลือกตั้งกับระบอบประชาธิปไตย" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการเมืองการปกครองไทย หน่วยที่ 4 หน้า 238-295* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ผกาพรรณ ดันสอน (2549) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี" วิทยานิพนธ์
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการเมืองการปกครอง
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- "พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2542" (2527, 17 พฤศจิกายน) *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 116
ตอนที่ 114 ก
- "พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542" กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ 2546
หน้า 1038
- เพิ่มพงษ์ เชาวลิต (2533) "การบริหารคะแนนเสียงกับการเลือกตั้ง กรณีศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป
ปี พ.ศ. 2529" สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2534) "การเลือกตั้งกับพัฒนาการทางการเมืองไทย" ใน *เอกสารการสอน
ชุดวิชาปัญหาการพัฒนาการเมืองไทย หน่วยที่ 4 หน้า 201* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ยุติศักดิ์ เอกอัคร (2523) "ผู้นำทางการเมืองระดับท้องถิ่น การศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับบทบาท
และอำนาจทางการเมืองของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี
ในช่วงปี พ.ศ. 2521-2522" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550" (2550, 24 สิงหาคม) *ราชกิจจานุเบกษา
ฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก
- ลิจิต ธีรเวดิน (2539) *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วุฒิสาร ดันไชย (2547) *การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น : ความก้าวหน้าหลัง
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540* กรุงเทพมหานคร คลังวิชา

- ศิวะพร ปัญจมาลา (2538) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม เขต 1 พ.ศ. 2537” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สัมภรณ์ อัดถาวศ์ (2547) “ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงกลุ่มเดียว ในการเลือกตั้งเทศบาลนครสงขลา พ.ศ. 2547” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุริยฉน์ จิรศักดิ์สุนทร (2531) “ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าคะแนนกับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบเลือกตั้งของไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมศักดิ์ คณาคำ (2531) “บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษากรณีบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีเลือกตั้งใหม่ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2551

คำชี้แจง

1. ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยอันนำไปสู่ความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) กรณีเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 จากผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและทีมงานที่ได้รับเลือกตั้ง โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง คำตอบ และข้อมูลที่ท่านกรอกมาให้ ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับที่สุด ผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านมาวิเคราะห์เพื่อการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับ เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 *(ภูมิหลังของผู้สมัคร, คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร, ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับท้องถิ่น)*

3. หลักการจัดทำแบบสัมภาษณ์ จัดทำตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดี หากได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากท่าน

ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ- สกุล.....
2. วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี
3. ภูมิลำเนา.....
4. ที่อยู่ปัจจุบัน.....
5. สถานภาพครอบครัว
 - 5.1 บิดา.....
 - 5.2 มารดา.....
 - 5.3 น้องร่วมบิดามารดา จำนวน.....คน
 - 5.4 คู่สมรส.....
 - 5.5 บุตร จำนวน.....คน
6. จบการศึกษา.....
7. อาชีพ.....
8. รายได้โดยเฉลี่ย/เดือน.....บาท
9. กิจกรรมหรือผลงานที่ปรากฏต่อชุมชน หรือเป็นที่รู้จัก.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล(ภูมิหลังของผู้สมัคร, คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร, ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับท้องถิ่น)

1. ท่านเคยมีบทบาทการเป็นผู้นำในหมู่บ้าน/ชุมชนด้านใดบ้างและบทบาทเหล่านั้นช่วยให้ท่านเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในสังคมมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร
2. ก่อนลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ท่านเคยให้การช่วยเหลือบุคคล กลุ่มบุคคล ในเขตเลือกตั้งของ อบต. มะขามเตี้ย ในเรื่องใดบ้าง และส่วนใหญ่เป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องส่วนรวม

3. เหตุผลที่ทำให้ท่านลงสมัครรับเลือกตั้งมีอะไรบ้าง และเหตุผลใดสำคัญที่สุด
4. ท่านมีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างไร และมีญาติพี่น้องในพื้นที่การเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด
5. ท่านคิดว่า คุณสมบัติส่วนตัว บุคลิกภาพ และฐานะทางเศรษฐกิจ ของท่านเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าสู่ตำแหน่ง นายก อบต. หรือไม่ อย่างไร
6. จุดเด่นของท่านที่คิดว่าอยู่เหนือคู่แข่งและทำให้ท่านได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งคืออะไร
7. ประสบการณ์ด้านการเมืองท้องถิ่นที่ท่านมานั้น ท่านเคยดำรงตำแหน่งใดบ้าง และท่านคิดว่าเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายก อบต. ครั้งนี้มากน้อยเพียงใด
8. ชุมชนในเขตเลือกตั้งของท่านมีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างไร

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการเลือกตั้งใหม่ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2551

คำชี้แจง

1. ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยอันนำไปสู่ความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 จากผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและทีมงานที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง คำตอบและข้อมูลที่ท่านกรอกมาให้ ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับที่สุด ผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านมาวิเคราะห์เพื่อการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับ เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 (ภูมิหลังของผู้สมัคร, คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร, ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับท้องถิ่น)

3. หลักการจัดทำแบบสัมภาษณ์ จัดทำตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ขั้นนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดี หากได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากท่าน

ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ-สกุล.....
2. วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี
3. ภูมิลำเนา.....
4. ที่อยู่ปัจจุบัน.....
5. สถานภาพครอบครัว
 - 5.1 บิดา.....
 - 5.2 มารดา.....
 - 5.3 น้องร่วมบิดามารดา จำนวน.....คน
 - 5.4 คู่สมรส.....
 - 5.5 บุตร จำนวน.....คน
6. จบการศึกษา.....
7. อาชีพ.....
8. รายได้โดยเฉลี่ย/เดือน.....บาท
9. กิจกรรมหรือผลงานที่ปรากฏต่อชุมชน หรือเป็นที่รู้จัก.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล(ภูมิหลังของผู้สมัคร, คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร, ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับท้องถิ่น)

1. ท่านคิดว่าการมีบทบาทการเป็นผู้นำในหมู่บ้าน/ชุมชน ในด้านต่าง ๆ ในอดีต ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้ง หรือไม่ อย่างไร
2. ท่านคิดว่าให้การช่วยเหลือบุคคล กลุ่มบุคคลในเขตเลือกตั้งของ อบต.มะขามเตี้ย ในอดีต ทั้งในเรื่องส่วนตัว และในเรื่องส่วนรวม ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

3. ท่านคิดว่าการมีอุดมการณ์ และนโยบายในการทำงานที่ชัดเจนให้กับท้องถิ่น ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านคิดว่าการมีความสัมพันธ์กับชุมชน และการมีญาติพี่น้องในพื้นที่จำนวนมาก ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ว่าส่งผลต่อการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
6. ท่านคิดว่าประสบการณ์ด้านการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัครนายก อบต. ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้ง หรือไม่อย่างไร
7. ชุมชนในเขตเลือกตั้งของท่านมีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองเป็นอย่างไร ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการเลือกตั้งใหม่ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2551

คำชี้แจง

1. ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยอันนำไปสู่ความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 จากผู้สมัคร ส.อบต. ที่สนับสนุนทีมที่ได้รับการเลือกตั้ง (ทีมร่วมพัฒนามะขามเตี้ย) โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง คำตอบและข้อมูลที่ท่านกรอกมาให้ ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับที่สุด ผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านมาวิเคราะห์เพื่อการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับ เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 (ภูมิหลังของผู้สมัคร, คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร, ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับท้องถิ่น)

3. หลักการจัดทำแบบสัมภาษณ์ จัดทำตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดี หากได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากท่าน

ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ- สกุล.....
2. อายุ.....ปี
3. การศึกษาสูงสุด.....
4. อาชีพ.....
5. รายได้โดยเฉลี่ย/เดือน.....
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล(ภูมิหลังของผู้สมัคร, คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร, ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับท้องถิ่น)

1. ในอดีตก่อนจัดให้มีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 ท่านเคยสนับสนุนให้ผู้สมัครนายก อบต. มะขามเตี้ย ทีม “ร่วมพัฒนามะขามเตี้ย” ให้มีบทบาทในการเป็นผู้นำในหมู่บ้าน/ชุมชนตำบลไคบ่าง
2. ท่านมีเหตุผลใดที่เลือกสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก อบต. ทีม “ร่วมพัฒนามะขามเตี้ย”
3. ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว และบุคลิกภาพ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก อบต. ทีม “ร่วมพัฒนามะขามเตี้ย”
4. ก่อนจัดให้มีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 ท่านเคยสนับสนุนให้ผู้สมัครนายก อบต. ทีม “ร่วมพัฒนามะขามเตี้ย” ให้ได้มีตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ในตำแหน่งใดบ้าง และคิดว่าส่งผลการได้รับเลือกตั้งหรือไม่
5. ชุมชนในเขตเลือกตั้งของท่านมีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างไรและคิดว่าส่งผลการได้รับเลือกตั้งของผู้สมัครนายก อบต.ทีม“ร่วมพัฒนามะขามเตี้ย”หรือไม่

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย
อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการเลือกตั้งใหม่ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2551

คำชี้แจง

1. ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยอันนำไปสู่ความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 จากผู้สมัครส.อบต. ที่สนับสนุนทีมที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง (ทีมเรารักมะขามเตี้ย) โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง คำตอบและข้อมูลที่ท่านกรอกมาให้ ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับที่สุด ผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านมาวิเคราะห์เพื่อการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับ เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย ในการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 (ภูมิหลังของผู้สมัคร, คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร, ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับท้องถิ่น)

3. หลักการจัดทำแบบสัมภาษณ์ จัดทำตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ชั้นนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดี หากได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากท่าน

ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ-สกุล.....
2. อายุ.....ปี
3. การศึกษาสูงสุด.....
4. อาชีพ.....
5. รายได้โดยเฉลี่ย/เดือน.....
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล(ภูมิหลังของผู้สมัคร, คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร, ประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระดับท้องถิ่น)

1. ในอดีตก่อนจัดให้มีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 ท่านเคยสนับสนุนให้ผู้สมัครนายก อบต. มะขามเตี้ย ทีม “เรารักมะขามเตี้ย” ให้มีบทบาทในการเป็นผู้นำในหมู่บ้าน/ชุมชนด้านใดบ้าง
2. ท่านมีเหตุผลใดที่เลือกสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก อบต. ทีม “เรารักมะขามเตี้ย”
3. ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว และบุคลิกภาพ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก อบต. ทีม “เรารักมะขามเตี้ย”
4. ก่อนจัดให้มีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 ท่านเคยสนับสนุนให้ผู้สมัครนายก อบต. ทีม “เรารักมะขามเตี้ย” ให้ได้มีตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นในตำแหน่งใดบ้าง และคิดว่าส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้งหรือไม่
5. ชุมชนในเขตเลือกตั้งของท่านมีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองเป็นอย่างไร และคิดว่าส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้ง ของผู้สมัครนายก อบต. ทีม “เรารักมะขามเตี้ย” หรือไม่

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางวิณา กักเลียม
วัน เดือน ปีเกิด	2 ตุลาคม 2507
สถานที่เกิด	อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 2543 รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 2548
สถานที่ทำงาน	ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน